

SOSYALİST MEZOPOTAMYA

Aylık Teorik/Politik Dergi

Sayı: 17

Ağustos: 2006 2 YTL

www.mesop.net

- Çoban ateşini yeniden yakmak!
- Eskinin yeni hali mi, yeni mi?
- Zihnimizdeki mit öldüğünde...
- Sınıfın kendini yeniden kurma süreci
- Seyit Rıza ile Gekilê Mentî
- Ortadoğu'da savaş ve barış

SOSYALİST MEZOPOTAMYA

AYLIK TEORİK-POLİTİK DERGİ

Gün Yayıncılık Tic. Ltd. Şti Adına Sahibi

Murat Yılmaz

Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi

İnönü Mah. Babil Sok.

No:27/3 80230

Harbiye / İstanbul

Sorumlu Yazışları Müdürü

Ferit Yıldırım

Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi

İnönü Mah. Babil Sok.

No:27/3 80230

Harbiye / İstanbul

Sosyalist Mezopotamya

Yönetim Yeri ve Yazışma Adresi

İnönü Mah. Babil Sok.

No:27/3 80230

Harbiye / İstanbul

Telefon/Faks

(0212) 219 69 06

Yayın Türü

Yaygın Süreli Dağıtım

e-mail

sosyalistmezopotamya@mynet.com

Banka Hesap No:

İş Bankası Taksim Şb.

1052 767790

Döviz (Euro) Hesabı

1052 3335933

Baskı

Ser Matbaacılık

0 212 565 17 74

Fazılpaşa Cad. 4. Zer Sanayi sitesi

No:16/26 Topkapı-İSTANBUL

Gaziantep İrtibat Bürosu

Yasin Yetişgen

Tel/Faks

0 342 220 59 94

Atatürk Bul. Bina No: 49

N. Akınal Apt. B Blok

Kat: 6 D: 6

Şahinbey / Gaziantep

İÇİNDEKİLER

Editörden	1
Çoban (devrim) ateşini yeniden yakmak!	
S. Çiftyürek	3
Eskinin yeni hali mi, yeni mi?	
Aziz Mahmut AK	11
Zihnimizdeki mit öldüğünde...	
Munzur Gülapuşağı	20
Kadro	
Yasin Yetişgen	24
Sınıfın kendini yeniden kurma süreci	
Tuncay Atmaca	31
Örgütlenme sorunlamasına dair düşünceler	
Ali Kendav	37
Örgüt ve örgütlenmede insan ve insani değerler	
Enver Alpşar	40
'Ulusal sorun işçi sınıfının da sorunudur'	
Celal Özcan'la röportaj	42
Seyit Rıza ile Gekilê Mentî	
Metin Aktaş	46
Ortadoğu'da savaş ve barış	
Hasan Canbeg	49
Globalizm, Avrupa ve Kürtler	
Hasan Devrim İşik	53

-Editörden-

Kürtlerin neo-liberalizme kapağı atmış eski solcularının son yıllarda sosyalistlere yönelik en yüklü eleştirileri, bizlerin hala soğuk savaş döneminin argümanlarıyla hareket ettiğimiz iddiasıdır. Aslında bizlere “sosyalistliği terkedin, bu düşünce ve siyaset tarzı tarihe karıştı” diyecekler/diyorlar, ama yüzyüze ortamlarda siyasi nezaket icabı bu niyetlerini şimdilik “yeni argüman” telkinleriyle açığa vuruyorlar. Teşekkür ederiz, biz almayalım bu yenilerinizden...

Aslında yeni diye cicili-bicili ambalajladığınız paketinizin içinin eski, hem de çok eskiyle dolu olduğunun farkındayız çünkü.

Ve yeni argümanlarınız insanlığa hayırlı-ugurlu olsun!.. Bakınız Ortadoğu'daki 'yeni' eserlerinize: Köleler yüzlerini efendilerine döndü, efendilerinin penceresinden dünyaya bakmaya başladılar. Sizin iri puntolu vurgunuzla “sınıf-mınıf kalmadı, o sosyolojik kavramlar tarih oldu”; artık her millet, her mezhep yekvücut(!) Ulusal kurtuluş ve bu uğurda ulusal birlik sorunu bulunmayan toplulukların nüfuslarının yüzde 80'i için soyut kalan anlamıyla “milli yarar”, herkesin dilindeki yaz modası şarkıları gibi şimdi. Egemeniyle-ezileniyle her topluluk ezici bir ekseriyetle kendi ulusal aidiyetini, daha da kötüsü dinsel hatta mezhepsel aidiyetlerini öne çıkarmış durumda. Bir garip milliyetçilik, şovenizm, dincilik, mezhepçilik dalgası tüm bölgeyi kasıp kavuruyor...

Gözünüz aydın!.. “İdeolojiler dönemi kapandı” yanılısma ve yanılısatmanızın acı meyvelerini tadıyoruz şimdi. Artık dinsel, mezhepsel ideolojiler, kraliyet ailelerinin milli ideolojileri revaçta. Hepsi de -maşallahı var- çok taze ideolojiler(!) Bakınız, Türk işçisi Türk polisi gibi bakmaya başladı Kürde; Arap ilerici örgütleri, İsrail'in Lübnan işgaline direnen şeriatçı Hizbullah'ı başta yaptı; başta Irak olmak üzere çok sayıda ülkede başgösteren mezhep çatışmalarında katliamlar boyutunda ölümler yaşanıyor... İşte size yeni argümanlarınız ve yeni dünyanız!

Dünyanın efendileri ve onların yerellere dağılmış rant simsarlarının çıkarına olan ama halkların genel çıkarlarıyla örtüşmeyen bu dönemsel kaosun insanlık adına övülecek tek bir yanı yoktur. Elbette Kürt halkı bu kaosta asırlık esaretten kurtuluşun ve özgür bir kurumlaşmaya gidişin yollarını bulmaya çalışacaktır,

bu onun geciktirilmiş tarihsel hakkıdır. Ve eğer bu kaosta bu kurumsallaşma adımı atılabılırsa, belki de bunca tarihsel kayıp yanında insanlık ailesinin sevinebileceği, ailenin bir üyesi adına da olsa kazanç hanesine yazıp teselli bulacağı tek icraat olacaktır.

Ancak Kürt halkının acil özgürlük ihtiyacını karşılaması için doğacak fırsat ihtimalleri bile bu kaosu aşırı hayra yormayı, insanlığın bu genel gerilemesine onay vermeyi haklı çıkarmaz. Çünkü:

1- İnsanlığın geneli ya da ezici çoğunluğu için yarar ifade etmeyen bir gelişmenin, uzun vadede Kürt halkının yararına olacağının garantisi yoktur. Salt 'ulusal yarar' eksenli siyaset tek gözlüdür ve efendilerin ne zaman hangi 'ulusal yarar'ı seveceği, kimin kapısını çalacağı hiç belli olmaz.

2- Efendileri yeniden Ortadoğu'ya dadandıran kendi bencil çıkarlarıdır; başta petrol olmak üzere zengin enerji kaynaklarına daha sıkı hakimiyet sevdalarıdır. Kürt halkının asırlık sömürge konumunun asıl müsebbipleri onlardır; yaratacakları ve yararlanmamıza açık hiçbir ortam, halkımıza karşı sayısız acımasızlıklara imza atan bu günahkârlar çetesini aklamak için yeterli sebep sayılmaz. Hele de onların küresel çıkar siyasetlerini paklamak asla bize düşmez. Çünkü biz mazlum bir milletiz, uzun vadede yerimiz ezilenler cephesidir. Kalıcı çıkarlarımız efendilerin dönemsel çıkarlarıyla değil, ezilen halkların ve sınıfların çıkarlarıyla örtüşür.

İsrail'in Filistin ve Lübnan'a yönelik saldırılarının yoğunlaştığı günlerde hazırlıklarını sürdürdüğümüz bu sayımızda, Hasan Canbeg konuya çok boyutlu yoğunlaştı; yeni savaş ortamının asıl sebeplerini ve Ortadoğu çapında yol açması muhtemel gelişmeleri yazdı.

Metin Aktaş, kelimenin gerçek anlamında küllerinden bir makale üretip bize yetiştirmeyi başardı. Metin'in evinin bu ikinci yanışı. İlk Dersim kırsalında oturduğu babaevi yakılmıştı; zorla göç ettirme uygulaması çerçevesinde işlenen bu fiilin failleri belliydi. Ancak ikinci yangının failleri de yok ortada, nasıl çıktığı da belli değil. Dergimizin Yayın Kurulu üyelerinin ve duyan tüm yoldaşlarımızın geçmiş olsun dileklerini iletiyoruz Metin'e. Ve Metin'in, tarihi derslerle yüklü Dersim İsyanı döneminde isyanın önderi Seyit Rıza ile değirmenci Gekilê Mentî arasında yaşanmış diyalogları konu alan makalesini dikkatle okuyacağınızı umuyoruz.

Antep'in eskimeyi hiçbir dönem kabullenmemiş ve 66'sında bile tüm zihni dinçliğiyle sosyalist kişiliğini koruyan devrimcilerinden Celal Özcan'la bir söyleşi yaptık. Arkadaşımız Hurşit Kaşıkırmaz'ın devrimci hareketin tarihine ve gündemdeki konulara ilişkin sorularını yanıtlayan Celal Özcan'dan öğreneceğimiz çok şeyin olduğuna inanıyoruz.

Bu sayımızda ilk makalesini yayınladığımız Hasan Devrim Işık, Kürtlerin AB ile ilişkileri nasıl değerlendirmeleri gerektiğini yazdı.

MESOP'un "girişim" evresinden "hareket" evresine geçişi tartışacağı 7. genel toplantısının hazırlıklarının sürdüğü bugünlerde, doğal olarak dergimiz sayfalarının önemli bir bölümü örgütlenme sorunlarına ayrıldı. Toplantının hemen öncesinde bir görüş alış-verişini, bir tartışma zenginliğini de yansıtan bu sayımızda S. Çiftiyürek, Aziz Mahmut Ak, Munzur Gülapuşağı, Yasin Yetişgen, Tuncay Atmaca, Ali Kendav, Enver Alpşar imzalı makalelerin tamamı farklı boyutlarıyla örgütlenme sorunlarımızı irdeliyor.

Gelecek sayıda daha güçlü buluşmak dileğiyle...

Aziz Mahmut Ak

Çoban (devrim) ateşini yeniden yakmak!

✍ S. Çiftyürek

Bir ay kadar önce, birkaç yoldaşla birlikte görüştüğümüz Celal Özcan ile ideolojik, felsefi sorunlar ve devrimci hareketin geleceği üzerine uzun ve yararlı bir tartışmaya girdik. Tartışmanın içerisinde Celal yoldaş çok şey ifade eden bir cümlecik kullandı; "Çoban ateşini yeniden yakmak!" Geçmişte yakılan çoban ateşleri sönmüştü, yeniden çekim merkezi olabilecek ve etrafını ateşle ısıtıp aydınlatacak yeni bir çoban (devrim) ateşinin yakılması gerekiyordu. Tartışmamızda üzerinde hemfikir olduğumuz konular içinde en anlamlı sonuç buydu.

Yakın tarihte dünya çapında etkili olan, dönüştüren devrim ateşleri yakılmıştı. 1789 Fransız Burjuva Devrimi bunlardan biriydi. Ardından 1871'de proleter devrimlerin ilk ciddi hamlesi olarak Paris Komünü çoban ateşini yaktı. 1917 Ekim Devrimi dünya çapında proleter devrimler çağını açmış ve yol açtığı sonuçlarla da en etkili ateşi yakmıştı. Çin, Küba, Vietnam vb. devrimleri Ekim Devrimi'ne oranla etkileri sınır-

lı olmakla birlikte, Ekim'in yaydığı enerjinin de tetiklemesiyle, ülkesel-bölgesel hatta dünya çapında etkileri olan çoban ateşleri yakılmıştı. Asya ve Afrika'nın ulusal kurtuluş hareketleri, ulusal özgürlük açısından yakılan çoban ateşleriydi.

Özgülümüzde Mustafa Suphi'nin öncülüğündeki TKP Türkiye'de devrimin ateşini tutuşturmuştu. Aynı süreçte Koçgiri, Şêx Said, Dersim, Ağrı direnişleri Kürt ulusal özgürlüğünü amaçlayan çoban ateşleriydi. 1971'de Deniz, Mahir, İbo'lar ve ardılları devrimci hareketle çoban ateşi yeniden yakılmıştı. Derken Kürt ulusal kurtuluş mücadelesini amaçlayan 1984 ateşi yakıldı.

Yakılan ve kimisinde evrimsel kimisinde ülkesel-bölgesel etki ve sonuçları olan devrim ateşleri, giderek sönmüldüler. Evrensel, bölgesel, ülkesel olarak birbirini etkileyip tetikleyecek olan yeni devrim ateşlerinin yakılması, köklü değişimden yana herkese kendini dayatıyor. Kurucu olmadan önce yıkıcı olan yeni ve çağdaş Ekim Devrimi'nin ateşinin ül-

kesel-bölgeselden kalkarak evrenseli etkileyen, aydınlatan yeni çoban ateşleri... Ekim Devrimi ve ardılı devrimleri tekrarlamayan, fakat devrimci ruhunu ve bugün de geçerli doğrularını alan çağdaş Ekim Devrimi/Devrimleri uğruna çoban ateşini yeniden yakmalıyız.

MESOP adı altında yeni bir hareket-parti kurma mücadelesine girenler, ideolojik-teorik olarak çoban ateşini yeniden yaktılar. Hazırlanan Politik Bildirge bunu en özlü olarak ifade edecektir. Fakat yeniden ideolojik-teorik üretimi amaçlayan MESOP Sorunlama Belgesi hem sorunlamasıyla hem de kimi tespit ve vurgularıyla ilk temelleri atmıştı. MESOP nelere vurgu yapmıştı, nelerin altını çizerek yola çıkmıştı, bunları hatırlatmakta yarar vardır.

"Çünkü MESOP dinamiği;

* Bu coğrafyada bir kez daha yeniden dağıtmak/çürütmek üzere toparlanmayı hedeflemiyor.

* İşçi-emekçi halkta ve kadrolarda; siyasal, toplumsal, kül-

türel yaşamda az çok karşılığı yani kazanımları olmayan yeni yorgunluklara, enerji boşalımına neden olacak bir yürüyüşe kalkmak istemiyor.

* Organik birlikle sonuçlanmayacak bir hareket/partiye enerji taşımayı hedeflemiyor.

* İşçilerin, emekçilerin, gençliğin ve halkların sosyal, kültürel, siyasal yaşamlarını devrimci hedeflere bağlı olarak değiştiren, dönüştüren bir hareket/parti olmada iddiası ve hedefi olmayan; sadece düşünen, araştıran, tartışan bir partiyi hiç mi hiç kurmayı hedeflemiyor.

* Tıkanacak, bürokratikleşecek ve kendini tekrarlayarak işlevsizleşecek olan bir örgüte, partiye bugünden zihin haritasında yer vermeyi düşünmüyor." (Sorunlama Belgesi, sy.19)

Sorunlama Belgesi'nde "1-Yöntem" başlığı altında belirlenenlerde ise hem ideolojik yeniden üretime hem de pratik politik mücadele ve örgüt/örgütlenme modeline ilişkin önemli tespitler yer alır. Bu tespitlerin belli başlıları olarak:

*** Gerek politik bildirge, program ve tüzük gibi temel bağlayıcı belgelerin üretilmesinde olsun, gerekse de örgüt/örgütlenmede olsun, yerelden, tabandan zengin bir tartışma ile pratik yürüyüşü birlikte geliştirmemiz gerekiyor. Bağlayıcı belli başlı tüm belgelerin yereldeki zengin ideolojik, politik, pratik mücadeleyle içerik kazanmasını temel bir yöntem olarak belirlemeliyiz.

* Her MESOP'lu, parçadan bütüne, yerelden evrensele doğru adım adım pratik yürüyüşle birbirini besleyen ideolojik, teorik, politik yeniden üretim ve kavrayışı derinleştirmekle yüküyledir. Mezopotam-

"Her MESOP'lunun, Mezopotamya'dan evrensele doğru derinleşen bir kavrayışı geliştirebilmesinin ilk koşulu ya da ilk adımı, 'ayağımın bastığı yer merkezdir' misali yaşadığı alanı bütün çelişkileriyle, sorunlarıyla kavramasından geçer."

ya'dan dünyaya doğru genişleyen, derinleşen yeni bir kavrayışı, yeni bir ideolojik, felsefi bakışı geliştirebilmeliyiz.

* Her MESOP'lunun, dolayısıyla MESOP'un ortak iradesinin Mezopotamya'dan evrensele doğru derinleşen bir kavrayışı geliştirebilmesinin ilk koşulu ya da ilk adımı, 'ayağımın bastığı yer merkezdir' misali yaşadığı alanı bütün çelişkileriyle, sorunlarıyla kavramasından geçer. Yaşadığı alan; küçükten büyüğe doğru ailedir, işletmedir, fabrikadır, köydür, okuldur, sendikadır, mahalledir, kenttir. Bunlar insan ve toplum yaşamının ana damarlarıdır. Bütün bu alanlarda Kürt ya da Mezopotamyalı işçi-emekçi yığınları, işsizleri, yoksul halkı, gençliği, aydınları, kadınları kuşatan temel ekonomik, siyasal, kültürel sorun, çelişki ve ilişkileri, yani kılcal damarları çok yönlü kavrayan bir ideolojik ve pratik yürüyüşü geliştirmeden, MESOP'lular, dolayısıyla MESOP yol alamaz. Dünyamız organik bir bütündür. Çok yönlü kavrayışı, öncelikle ayağımızın bastığı yeri merkez alarak sürdürmeliyiz.

* Ülkemizde sosyalist siyaset cephesinde ciddi bir boşluk var. Uzun yıllardır, Kürt ulusal demokratik siyaseti, sağ ölçü alarak kendini tarif ediyor. MESOP ideolojik, politik, örgütsel alanda yeniden üretimle siyasetin solundaki boşluğu doldurabilir. Dolayısıyla bu uzun soluklu yürüyüşte MESOP her

alanda dışındaki yurtsever, ilerici, Marksist hareket ve partileri eleştiren çok, öncelikle kendini tarif etmelidir. Kendini tarif etmek; ideolojik, pratik, politik her alanda toprağı yeniden sürmek, çığnemiş yollardan ayrılmak ve özellikle burjuva siyasetin etki alanında bulunan geniş halk yığınlarına dönmek, dönebilmektir. Burada ana sorun; kadroların ötesinde, işçi-emekçi yığınlar, gençlik ve kadınlar nezdinde, özcesi halkı kuşatan sorun ve çelişkiler yumağı içerisinde MESOP'un gerekliliğinin yaratılmasıdır. MESOP'un yeni ve sağlam bir kitle damarı üzerinde temellenmesinin ilk ve esas koşulu budur.

* Yukarıdaki belli başlı yönelişler doğrultusunda sürdürüleceğimiz ideolojik, politik, pratik mücadele;

- Küçük olanı, yani MESOP fidanını adım adım ve sağlam zeminlerde büyütmeyi içeriyor.

- Kadroların, Kürtlere, Mezopotamyalı işçi-emekçilere, yoksul halka, gençliğe, kadınlara, aydınlara yeniden dönmelerini ve uzun soluklu mücadeleyle yaratılan yeni bir kitle damarına dayalı olarak siyaset ile yaşamın, örgüt ile yaşamın ilişkisinin yeniden kurulmasını hedefliyor.

- 'Yerelin merkezleşmesi', 'gövdede güçlü örgüt', 'doğrudan demokrasi', 'organik birlik' ve 'özgürlük içinde disiplin' gibi belli başlı değerlere pratik-politik mücadele sürecinde içerik kazandırmayı amaçlıyor." (Sorunlama Belgesi, sy.14,15,16).

Hareket evresine adım atıyoruz

Üç yıla yakın bir süreden

beri Sorunlama Belgesi'nin gereklerine uygun ideolojik-felsefi yeniden üretimi amaçlayan bir tartışmayı sürdürdük. Sorun "büyümek değil, değerleri büyütmektir" perspektifinden hareketle öncelikle büyüteceğimiz değerleri ürettik ya da üretmeye çalıştık. Bunun başka bir dilde ifadesi; yükselebilmek için önce derinleşmek, ayağımızı sağlam bir ideolojik, teorik fikri altyapıya basabilmek arayışı içinde olduk. Derinleşmeden yükselemezdik! İdeolojik, teorik derinlik sağlamadan politik, örgütsel toparlanma-büyüme kavgasına girişseydik, ünlü vurgumuzla "yeniden dağıtmak üzere" toparlanmış olurduk. Ki peşin bir ön kabulle buna girişmeyeceğimizi belirtmiştik.

İdeolojik-teorik evreyi olması gerekenden fazla uzatmamızın başka nedenleri de bulunuyordu. Sonuçta ideolojik olarak artık zengin "ben"imiz içerisinde "bizim" olanı belli başlı temel çizgileriyle üretebilecek düzeye geldik. İdeolojik-teorik üretimi "sonladık, bitirdik" demiyoruz, denilemez. Bir adım geride, hareketin ihtiyaçlarıyla bağlantılı olarak ideolojik yeniden üretim görevlerimiz devam edecek. Ama artık, politik bildirge ve bağlayıcı karar ile belgelerimizde somutlaşmış olan ideolojik, teorik doğrularımızı sokağa taşıma, yaşamla buluşturma göreviyle yüzyüzeyiz. Geçmiş mirastan devraldığımız evrensel ve özgün doğrularımızı da arkalayarak, doğrularımızı yeniden oluşturduk, ancak pratik, politik mücadele alanında bu doğrularımızı somut bir güce dönüştüremezsek, tek başına ideolojik doğrularımız bir şeyi ifade etmez. Ve hareket evresinde politik-örgüt-

İdeolojik-teorik evreyi olması gerekenden fazla uzatmamızın başka nedenleri de bulunuyordu. Sonuçta ideolojik olarak artık zengin "ben"imiz içerisinde "bizim" olanı belli başlı temel çizgileriyle üretebilecek düzeye geldik.

sel bir güç olmayı başaramazsak, ideolojik-teorik olarak çok güzel fikirleri olan aydınlar, dahası gevezeler durumuna düşeriz.

1- Sorun tam da "ayağımın bastığı yer merkezdir" yaklaşımla belirlenmiş/belirlenecek olan belli başlı alanlarda ideolojik-teorik doğrularımızı yaşamla buluşturarak somut içerik kazanmalarını sağlayacak ve önemlisi yığın hareketi içerisinde ideolojik doğrularımız için sürekli büyüyen bir alanı yaratacak olan pratik-politik kavgayı geliştirebilmektir. Bunu başarabildiğimiz oranda, siyaset ile yaşamın, örgüt ile yaşamın canlı ilişkisini de yeniden kurmuş olacağız. Canlı yaşamın, teoriden hem daha doğuran hem de yaratıcı teorinin de beslediği toprak olduğu evrensel kuralını unutmadan, artık pratik-politik mücadele diyeceğiz.

Sorunlama Belgesi'nden aktardığımız alıntıda "MESOP öncelikle kendini tarif etmelidir. Kendini tarif etmek; ideolojik, pratik, politik her alanda toprağı yeniden sürmek, çığnenmiş yollardan ayrılmak" olarak belirtiliyor.

1- İdeolojik-teorik alanda toprağı yeniden sürmeyi hedefledik; neyi ne oranda başardığımız ayrı bir sorun, ama Lenin, Marks/Marksizme nasıl yaklaştıysa biz de Marksizm-Leninizme öyle yaklaştık ya da yaklaşmaya çalıştık. Mekanik bakarsan Kautsky'ler, Menşe-

vikler Marksist, Lenin ve Bolşevikler Marksizm'den sapma olarak görülür, ama diyalektik bakılırsa gerçek Marksistler Lenin ve Bolşeviklerdir. Şimdi asıl görev, pratik-politik mücadele ve mücadele araçları alanında da araziye yeniden sürebilmek, yani kendi özgün tarzımızı oluşturabilmektir.

2- İşçi-emekçi yığınlara, onların yaşadığı alanlara, yani toplumsal yaşamın ana damarlarına mı yöneleceğiz? Bu alanlarda halkın ulusal, siyasal, kültürel, ekonomik sorun ve çelişkilerine, yani kılcal damarlarına nüfuz eden/edecek olan bir pratik-politik mücadeleyi mi geliştireceğiz? O halde komünistler olarak açık kimliğimizle ve hedeflerimizle kendimizi tarif etmeyi esas alacağız. Siyasal propaganda dilimizi, bizleri yığınlara tarif eden/kavratılan bir içerik üzerinde kuraacağız. X, Z partisinin ya da hareketinin başarı ya da başarısızlıkları bize artık dönmez. Sorun Kürdistan komünistleri olarak bizim neyi başarıp başaramadığımızdır. Kendimizi halka, işçi sınıfına ve dost siyasi yapılara esas kendi yürüyüşümüz ile hedeflerimiz üzerinden tarif edecek propagandayı geliştirmemizdir. Elbette dışımızdaki ulusal demokratik ve devrimci harekete dönük ideolojik hatta pratik-politik eleştirilerimiz olacak. Bunları basınımızda sürdüreceğiz. Gerktiğinde şu ya da bu somut politika üzerindeki yanlış siyaseti eleştirmek ile onun yanlışından medet ummak ayrı şeylerdir. Ulusal demokratik, devrimci yapıların yanlışlarından medet ummak bizim tarzımız ve yönelişimiz olmamalıdır.

Propaganda ve ajitasyonda kullanacağımız dil, üslup esas

bizi tarif etmeli; yaptığımızı, yapacaklarımızı (hedeflerimizi) içermeli, halka taşınmalıdır. Günlük propagandada eleştiri dilimizi ise esas yer-durum-koşullara paralel olarak ırkçı şoven rejimin, kapitalist sömürü düzeninin ve emperyalizmin o an ve koşulda somutlaşmış sorununu üzerinden geliştireceğiz. Yani eleştirel dilimizin hedefinde esas olarak şoven üniter rejimin, emperyalist haydutların ve kapitalistlerin izlediği siyaset ile uygulamaları olacaktır.

3- Kürdistan komünistleri olarak, pratik mücadelemizde şu an bize özgü bir tarzdan çok tarzsızlık hakim. Adım adım tarzımızı ya da komünistlerin yoğurt yişiğini tarif eden tarzın oluşturulması göreviyle yüzyüzeyiz. İster yerel-bölgesel ister ulusal-ülkesel düzlemde olsun, üzerinde konuşulup tartışıldığında bizi tarif edecek olan tarzımızı kavga içerisinde oluşturmak zorundayız. Başkasının tarzını olumlu-olumsuz konuşup çene yormak yerine, belirlediğimiz hedefler doğrultusunda yürümek ve bu yolda başarılar aralamak zorundayız. Artık, küçük ya da büyük, başta yerelde olmak üzere belli hedeflere kilitlenmek ve arkalanmış başarıların politik morali ile yeni ve daha büyük hedeflere yönelmeliyiz. Ne yapacağımız bellidir; yürüyeceğiz, öğreneceğiz, taş üstüne taş koyacağız. Tarzımız bu hat üzerinde oluşacak, oluşturacağız. Yeter ki belirlediğimiz hedef doğrultusunda yola koyulduğumuzda tüm güçlüklerle, sorunlara rağmen yürüyüşü sürdürelim. Bu yürüyüşte sabah dinamik, akşam yorgun-demoralize duruma düşmeden istikrarlı davranabilirsek, dönüp geriye baktığımızda illaki arkalanmış

Kürdistan komünistleri olarak, pratik mücadelemizde şu an bize özgü bir tarzdan çok tarzsızlık hakim. Adım adım tarzımızı ya da komünistlerin yoğurt yişiğini tarif eden tarzın oluşturulması göreviyle yüzyüzeyiz.

yolu ve yaratılan değerleri görmüş olacağız.

Bizler "tarihsel kökünü bir yandan ülkemizde Feqiyê Teyran'dan Cegerxwîn'e uzanan emekçi-yurtsever-sosyalist damara; diğer yandan Marksizme ve bilimsel sosyalizm kuramına dayandırır"ken salt mirasçı davranmayacağımızı belirlemiştik. Geçmiş tarihte yaratılan değer ve sembollerini savunup propaganda edeceğiz, ama bunlarla yetinmeyiz; yürüyeceğimiz yolda yeni değer ve sembollerini, yeni heyecanları, yeni kahramanlıkları yaratmayı hedeflemeliyiz.

Tartışıp netleşmemiz gereken bir diğer önemli sorunuz; yerel ya da genel (ülkesel) düzlemde olsun, harekete geçirmek istediğimiz işçileri, emekçi yığınları (bu arada kadro ve taraftarlarımızı) etkileyecek/heyecanlandıracak olan yeni şiarlar (sloganları) belirlememiz gerekiyor. Öyle ki; siyasal hedeflerimizi en kısa, en özlü ve en vurgulu olarak işçi-emekçilere taşıyan, kavratın, dahası hedefler doğrultusunda kitleye devrimci ruh veren, tavır aldırın şiarları belirlememiz gerekiyor.

4- Hareket evresine adım atarken üzerinde titizlikle durmamız gereken bir diğer sorun; ulusal özgürlük uğruna mücadelede propaganda dilimizi nasıl kuracağız? Öncelikle, ulusal sorunu çözümlenmemiş topraklarda politik kavgayı geliştirmek istediğimizi bir an olsun

unutmadan propaganda ve ajitasyon dilimizi belirlememiz gerekiyor. Çözülmemiş ulusal sorun, herhangi bir sorun değil, bütün ekonomik, siyasal, kültürel çelişki ve sorunlarla geçişlidir, ilişkilidir.

Çözülmemiş ulusal sorun ve çelişkinin sınıfsal mücadeleyi gölgeleyen, tali ya da ikincil plana iten bir yönü var. Fakat aynı ulusal sorunun, aynı süreçte sınıf ve katmanları ve rejime muhalif tüm siyasal güçleri siyasal olarak motive eden, hareketlendiren bir özelliğinin olduğu gerçeği de bulunuyor. Ulusal sorunun bu ikili karakterinden birinin diğerini çelmeleyen/gölgeleyen değil, dinamizm katan hale getirmek; daha anlaşılır olarak, ulusal mücadeleyi sınıfsal kurtuluşu da ateşleyen bir dinamizm olarak değerlendirebilecek siyaset sanatı ve propaganda diline ihtiyaç var. Kadro yapımızın hareket evresinde esas sınav vereceği alanların başında bu geliyor. Kuzey Kürdistan'ın diğer Kürdistan parçalarına oranla ekonomik gelişimi ve modern sınıfların nesnel olarak oluşumu yönünden bir hayli ileride olduğu; bunun ve başka faktörlerin de etkisiyle Kuzey'in siyasal iklimi ve dokusunun 1970'lerden sonra belirleyici olarak yurtsever sol/sosyalizan nitelikli şekillendiği gibi özgün yönleri de dikkate alarak, ulusal sorunu sınıfsal mücadeleyi gölgeleyen değil, tersine alan açan, motive eden bir dinamik haline getirebiliriz. Getirmek gibi temel bir görev ve sorumluluğunuz bulunuyor. Elbette bu zor ve çetin bir görevdir ama unutmayalım ki zorluklar, ağır sorunlar öğreticidir. Kadro yapımızın bu öğreticilikle yüzleşmesi kaçınılmazdır. Buna

hazırlanmamız gerekiyor.

5- Kürdistanlı komünistlerin birliği sorunu ile hareket evresinde daha somut, daha sıcak mücadele hattı üzerinde yüzleşeceğiz. MESOP-Girişim evresinde başat görev olarak öne çıkardığımız sorunun ideolojik-teorik yeniden üretim olması nedeniyle, ulaşabileceğimiz ilişkiler, ideolojik olarak az çok düzeyi ve arayışı olan kadrolarla zaten peşinen sınırlandırılmıştı. Yani hedef kitlemizi dar bir alan olan kadrolarla sınırlı belirlemiştik. Fiziki ve dünsel yıkımı yaşayan ve sosyolojik olarak yorgun düşen, ağırlıkları oluşan mevcut kadro yapısının sorunlarla yüklü olduğu; tümüne ulaşabilsek bile ancak çok az sayıda unsurla dinamik bir yeniden mücadele ve örgütlenme hedefinde buluşabileceğimiz yine peşin bir ön kabulümüzdü. Ayrıca mevcut yurtsever-sol-komünizan kadro yapısının büyük oranda ideolojik-teorik birikim yerine pratik-politik ağırlıklı birikime sahip oldukları gerçeğini de dikkate alarak, şunu sıkça dile getirmiştik: "Şu anda MESOP'luyum diyen her bir kişiye karşılık, MESOP'u ilgiyle izleyen ve 'Dur hele bunlar ne yapacak? Sür-git ideolojik olarak tartışacaklar mı, yoksa tartışmayı belli bir yerde olgunlaştırıp noktalararak pratik-politik mücadeleye adım atabilecekler mi?' sorusunu sesli-sessiz soran 5 kişinin olduğunu" belirtiyorduk. Bu tespitimiz doğrudu, dolayısıyla Kürdistan'da komünist hareketin birliği, esas pratik-politik mücadele hattı üzerinde çözümlenebilecek bir görev olarak hareket evresinde önümüzde duruyor. İdeolojik yeniden üretim evresinde ulaşacağımız hedef kitle on'lar en

Hedef kitlemizi işçi, emekçi, aydın, genç ve kadınlar oluşturuyor. Artık "Niye oynamıyorsunuz?" sorusuna "yerim dar" diyen gelinin mazereti geçerli değil, önümüzde muazzam bir mücadele alanı açılıyor. Ya oyunu kuralıyla oynayacağız ya da...

fazla yüzlerle sınırlı iken; hareket evresinde hedef kitlemizi onbinlerle, yüzbinlerle ifade edilebilecek işçi, emekçi, aydın, genç ve kadınlar oluşturuyor. Artık "Niye oynamıyorsunuz?" sorusuna "yerim dar" diyen gelinin mazereti geçerli değil, önümüzde muazzam bir mücadele alanı açılıyor. Ya oyunu kuralıyla oynayacağız ya da ...

Yeniden ilk tutunma ve kök salma mücadelesi

20.yy ilerici, devrimci, komünist dinamiğinin artık belirleyici yönüyle sisteme evrildiğini; komünistlerin hem özgülmümüzde hem de dünya çapında yeniden alan açmakla yüz yüze olduklarını; çokça kullandığımız tabirle çığnemiş yollardan ayrılarak, enerjisi alınmış araziden koparak yeniden yol açma, araziye yeniden sürme mücadelesine girişmemiz gerektiğini; gövdede güçlü örgüt perspektifi ile bütünlüklü yerelin merkezileşmesini; yerelin derebeyliğine ve merkezin despotluğuna karşı bariyer olabilecek, olmasını amaçladığımız gövde çekim merkezli örgüt/örgütlenmeyi mücadelemizin hedefine koyduğumuzu vb. epeyce yazılı, sözlü tartıştık ve belli bir üretimi gerçekleştirdik. Önümüzdeki süreçte de elbette bunları tartışacağız, ancak bir adım ileride ve daha canlı, somut tartışabilmemiz için, az veya çok ama mutlaka ilk

adımda yerel mücadeleye odaklanmış politik kavganın bize sunacağı verileri arkalamamız şart. Teorik-ideolojik üretimi artık doğrudan pratik-politik kavganın ihtiyaçlarına bağlı sürdürebilmemiz için de teoriyi yeniden yaratıcılığa zorlayacak politik mücadeleye girişmemiz gerekiyor. Marx'ın "ileriye doğru atılan her pratik adım, her gerçek ilerleme bir düzine programdan daha önemlidir" vurgusu, hareket evresinde rehberimiz olacaktır. Son üç yıldır işçi sınıfının ve emekçi halkın ulusal-sınıfsal kurtuluşu için epeyce bir ideolojik-teorik üretimde bulduk, şimdi artık söylemekten öteye işçi-emekçi halkın kurtuluşu için ne yapacağız, nasıl davranacağız? Che'nin "halk için söylenenlere değil, yapılanlara bakmak gerekir" vurgusu da özünde Marx'la aynı yöndedir. Halk için, hatta biz kadrolar için bile gözler kulaklardan daha emin tanıklar olmuştur. Hareket evresinde gözlerin tanık olacağı bir mücadeleye girişebildiğimiz oranda işçi-emekçi halkın, gençliğin, kadınların kulaklarının antenleri de bizim doğrularımıza çevrilecektir.

Bu yönelimde daha somutta şu noktalar üzerinde durmamız gerekiyor:

1- Yüzleştiğimiz sorun, en genel içeriğiyle kitle içerisinde parti çalışmasıdır; özgün olarak ise işçiler, emekçiler içerisinde yeniden tutunma ve komünist siyasete alan oluşturma mücadelesidir. Yüzleşilen sorun bu olunca, hem ayrıntılara inilmiş bir çalışma/örgütlenme planını kadrolara sunmak yanı sıra, hem ayrıca hiçbir yerde ve alanda bizi bekleyen hazır başlama noktaları da yoktur, ol-

maz da. Ancak çok genel çizgi ya da yönelimleri içeren bir plan merkezi (genel) olarak belirlenebilir -ki şu anda tartıştığımız da odur-, gerisi kadro ve militanların bulunduğu alanda yaratıcı inisiyatiflerine ve yaşamın zengin doğurganlığına açık olmalı, olmak zorunda.

2- Hareket aşamasında ilk adım zengin ve güçlü yerelin yaratılmasıdır. Yerel alandan yani Sorunlama Belgesi'nde insan ve toplum yaşamının ana damarı dediğimiz aile, işletme, fabrika, okul, sendika, mahalle, kentler ve bütün bu alanlarda kılcal damarları dediğimiz zengin ekonomik, sosyal, kültürel sorun ve çelişkiler üzerinde propaganda ve örgütlenme faaliyetine girebilmektir. Bunu başarabilmenin birinci koşulu; bu alanlarda dışarıdan giden kurtarıcılar ya da dışarıdan çağrılar yerine doğrudan ilgili yerelden çıkmış veya orada amaçlı konumlanmış olarak mücadeleyi geliştirmektir. İkinci koşul; bütün ana damarlardaki faaliyetleri birbiriyle geçişli, birbirini besleyen bir bütünün parçaları olarak görüp ele almaktır. Üçüncü koşul; yasalarla sınırlı olmayan meşru mücadele ve eylem çizgisidir.

Bu yerel alanlarda:

Kimisinde işçi sorunları ve sınıf kimliği esas alınarak, diğer sorunlara gidilmeli;

kimisinde kadın sorunlarını merkezine alan bir yönelimle diğer sorun ve çelişkilere gidilir, sınıfsal kurtuluşla bağı kurulur;

kimisinde emekçi esnaf kesiminin sorunlarına odaklanacak propaganda geliştirilir;

kimisinde gençlik sorunları üzerinden gidilerek gençliğin işçi-emekçi yığınlarla sorunları ortaklaştırılır;

Öncelikli hedef; belirlenmiş kent ve kent içerisindeki somut alanlarda yeniden ilk tutunma halkalarını yakalamak, derinleşmek. Siyasetin öznesi haline gelebilmiş bir kitle damarının yaratılmasına zemin hazırlayacak alüvyon tabakasının oluşturulmasıdır.

kimisinde ulusal ve dini azınlıkların taleplerinden kalkış yapılarak diğer sorunlarla birliği aranır;

kimisinde doğrudan çevre kirliliği gibi bir sorun esas alınır ve diğer sorunlarla bağı kurulur;

kimisinde işsizlerin sorunları etrafında bir mücadele geliştirilerek diğer sorunlara gidilir.

Ama bütün bu alanlardaki mücadelede acil ve genel ulusal taleplerin propagandası üzerinden gidilmesi gerekir. Çünkü ulusal talepler nitelikleri gereği, işçi sınıfı başta olmak üzere bütün kesimlerin ortak paydasıdır. Bu ortak payda üzerinden gidilerek, diğer sorun ve çelişkilerle bağı örülerek propaganda geliştirilmeli.

Hedefimiz; salt siyasetin nesnesi olarak görülen işçileri, emekçileri, kendi sorunlarının çözümünün ve giderek kendi tarihlerinin siyasal öznesi haline getirebilmektir. Sorunlarına, etrafında olup bitenlere yabancılaştırılan işçilere, gençlere, kadınlara, esnafa dayatılan sendikasız, sigortasız ve ortaçağdaki gibi günde 12-16 saat çalıştırmaya, neo-liberal politikaların ürünü olarak sağlık ve eğitimin ticari sektör haline getirilmesine karşı duran, durabileceğine ve gidişatı lehine değiştirebileceğine inanan bir işçi-emekçi kitle damarını ve bunun kanallarını yaratmak, yaratılması kavgasının bir bileşeni olabilmektir.

Her alanda öne çıkan talep

ve sorunlar etrafında şekillenecek olan yeni işçi, emekçi kitle örgütlerinin yaratılması ve farklı alanlardaki örgütlenmelerin sorunları gibi ilişkilerinin geçişli olması, yani militan dayanışmasının yaratılması, üzerinde duracağımız bir diğer sorundur. Yerel örgütlerin özünde yerelde alternatif iktidar (özyönetim) organları olarak yeşerip büyümeleri (merkezleşmeleri), daha ilk adımda yapılacak çalışmaların hedefinde yer almalıdır.

3- Yerelin yaratılması ve merkezleştirilmesi perspektifimizi şu vurgu ile somutlaştırabiliriz:

TUTUNMA, KÖK SALMA VE ÜREYİP YAYILMA!

Öncelikli hedef; belirlenmiş kent ve kent içerisindeki somut alanlarda yeniden ilk tutunma halkalarını yakalamak, derinleşmek. Siyasetin öznesi haline az çok gelebilmiş bir kitle damarının yaratılmasına zemin hazırlayacak olan alüvyon tabakasının oluşturulmasıdır. Ancak o zaman, bu alüvyon tabakası (verimli, üretken toprak) üzerinde üreyip yayılmayı, yani merkezleşmeyi içeren bir yayılmayı başarabiliriz. Daha somutta şu vurguları öne çıkarabiliriz:

* Sanayi bölgelerinde, varoşlarda vb. zengin yerelde tutun-kök sal-üre!

* Zengin yerelde sorunları yığınlara taşı, arayışa sürükle, zihinlerinde soru işaretleri bırak!

* Bulduğun yerelde bellibelirsiz var olan muhalefetin içinde yer al, ona içerik katacak geliştirmeyi hedefle!

* Newroz'dan Newroz'a, 1 Mayıs'tan 1 Mayıs'a değil, süregelen mücadeleye odaklan!

* Kitleler için "gözler kulak-

lardan daha emin tanıklardır" vurgusundan hareketle, davranışlarının sözlerinden daha çok dikkate alınacağını bilerek davran!

* "Bir avuç dolusu paranın iki avuç dolusu gerçekten daha güçlü" olduğu para egemen kültüre karşı dur ve paranın iktidarına karşı propaganda geliştire!

4- Yerelde mücadele tarzının bir diğer özelliği; reddetme kültürünün geliştirilmesidir. Reddetmek devrimci kavranın bağrında her zaman yer almıştır. Devrimci siyasal duruş olarak reddetmek, anarşizm ve sivil itaatsizlikle sınırdışıdır, ama aynı şey değildir. Komünistlerin anarşizmle temel farklarından biri; reddedilen devlete alternatif olarak geçiş sürecinin devleti ile merkezi yönlendiriciliğe sahip örgüt savunusudur. Komünistler propaganda ve ajitasyonlarında neyi reddedecek? Şoven rejimin Kürt halkına dönük asimilasyonu başta olmak üzere, ret, inkar ve baskılarını; rejim ve sermayeye karşı güvensizliğin geliştirilmesiyle birlikte kapitalist sömürü düzenini ve tüketim kültürünü; insanın yabancılaşmasının ve düşürülmesinin asıl nedeni olan özel mülkiyet düzenini reddederler. Buna uygun davranırlar.

5- Yerelde pratik-politik mücadelenin en etkili propaganda ve ilişki kurma araçlarından biri olarak işçi-emekçi sorunlarına odaklanmış bültenlerin çıkarılması üzerinde durmalıyız. Yerel bültenler; ilgili yerelin zengin sorun ve çelişkilerini, işçilerin, emekçilerin anlayacağı sade bir dille işleyerek, iyi birer propaganda araçları olabilirler. Kadroları mücadelesine soyundukları yereldeki emekçilerin sorunlarını kav-

Örgüt/parti olmayı hedefliyorsan, irade, müdahale, hatta hegemonya kavramlarıyla da yüzleşeceksin demektir. Çünkü örgüt, iradedir, iradi müdahaledir. Devrimci değişimi hedefliyorsak, nesnel yanıtlarla yetinemeyiz.

ramaya zorlayan bir işlev üstlenebilirler. İşçi, emekçiler arasında sorunlarını bültenler aracılığıyla kaleme alacak bir damarın gelişmesine hizmet edebilir ve bunların bütününde, ileride merkezi düzeyde (ülke genelinde) çıkarılacak bir gazetenin altyapısının hazırlanmasında ciddi bir katkı sunabilir.

Ayrıca hemen adım atmasak bile, şimdiden fikri düzeyde üzerinde tartışmamız gereken bir sorun olarak işçi-emekçi tiyatrosunun kurulmasına, koşulları en uygun olan/olacak olan yerde başlanması...

Sonuç olarak; yerel ile merkezi faaliyeti karşı karşıya koymadan; hedefimiz zengin ve dinamik bir yerelin güçlü bir merkeze (gövdeye) doğru büyümesidir. Yerelden merkezin, merkezden yerelin okunabildiği, kavranabildiği organik bir politik-örgütsel hareketin yaratılmasıdır.

Örgüt ve iradi müdahale

İdeolojik olarak temel çizgilerini belirlediğimiz ve artık yaşamın pratiğinde somutlaştırmakla yüz yüze olduğumuz gövdede güçlü örgüt modeli, Leninist parti modelinin reddi ya da alternatifi değildir. 21.yy başında değişen koşullarda, Leninist parti modeline yeniden içerik kazandırılmasıdır. Lenin'in mirasını yine bizzat Lenin'in ısrarlı uyarılarından hareketle aynen tekrarlamayı değil, yeniden üretmeyi hedefle-

dik. Yeni örgüt modelinin propagandası yapılırken özellikle bunun altı çizilmelidir.

Hareket evresine girerken, örgüt, kadro ve iradi müdahaleye ilişkin şu noktaların üzerinde netleşmemiz gerekiyor:

1- Örgüt/parti olmayı hedefliyorsan, irade, müdahale, hatta hegemonya kavramlarıyla da yüzleşeceksin demektir. Çünkü örgüt, iradedir, iradi müdahaledir. Devrimci değişimi hedefliyorsak, nesnel yanıtlarla yetinemeyiz. Nesnel yanıtlar (objektif koşullar) devrimci değişim için sadece veri tabanıdır. Değişimin gerçekleşmesi, iradeyi, örgütlenmiş kolektif iradeyi gerektirir. Bu partidir. Parti, gövdede güçlü örgüt olarak parti, sınıfın, emekçi kitlelerin öncü gücü olarak kitle partisi değil, misyon partisidir. Rejim ve sermaye karşısında misyon partisi niteliğiyle devrimci değişimi amaçlayan örgüt, militan olmak zorundadır. Böyle bir örgütlenme, iç işleyişinde demokrasi ile merkezîyetçiliği dengeleyen demokratik işleyişine rağmen, militan komünist örgütlenme yapısında hegemonya ve dikta bir yön taşır, taşımak zorunda. Sorun, parti yapısındaki bu diktacı ya da hegemonik yönün içe (parti iç yapısına) dönük değil, dışa (rejime ve sermayeye) karşı geliştirilip büyütülmesidir.

Hiyerarşi sorununda da benzer güçlüklerle yüzleşeceğiz. Gövdede güçlü örgüt ile bağlantılı olarak, pramidin tepesi ile tabanı arasındaki mesafeyi ne kadar kısaltırsak kısaltalım, örgüt varsa illaki hiyerarşi de (görev verenle alan, hesap soranla hesap veren, yukarıdan aşağıya olduğu gibi aşağıdan yukarıya) olacaktır. Hiyerarşinin bürokrasi üretmesi nasıl

engellenebilir? Üzerinde durulması gereken budur. Bu sorun da, kalımlı koltukların ve her kademedeki lider, serok, abi kültünün aşılması, disiplinin dışsal olmaktan çıkartılıp özgürlük içinde disiplin olarak içselleştirilmesi ve merkezin tanrı olmasını engelleyecek güçlü gövde vb. örgüt içi adımların geliştirilmesiyle aşılabılır.

2- Hedeflediğimiz örgütün belli başlı çizgilerini somutlaştıracak olan, sonuçta insan unsuru olarak kadrolardır. "İdeolojik, politik, örgütsel birikim ve enerjinin merkezde değil gövdenin bütününde yoğunlaştırılması tamam da, gövdeyi kim temsil ediyor ya da somutta kimlerden oluşuyor?" gibi bir soruyla yüzleşiyoruz. Eğer partinin örgüt gövdesini her kademedeki kadrolar oluşturacaksa, bu demektir ki kadro ile üye ayırımına görev ve sorumluluklar üzerinden gideceğiz. Karar verilmeden önce yoğun tartışılması ve daha önemlisi az çok ama mutlaka arkanmış pratiğin sunacağı veriler üzerinde tartışılıp zenginleştirilmesi ve somutlaştırılması gerekiyor.

3- Burada hedeflenen kadronun niteliği, konumu gibi temel bir sorunla yüzleşiyoruz. Stratejik hedefimiz, kadronun niteliğine ve konumlanmasına da ışık tutacaktır. Siyasal rejimi ve sermaye düzenini radikal devrimci değişimle köklü aşmayı, yani siyasal ve toplumsal devrimi hedefleyen partinin kadro yapısı da buna uygun şekillenecek. Bir yoldaş, "Sermayenin sistemini bozmak için, önce kendi yerleşik, kurulu düzenimizi bozmamız gerekir" diyordu. Yani sade vurguyla; düzeni olan, düzen yıkmanın (hele hele taşıyıcı öncü) dina-

Eğer partinin örgüt gövdesini her kademedeki kadrolar oluşturacaksa, bu demektir ki kadro ile üye ayırımına görev ve sorumluluklar üzerinden gideceğiz. Bu konunun, karar verilmeden önce yoğun tartışılması gerekiyor.

miği olamaz. Demek ki özel yaşamında ağırlıkları olmayan ve önemlisi ağırlık oluşturmayı hedeflemeyen dinamik bir kadroyu hedeflememiz gerekiyor. Hedeflenen kadroya nasıl varacağız? Bu sorunun yanıtı:

Birincisi; mevcut sınırlı kadronun savunduğu örgüt niteliğine uygun yaşam felsefesi ve duruşunu belirlemekle varabiliriz.

İkincisi; belirlediğimiz yerelin yaratılması mücadelesinde, durumdan vazife çıkararak öne çıkacak olan yeni kadrolara ulaşarak varabiliriz. Çünkü her insan gibi kadro da esas özünü etkinliğinde açığa vurur. Davranış, hem kadronun kendisini hem de başkasının kadroyu seyredeceği dev aynadır. Yani genç kadroların yetişip yetkinleşeceği alan, tam da yeniden tutunma, kök salma ve üremeyi hedefleyen mücadele alanı olacaktır. Girişeceğimiz bu mücadele ile; hem büyük çoğunluğu genetik yapısıyla oynanmış, her defasında kesintili olup sıfırlanan, yani kendini yenilemeyen hibrit tohumu misali eski yurtsever, sol, komünist kadro damarından kopmuş olacağız, hem de mevcut sınırlı kadro yapımızda da gerçekten uyuyan ve fakat uyandırılması mümkün olan ile uyuma numarası (taklidi) yapan ve uyandırılması mümkün olmayanın ayıklanmasını sağlayacağız.

Üçüncüsü; stratejik hedefimiz ve siyasal duruşumuzda istikrarlı davranarak, mevcut ve

yetiyecek olan kadroların ideolojik, politik donanımını sağlayarak varabiliriz!

4- Örgüt mekanizmaları, somutta kadrolar; küçük-büyük, yerel-genel, yüzleştikleri her sorunda siyah-beyaz ikileminin ötesinde birden fazla olasılığın olabileceğinden hareket edebilmelidirler. Kadroların yüzleşilen sorunun iyi-kötü, siyah ya da beyaz gibi karşıt iki çözümün ötesinde farklı çözümlerinin olabileceğini bilmeleri, yani bazen kötünün iyisi ya da siyah tonlu beyazın da çözüm olabileceği türünden aynı anda karşıtları barındıran dinamik zihin yapısıyla davranmaları gerekiyor. Bir olgu, bir sorun iyi ya da kötü gibi net çizgilerle karşımıza çıkmaz; bazen, hatta çoğunlukla yaşamın girift yapısı içerisinde hem iyi hem kötü ya da bunlardan birinin baskın yönüyle karşımıza çıkabilir. Aynı şekilde, bir insanın, kadronun, olgunun sadece görünen, açığa vuran, işleyen yüzü yoktur; saklı, tali yönleri de vardır. Soruna sadece bir cep heden değil, birden fazla cep heden bakabilmeliyiz. Ancak o zaman kolaycı, toptancı, yüzeysel değerlendirme ve önyargılardan kurtulabiliriz.

5- Son bir sorun olarak; insanlar, sınıflar, toplumlar ve kadrolar için zaaf, yetersizlikler genetik bir sorun değil, nesilden nesile aktarılmazlar. Böyle bakarsak, kaderciliğe, nesnelciliğe teslim oluruz. Kadronun potansiyel gücünün açığa çıkartılması ile, kimi zaaf ve hataların esiri olarak sür-git davranması farklı şeylerdir. Mücadele sürecinde katedilen yolun üzerinde yetersizlikler, hatalar oluşur, oluşacaktır. Burada önemli olan, hataları içerisinde güçlü olabilmektir.

Eskinin yeni hali mi, yeni mi?

Aziz Mahmut Ak

Olumlu ve olumsuz yönleri iç içe, yan yana, zamandaş olarak değişen birey, değişen toplum, değişen örgütler ve değişen dönem... Yerkürenin rayına oturma süreçlerinde yaşadığı büyük sismik hareketlilik ve bu hareketlilik boyunca fiziksel olarak yaşadığı ardışık doğal felaketlerin insan toplumundaki tezahürü gibi.

Sadece üzerimizdeki giysilerin, oturduğumuz konutların, yediğimiz yemeklerin, kullandığımız teknolojik araçların, ilişki tarzlarının değil; sevgi, sadakat, fedakarlık, paylaşım, adalet, vicdan, vefa gibi duygu dünyamızın vazgeçilmez hasletlerinin, dolayısıyla kişiliklerin yıkıcı depremler yaşadığı bir geçiş evresine tanıklık ediyoruz.

İnsanlık, birlikte yaşam hukuku, örgütlenme ve tarihsel ilerleme adına edindiğimiz kültür hazinesinden kaynaklı reflekslerimizin giderek yok olmaya yüz tuttuğu bir süreçten geçiyoruz. Öyle bir süreçtir ki bu; tanık ve çoğu zaman muhatap olduğumuz manzaralar silsilesi karşısında şaşırma şaşırma artık şaşırılmaz, şoklar yaşaya yaşaya artık şok geçirmez olduk. Kişilikler, sınıflar, uluslar,

siyasal yapılar, yani insana/insanlığa dair olguların ezici çoğunluğu olmaları gereken yerlerde değiller, kendilerine yeni yerler bulma arayışındalar adeta...

Toplumsal ilerleme adına memnuniyet verici kanıksamalar yanında, egemen sistemin zihinsel kuşatması altında insanı insan yapan değerlerin birer birer toz olduğu olumsuzlukları da kanıksıyoruz artık. Ve bu bizi özümüzden yavaş yavaş uzaklaştırıyor; toplumsal ilerlemeye doğru yön verme adına yola çıkmış bizleri ufksuzlaştırıyor, sıradanlaştırıyor.

Bu sürecin, bir adım öncesinde de zaten görece geriliği yaşayan toplumumuz ayağı ise daha bir acayip, daha bir vahim, daha bir yıkıcı oluyor. Toplumsal depremin merkez üslerinde yaşanan felaketin artçı şokları bile, bizde insanlık adına bina edilmiş her şeyi bir anda yerle bir edebiliyor. Sıcak insani ilişkiler lokal alanlarla sınırlı kalıntılar boyutunda yaşar hale gelirken, kabuk değiştirmeye başlayan bir geçiş toplumunun bütün tuhafılarıyla her gün iç içe yaşıyoruz.

Diyelim ki; araç trafiğine tek yönlü geçiş veren bir caddede karşıya geçeceksiniz. Normal durumda, tek yöne yani sola bakacaksınız, araç gelmiyorsa caddeyi adımlayacaksınız. Ama siz siz olun, sağa da bakmayı ihmal etmeyin. Çünkü her an, kültürü arabasından geride bir 'sonradan görmüş'ün altında feci şekilde can verebilirsiniz.

Diyelim ki; ranta yeni bulaşmış bir komşunuz size duyurmak istercesine vcd'ye bir klasik müzik cd'si sürdü ve yeni aldığı İtalyan marka gardrobun vitrinine titiz bir düzenle yerleştirmiş olduğu kitaplarını göstermek amacıyla sizi kahve içmeye davet etti. Normal durumda, kafası ve ruhu medeniyetle barışık böyle bir komşuya sahip olduğunuz için kendinizi şanslı hissedersiniz. Ancak uzun vadede, komşunuzun aslında arabesk müzik hayranı olduğunu; kitapları ise bunlar genellikle sırtları yan yana geldiğinde hoş bir görüntü oluşturan ansiklopediler oluyor ayak uydurmakta zorlandığı üst tabaka kültürel ortamının bir göstergesi olarak vitrinine yerleştirdiğini ve sayfalarını bir defalık olsun karıştırmadığını anlarsanız hiç şaşırmanın.

Diyelim ki; Antep'te tıka-basa dolu bir halk otobüsündesiniz. Normal bir durumda, ayakta durmakta zorlanan yaşlılara, özürülülere, hastalara ve hamile bayanlara yer verilir. Ancak, çok sayıda yaşlı erkek zorlanarak ayakta yolculuk yapıyorken, 50'sinde bir adamın modern giyimli gencecik bir kıza yer verdiğini, beyninin giysisi kadar açık olmadığını kanıtlamak istercesine kızın da bu teklifi tereddütsüz kabul ettiğini görürseniz, fazla şaşırmanın.

Diyelim ki; gıda ve tütün ürünlerinin yanı sıra alkollü içkilerin de satılabildiği bir büfe açmaya niyetlendiniz ve konumu buna uygun boş bir dükkan buldunuz. Tesadüf bu ya, dükkanın sahibi yaşlı bir hacı çıktı ve ağzı kapalı şişede de olsa içki satışı yapacak bir büfe için dükkanını kiraya veremeyeceğini söyledi; dükkanı kiralayamadınız. Normal durumda, bu hacının günah diye hayatta içki içmediğini ve hep dini bütün yaşadığını sanırsınız. Fakat yakınlarına ve komşularına sorduğunuzda, hacının aslında bu dükkanda 18 yıl içki satarak kazandığı parayla

Tanık ve çoğu zaman muhatap olduğumuz manzaralar silsilesi karşısında şaşırma artık şaşırılmaz, şoklar yaşaya yaşaya artık şok geçirmez olduk. Kişilikler, sınıflar, uluslar, siyasal yapılar olmaları gereken yerlerde değiller...

hacca gittiğini ve önceleri aşırı içki tükettiğini duyarsanız şaşırmayın.

Diyelim ki; bir kız ayıla-bayıla size olan aşkını ilan edede sonunda sizi de kendisine sevgi bağıyla bağladı. Sadece boynunuza değil ayaklarınıza da kapanarak, "Ben sensiz nasıl yaşarım bundan sonra!.. Beni bir dakika bile sensiz bırakma!.." diyecek derecede sizinle bütünleşti. Normal durumda, -aşk ilişkisini gevşetse bile- bu kadının hayatta kaldığı sürece sizi bir daha unutmaması lazım. Unutmaya çalışmasının bile kendisine çok ağır gelmesi, bunalımlara düşmesine sebep olması lazım. Ve diyelim ki; bir zaman sonra memleketine gitmek için biletini kesti, uçtu gitti... Daha havadayken, yerde söylediklerini ve aranızda yaşananları buharlaştırıp bulutlara savurursa şaşırmanın. Üstüne üstlük yadırgamayı bile size bırakmayıp, bu sonucu yadırgamanızı çok yadırgarsa şok geçirmeyin.

Diyelim ki; ağır bedellerle yarattığınız devrimci değerleri kullanma ya da halk arasındaki söyleniş biçimiyle 'sırtınıza basma' dışında, zenginleşmesi için eski mal varlığı, akademik kariyer, mesleki birikim gibi hiçbir geçerli sebebi bulunmayan bir yoldaşınız, paraya kavuşur, kavuşmaz aranızdan ayrıldı. Normal durumda, "aramızda olduğu yıllarda beynine ve ruhuna hep adalet nakşettik; kalıntısıyla da yaşasa, en azından insan olarak çok kötü biri olmaz" diye düşünür, bir teselli bulursunuz. Ama bu zamanda hiç de zayıf olmayan bir ihtimal daha var: Ayrıldığı andan itibaren sizi 'işini bilmeyen ahmaklar', kendisinden alt bir sosyal sınıfın varlıkları olarak görmesi orada kalsın; tüm vidaları gevşemiş ve zıvanadan çıkmış biri haline gelirse, 'eski solcu' olmayan patronlara rahmet okutacak denli aşağılık birisi olarak toplumda boy göstermeye başlarsa şaşırmanın.

Diyelim ki; aldıkları ücret ve çalışma koşulları 1800'lü yılları aratmayan işçileri kendi haklarına sahip çıkmaları için örgütlemeye gittiniz. Normal durumda, fabrika kapısından sizi patronun kovmasını ya da 'teröristler' diye polise ihbar etmesini beklersiniz. Ama patrone önce işçiler, "Sizin gibi anarşistler ortalığı karıştırıp bizi ekmeğimizden ediyor! Patron bize ekmek

vermezse siz mi vereceksiniz!" deyip, sizi karga-tulumba işletmenin dışına atarlarsa şaşırmanın.

Diyelim ki; tüm sosyal ve örgütlenme haklarından mahrum bir işçisiniz. Sendikal örgütlenme için doğal olarak ilkin sendikanın yolunu tuttunuz. Normal durumda, sendikacının sevinmesi ve size her türlü teknik desteği, güvenceyi sunması lazım. İşyerinde bu örgütlenmeye daha adım bile atmadan, görüşmenizin hemen ardından sendikacının açtığı ihbar telefonu üzerine patron sizi kapıya koyarsa şaşırmayın.

Diyelim ki; Kürt halkının özgürlüğü için mücadele ediyorsunuz ve egemen ulusun özellikle işçi ve emekçilerinden destek beklentisine girdiniz. Normal durumda, kendi sınıf çıkarları için de olsa egemen ulus işçi-emekçi yığınlarının aktif destek sunması lazım. Ne var ki, bu zamanda, ezilen ulusun özgürlüğüne yaklaşım konusunda bu mülksüz kesimlerin bazı Türk sermayedarlardan daha tutuk davrandığını gözlerseniz şaşırmayın.

Diyelim ki; Avrupa'da yaşamını sürdüren bir Kürt, günümüz dünyasında dili dahil bütün varlığı prangaya vurulmuş tek ulus durumundaki kendi ulusunun komünist örgütünü/örgütlerini dahi beğenmemeye başladı. Aradan geçen zamanın, uzaklaşan zeminin etkileri ve ayağının toprak tutmamasının tüm rahatlığıyla, "Ülke çaplı örgütlenmeler beni sarmıyor artık, dünya komünist partisini kuralmalıyız" savunusuna başladı. Öyle ya, ülkeler de neymiş! Oldu olacak dünya çapında örgütlenip tüm insanlığı birlikte bu kapitalizm belasından bir an önce kurtarmak lazım!.. "Dünya'nın halen ülkelerden müteşekkil olduğu gerçeğini göz ardı edip bunu soyut bir kavram gibi algılasa da, dünya çapında bir örgütlenmenin ülkesel mevcutlar üzerinde şekilleneceği gerçeğini göremese de, normal bir durumda yürüteceğiniz ilk tahminde, ulusallığı/ulusları aşmış bu şahsın insanlığın geleceğine dair hayallerini büyüttüğünü, küresel çapta yeni bir düşünsel atılımın savunucusu ve tatlı bir serüvenci olarak dünya malında zerre kadar gözükmediğini, kendini tamamen insanlık davasına adanmış olduğunu düşünürsünüz. Ama biraz altını deşti-

Reel sosyalizmin aldığı yenilginin yaklaşık 15 yıl

K.Kürdistan'da adından bile kaçınılır hale getirdiği sosyalist örgütlenmeyi gerçekleştirmek ve ulusal kurtuluş sürecine mülksüzler cephesinden müdahil olmak amacıyla yola çıktık...

ğinizde, bu kişinin aslında taş atmamak için kayaya koştuğunu, memleketin güzide yerlerinde büyük bir hırsla yatırım yaptığını, bono piyasasını çok yakından takip ettiğini anlarsanız şaşırmayın.

Diyelim ki; adamın birinin yaşamı tamamen örgütlü mücadeleye endekli, yani işi devrimcilik. Günün birinde kendisine acilen biraz borç para lazım oldu. Normal durumda parayı isteyebileceği ilk kişilerin, en yakınları, yani fikren ve de zikren birlikte olduğu yoldaşları olması lazım. Fakat adam, kendi yaşam pratiğinden, örgütsel çürüme sürecinde yoldaşlık kavramının içinin tamamen boşaltılıp güven kokmayan bir ilişkiye dönüştürülmüş olmasından ve son yıllarda özellikle bu türden anların kendisine kazandırdığı tecrübeden hareketle, yoldaşlarını 'en son isteyebileceği kişiler' kategorisine koyar da önce sıradan komşusunun kapısını çalarsa şaşırmanın.

Diyelim ki; bu hale gelmiş birey ve toplum yapısını eski örgüt ve mücadele tarzıyla dönüştürmenin imkanı kalmadığına kanaat getirmiş birkaç dava arkadaşı bir araya geldi, yeni bir örgüt oluşturma ortak fikrinde buluştu, kolları sıvayarak yollara düştü. Normal durumda, bu ekibi oluşturan asların tamamından yeni olan yapıya büsbütün adapte olmalarını beklersiniz. Ama siz siz olun, yine de bu aslardan bazılarının bir gözlerinin hep eskide olabileceği ihtimalini devre dışı bırakmayın. Yeniyi en hararetli savunmanın, eskiyi ne düşüncesinde ne de davranışlarında safdışı etmediğini görürseniz de şaşırmanın.

Yola çıkarken...

Reel sosyalizmin aldığı yenilginin yaklaşık 15 yıl boyunca Kuzey Kürdistan'da adından bile kaçınılır hale getirdiği sosyalist örgütlenmeyi gerçekleştirmek ve ulusal kurtuluş sürecine mülksüzler cephesinden müdahil olmak amacıyla, üç yıl önce bir grup sosyalist olarak yola çıktık. Altı imza yüklü yazılı belgelere döksek de, yola çıkma kararına kadarki süreçte aramızda pek de çetin geçmeyen istişareler yaptık. Yine taahhütnameler garantisiyle olmasa da, sözlü düzeyde bazı prensipleri birikteliğimizin esasları haline getirdik. Bugünkü ülke ve dünya

koşullarında atıldığımız yeni se-rüvenin meşakkatlerini ve biz-lere yüklediği ağır sorumluluk-ları peşinen biliyorduk.

Süreç fazlasıyla bedel gerek-tiren bir süreçti; ancak her şe-yiyle yeni olan bir örgütlenme katlanılacak bedellerin karşılığı olabilirdi. Bu nedenle, yola çı-karken -Kürdistan bir duruş ve genel sosyalist eksen dışında- torbamıza hiçbir fikri çerçeve ve örgütsel altyapı malzemesi koymadık. Torba-mızdaki boşluk, ülkemizde sosyalistlerin birliği-ni sağlamanın, birliğin önündeki -çoğunlukla geçmişten kaynaklı- psikolojik engelleri aşma-nın ve yaratılacak bu birliktelik üzerinde yeni bir örgütlenmeyi inşa etmenin bir gereği-ydi. Hem etik davranış, hem de aşınmış geçmişle bağları koparmanın ve her şeyiyle yeni olanı ya-ratmanın yolu bu boş torbayı birlikte doldur-maktan geçiyordu.

Ne demiştik?

- Girişimimiz Kürdistanidir. Ülkemizde sos-yalistlerin birliği ve bu birliğin özgürlük müca-delesi sürecine etkin müdahalesi hem emekçi halkımıza ciddi bir katkı olacak, hem de bu yol-la sosyalist siyaset yeniden hakkettiği konumu yakalayabilecektir.

- Ülkemizde siyaset sorundur. Biz, sorunlu olan siyasetin herhangi bir uzantısı haline gel-meyeceğiz. Sorunlu değil, sorumlu siyaseti ter-cih edeceğiz. Yaratacağımız alandan başlayarak ülkemiz siyaset sahnesine de ölçü/ölçüler getir-meye çalışacağız.

- Söz ve davranışın uyumunu gerçekleştire-ceğiz. Toplum önünde ne söylediysek onu yap-maya çabalayacağız; prensiplerimizin veya gü-cümüzün elvermediği hiçbir icraat için söz ver-meyeceğiz.

- Abartılardan kaçınacağız; gerçek gücümü-zü tüm toplumla paylaşmaktan sakınmayacağız; bu yolla toparlayacağımız istikrarlı kadrolarla adım adım gelişirken, gereksiz enerji boşalımla-rının da önüne geçmiş olacağız.

- Ülkemizde biri bürokrasi ve yasallığı, diğeri silahlı şiddetti esas alan iki ana siyasal mücade-

le tarzi mevcuttur, ancak kitle-sel itaatsizliğe dayalı ve meşru-iyeti esas alan tarzda büyük bir boşluk söz konusudur. Biz meşruiyeti esas alan açık çalışma tarzını kullanacağız.

le tarzi mevcuttur, ancak kitle-sel itaatsizliğe dayalı ve meşru-iyeti esas alan tarzda büyük bir boşluk söz konusudur. Biz meşruiyeti esas alan açık çalışma tarzını kullanacağız. Açık çalış-mayı, konjonktürel bir gerekli-lik; ödediğimiz ağır bedellerin elimize tutuşturduğu doğal bir hakkın layığıyla kullanımı; yıllardır toplum ve devletle yüzleşmemiş kadroları bu verimli çalış-ma yöntemine teşvik etmenin bir fırsatı olarak anlayacak ve savunacağız. İlegaliteyi yıllardır risksiz devrimcilik yapmanın ya da etik dışı dav-ranma biçiminin bir sığınağı haline getirmiş olan bazılarının "rota sağa döndü, reformize ka-yış var" feryatlarını kaale almayacağız.

- Dışımızdaki siyasi odakların eleştirisi üze-rinden kendimizi tarif etme yoluna gitmeyece-ğiz; kendi varlık gerekçelerimiz ve doğrularımız üzerinden kendimizi ifade edeceğiz. Başkası de-ğil kendimiz olacağız; kendi hikayemizin kahra-manı olacağız.

- Kapitalizm bizlerin üretimi olan kavramlar-dan çoğunun içini boşaltmış, dahası bazı yerler-de bizlere karşı kullanılabilir hale getirmiştir. Teori ve pratiğimizle örgüt, yoldaşlık, sosyalizm, en-ternasyonalizm, yurtseverlik, demokrasi, özgür-lük, demokratik merkezîyetçilik, halkın devleti, eşitlik, kardeşlik, barış, kolektivizm, önderlik vb. kavramların içini yeniden doldurmaya gayret edeceğiz.

- 20. yy'a ait sosyalist/komünist örgütler, gü-nahlarıyla/sevaplarıyla tarihsel bir süreci omuz-lamış, insanlığa büyük kazanımlar ve muazzam bir deneyim hazinesi sunmuş, görev ve işlevleri-ni tamamlamışlardır. Tarih yaratmış, ardından tarih olmuşlardır. Yıpranan/aşınan bu örgütleri yapay tedbirlerle yeniden yaşatmaya çalışmak, gereksiz enerji sarfiyatından başka bir anlama gelmeyecektir. Dönem yenidir; bu nedenle her şeyiyle insanlığın büyük sosyalizm yürüyüşünün şanına yakışan ve bu yürüyüşün ihtiyaçlarına cevap verebilen yeni bir örgütlenmeye ihtiyaç vardır.

- Egemenin ezileni, büyüğün küçüğü mani-püle etme imkanlarının her zamankinden daha fazla olduğu günümüzde, manipülasyona karşı

mekanizmaları gelişkin bir örgüt yaratacağız. Bunun için öncelikle, eskinin manipülasyona açık hale gelmiş, dahası menfaat simsarlarının pervasızca kulanımlarıyla yıpranmış örgütçükleriyle bağlarımızı adım adım koparacağız.

- DEP ve ÖDP deneyimleri göstermiştir ki, her grubun kendi kaygısını yüzdürmeye çalıştığı koalisyon tarzı örgütlenmeler gelişme istidadına giremiyor. Sonunda kayıklar karaya vuruyor ve bundan her kayık, daha önemlisi bir süreliğine koalisyona umut bağlayan emekçiler zararlı çıkıyor. Bu yüzden, başta bizlerin eski kayıkları olmak üzere, bugüne kadar çoğunlukla derelerde yüzdürdüğümüz ve yalnızca biz kadroları tatmin etmekten başka bir işlevi kalmamış tüm kayıkları terk edeceğiz. Sosyalistler olarak hep birlikte oluşturacağımız bir gemiye binip, engin sulara yelken açacağız. Boğulacaksak da büyük suda boğulacağız!..

Ne yapabildik?

Yola çıkarken ülkemizde siyasetin gündemi ni aniden değiştirecek muhteşem bir çıkış yapma şansımızın olmadığını biliyorduk ve böyle bir seviyeyi kısa sürede yakalamanın boş beklentisinde olmadık. Ancak ihtişamlı bir çıkışımız olmasa bile, mütevazı bir planlamayla 'girişim' evresi için önümüze koyduğumuz işlerin çoğunu yapabildik. 6 genel iç toplantı; 9'u yurt içinde olmak üzere 20'nin üzerinde yüksek katılımlı panel; 17 sayı dergi ile bildiri ve afiş çalışmaları; halen rütuş ihtiyacı olan bir site; değişik miting ve etkinliklere katılım; iç bütünlüğe dolaylı katkı yapan seyahatler, piknikler, yerel toplantılar, dar hane toplantıları; Kuzey Kürdistan'daki birlik çalışmalarına aktif katılım ve Kürt Ulusal Demokratik Çalışma Grubu'nun oluşmasına katığımız emek...

Yaklaşık üç yıllık zaman zarfında mevcut gücümüzle yapabildiğimiz bu üretimi azımsamak gerekir. Özellikle bizim gelenekten gelenlerin, Kürt siyaset aktörleriyle -DEP dönemi dahil- ilk kez bu denli yakın çalışma fırsatını MESOP sayesinde yakaladıklarını ve ilk kez bu ölçüde kabul gördüklerini söylersek, abartmış olmayız. Yine çok sayıda kadro MESOP sayesinde ilk kez bu düzeyde toplumla ve devletle yüzleş-

MESOP projesinin üzerine oturduğu/oturtulacağı prensipler, "küçük olsun, benim olsun" ya da "hiç yoktan iyidir" psikolojisinden, aralanmış sürecin alışkanlıklarından kaynaklı bu anlayıştan uzak prensiplerdir. Büyümeyi başarmak zorundayız.

me zemini yakaladı.

Kısa sürede büyük güç olma beklentisinde olmamak, kıvamında bir çalışma sistematığıyla gün geçtikçe güçlenme umudumuzun ve hedefimizin olmadığı anlamına gelmiyordu elbette. MESOP proje taslağının üzerine oturduğu/oturtulacağı prensipler,

"küçük olsun, benim olsun" ya da "hiç yoktan iyidir" psikolojisinden, aralanmış sürecin alışkanlıklarından kaynaklı bu anlayıştan uzak prensiplerdi. Büyümek, büyümeyi başarmak zorundaydık. Yoksa projenin varlık gerekçeleri giderek yok olmaya yüz tutardı.

Söz konusu psikoloji ve anlayışı terk etmek için ise, aşına aşına fazlasıyla küçülmüş eski kapalı devre ilişki ağının dışına çıkmak, bu ağın boğucu, ufuk daraltıcı ortamını cesaretle reddetmek gerekiyordu. Yasallığı değil meşruiyeti esas alan proje taslağımız, eski ile yeni arasında ikircikliği ya da 'ikisinden de olmama' mantığıyla yapılan kurguları içermeye yatkın değildi. Eski sevgiliyle aşta uzatmaları oynamaya, hem eski hem de yeni aşkı aynı yüreğe sığdırmaya mecali yoktu. Çünkü 'du dilkî'liğin, Türkçe karşılığıyla aynı anda 'çifte aşk'ın sonu hüsrandı. Vitesi sadece ilerideki yeniye, aşta sadece yeni olana ayarlıydı. Geçmiş hiç yaşanmamış kabul etmeyi değil, dolu dolu yaşanmış geçmiş aşmayı; program, tüzük, örgüt, kadro yapısı, yoldaşlık, sırdaşlık, çalışma tarzı, kısacası her boyutta yeniyi yaratmayı esas alan bir tasarımdı... En azından ben böyle anladım, böyle bildim. Sonuçta hükmüm kadar yer yakabildiysem de bu anlayışla davranmaya çalıştım.

Ne durumdayız?

Ne yazık ki -özellikle son dönemde- hızla çoğalmamanın, yeni yüzlerle az karşılaşmanın beraberinde getirdiği endişeli bir bekleyiş gözleniyor. Bu atmosferde, sakınmamız gereken ikirciklikle; "enerjimizi tamamen yeni ilişki ağına ayırırsak, hem 'yeni'den hem 'eski'den olabiliriz" psikolojisiyle karşı karşıya kalır olduk. Yani tam da, girişim sürecinin daha başında yürüyüşümüzü dışarıdan izleyenlerde gözlemlediğim ve "'Tutar mı?'nın Ardındaki Güven Erozyonu" başlıklı makaleme konu olan psikolojik durumu şimdi bazı yoldaşlarımız yaşıyor. Bu ortamın oluşmasında birbirini besleyen değişik etkenle-

rin rolü var:

* Süreçin başından beri yeniye adım atmada ikircikli davranan ve "Ya tutmazsa!?" endişesini üzerinden atamayan bazı yoldaşların, birkaç ilde yoğunlaşmış ve aradan geçen uzun zamanın atıllıkla karakterize ettiği geleneğimiz eskileriyle geliştirdikleri ilişki. Seçicilikten uzak bir yaklaşımla kurulmaya çalışılan bu ilişkinin olası olumsuz sonuçlarını peşinen hesaba katmayan tarzın sebep olduğu gereksiz enerji sarfiyatı ve bu 'boşa kürek sallama'nın özellikle yeni yoldaşlarımızda yarattığı beklenti kırılmaları, moral bozuklukları.

* Yine bazı yoldaşların, 'eski'ye platonik düzeyde bağlı Avrupa'daki siyasi mülteci kitlesiyle bağlarını zayıflatma yoluna gitmemesi. Ya da ilişki sürdürülecekse -ki halen kişiliklerini koruyan yoldaşlarımızın da aralarında bulunduğu bu kitleyle tamamen küs kalmayı kimse doğru bulmaz-, bu ilişkinin yeni girişimimiz çerçevesinde ve büsbütün yeni olan üzerinden sürdürülmesi gereğinin fazla dikkate alınmaması. Türk solunun sürekli Alevi mahallelerine yoğunlaşmasında gözlenen kolaycılığın bir benzeri olarak, eski ilişki ağının kendiliğinden hazır oluşunun kolaycılığına kaçılıp, bu mevcudun neşter vurulmuş haliyle 'yeni' için toptan bir veri olarak değerlendirilmesi.

* Beri tarafta, hem yeni katılımlarda gözlenen düşüşe rağmen şimdilik öne çıkan az sayıda işin az sayıda kişiyle, yani çoğunlukla bizim gelenekten insanlar tarafından yapılabilmesinin yarattığı özgüven duygusunun, hem de az sayıdaki yeni farklı simanın varlığının -deyim yerindeyse- bitlerimizi canlandırması!.. Yani mevcut durumu bir tıkanmanın işareti olarak değerlendirip bundan vazife çıkaracağına, yetinmecî bir tutumla eski ilişki mevcuduna yarı-rıza gösteren bir eğilimin başgöstermesi.

Dikkat edilirse bu etkenlerin tümü birbirini besliyor. Zincirin ilk halkası ise eski ile yeni arasında düşülen ikilemdir; bu ikilem tüm olumsuzlukların beslenme kaynağı oluyor. Eski ile bağlarını kopararak, cesaretle ve sulandırılmamış bir netlikle yeniye sahipleniş, bu gidişatın asıl tedbiri olarak gözüküyor. Eğer bu tedbir alınmazsa bizi bekleyen süreci tahmin etmek

Türk solunun Alevi mahallelerine yoğunlaşmasında gözlenen kolaycılığın bir benzeri olarak, eski ilişki ağının kendiliğinden hazır oluşunun kolaycılığına kaçılıp, bu mevcut neşter vurulmamış haliyle 'yeni' için toptan bir veri olarak değerlendirilmek isteniyor.

zor değil:

Bizim gelenekle sınırlanmış, büyümekten çekinen, Kürdistan'da siyasal gidişata müdahale etme ve etkileme şansı zayıf, kendi çalıp kendi dinleyen, ne Kürt halkına ne de genel sosyalizm davasına ciddi katkılar yapabilen bir MESOP!..

Mevcut durumumuz bu olası sondan halen uzaktır; ancak bu olasılık göz önünde bulundularak, farklılaşmaya başlayan eğilimler tersine yani yürüyüşümüzün start aldığı prensiplere çevrilmezse, uzun vadede bu kötü sonla karşılaşma ihtimalimiz yok değil.

Şu gerçeğin altını kalın çizgiyle çizelim: Bizim gelenekten gelenlerden müteşekkil bir MESOP, aslında yeniyi ve büyüğü yaratma esası üzerine kurgulanan MESOP tasarımının iflası/sonu anlamına gelecektir. İki nedenle:

1- Böyle bir kadrolaşma için, ülkemizde sosyalistlerin birliğinin altyapısını oluşturma, geride bıraktığımız yüzyıldan devralınan ideolojik-politik ve pratik mücadele sorunlarına çözüm bulma, bize ait değer ve kavramların içini yeniden doldurarak güncelleme gibi iddialı bir söyleme; bu iddianın bir ürünü olarak ürettiğimiz 'Sorunlama Belgesi'ne hiç gerek yoktu. Çünkü "gelenek" ile "eski alışkanlık" kavramları arasındaki ciddi bağlantı ve yakınlığı bilenler için, tamamen bir geleneğin eskilerinden gerçek anlamda bir 'yeni'yi yaratmanın olağanüstü bir zorlamayı gerektireceğini peşinen kestirmek güç değil.

2- Çeyrek asırlık bir süredir varlığını sürdürmek asıl önceliği olmuş; hiçbir döneminde ülkede gündemi belirleyen veya ciddi derecede etkileyen bir muhalefet odağı olamamış; bu nedenlerle küçük olanla/küçük uğraşlarla yetinmeyi alışkanlık edinmiş bir geleneğin kadrolarının, büyük düşünmeyi, büyük uğraşmayı, büyüğü yaratmayı kolay kolay hazmedemeyeceğini bilmek için kahin olmaya gerek yok.

Nasıl düşünmeliyiz?

İnsanlık tarihi boyunca örgütler, toplumsal ilerlemenin sorunlarına çözüm üretme ihtiyacının ortaya çıkardığı araçlar olmuşlardır. İnsanın kendi yarattığı örgütleri (araçları) kutsayıp amaç haline getirmesi, amaca hizmet etmez, zarar ve-

rir. Çünkü gerçek amaç konusunda kaybedilen netlik, ufuk daralmasına yol açar, tam da egemenlerin istediği noktaya düşürür. Araçtan dışarı çıkamadan ya da artık tekerlekleri dönmeyen araçla topluma ulaşmadan, tüm icraatın araçta başlayıp araçta bittiği bir kısır-döngü içinde boğulmayı getirir.

Sosyalist/komünist örgütler, insanlığın en uzun soluklu yürüyüşünü teşvik eden "sınıfsız/sömürsüz dünya" kurgusunun birer ihtiyacı olarak ortaya çıkarlar. Bu tarihsel yürüyüşle hedeflenen sonuç, önüne çıkarılan engeller nedeniyle insanlığın en büyük davasına dönüşür aynı zamanda. Ve örgütlerin varlık nedeni; birer araç olarak davayı taşımak, ilerlemeyi hızlandırmaktır. Kendileri davanın sırtında yük olmaya başlamış örgütler, varlık gerekçeleri önemli oranda ortadan kalkmış araçlardır. Bu türden örgütlerin (araçların) yenileri ile değiştirilmesi kaçınılmaz olur. Bunun komünistler için hiçbir ayıbı yoktur, günah da değildir. Tersine, aracın amaçlaştırılmasıyla düşülen politik kısır-döngü, bilimsel sosyalizm gibi ufuk gerektiren bir amaca soyunmuş komünistler için bir ayıp sayılmalıdır.

Kuşkusuz, tarihsel ilerleme sürecinde araçlar için bazen onarım ve yenileme de yeterli olabilir. İçinden geçilen aynı sürecin az farklı aşamalarına uygun onarım ve yenilemelere gitmek çoğu zaman sorunu çözer. Ne var ki, tarihsel ilerlemenin bir öncekinden farklı bir sürecine girilmişse, yani yürüyüşün farklı bir etabı başlamışsa ve araç biraz da bu yeni sürecin öngünlerindeki aşırı hırpalanmışlığın sonucu olarak artık yol alamaz duruma gelmişse, mekanizma ve aksanlarda yapacağınız değişiklikler bile araca uzun yol aldirmaya yetmez. Çoğu zaman yolda bırakır; yanınızda hep halat bulundurmak ve onu çekecek başka araçlar arayışına girmek zorunda kalırsınız. Araçla uğraşmaktan, varmanız gereken noktada yapmanız gerekenleri düşünmeye vakit ayıramaz olursunuz. Bu nedenle en sağlıklı aracın modelini yenilemektir. Çünkü makalenin giriş kısmında toplum, sınıflar, bireyler ve siyasal kadrolarla ilgili olarak vermeye çalıştığım küçük örnekler bile değişim oranının çarpıcı boyutlarını anlamaya yetiyor ve bu örnekler yeni bir süreci yaşadığımızı kuvvetli birer işarettir.

Bir markanın yeni modelinin elbette yeni bir

Kendileri davanın sırtında yük olmaya başlamış örgütler, varlık gerekçeleri önemli oranda ortadan kalkmış araçlardır. Bu türden araçların yenileri ile değiştirilmesi kaçınılmaz olur. Bunun komünistler için hiçbir ayıbı yoktur, günah da değildir.

ismi de olabilecektir. İsim değişikliği uzun yürüyüşte küçük bir ayrıntıdan ibarettir, abartılamaz. Çünkü örgüt, isimden ibaret bir yapılaşma değil; ideolojik, politik, pratik değerler toplamı üzerinde harmanlanmış birikimin ifadesidir. İsmine sahip çıkma ile değerler birikimine sahip çıkma

arasında her zaman doğru bir orantı kurabilmeyenin garantisi de yoktur. Hele de eski sol örgütsel mekanizmaların kişisel hayat kurgularına veya yeni dönem modasının esintileri altında milliyetçiliğe endekli olarak tersine işlevler yüklenmeye başladığı günümüzde, çoğu yapıda bu doğru orantının yerinde yeller esmektedir. Adı 'işçi partisi' olduğu halde burjuvazinin gözdesi olan, adı 'komünist' veya 'sosyalist' olduğu halde mekanizmaları bu sıfatlara layık mücadele tarzından/performansından iyice uzaklaşmış olan partilerin varlığına tanıklık ettiğimiz gibi, tersinden de gayet sade bir 'devrimci' adıyla yetinen ama Marksizme sıkı sıkıya bağlı enerjik parti veya örgütlerin varlığına da tanık olabilmekteyiz.

Yani keramet isimde değil, mekanizmanın üstlendiği işlev ve icraattadır. Bu nedenle, içeriği boşaltılmış ve sadece ismi yerinde duran bir mekanizmada ısrarla yalın bir sıfat yükleniminin mi, yoksa geçmişten sözülmüş ilerletici birikime yeni bir araçla yol aldirtarak mı mücadelenin birikimlerine sahip çıkılabileceği konusu tartışmalıdır. İkinci seçeneği tercih edenlerin sayısında giderek görülen artış, asıl sahiplenmenin değerler birikimine olması gerektiği kanaatini pekiştirmektedir.

Bir diğer boyutuyla örgütler; hem sürekli bir değişim çizgisi izleyen toplumun bağrından çıkmış öncü insanlardan oluştuğu için, hem de doğuşu, gelişimi ve günü geldiğinde nitelik ve şekil itibariyle farklı bir yapıya dönüşmeleri nedeniyle organik birer olgudurlar. Bu yüzden statik veya mekanik bakış açıları örgütleri tanımlamaktan da, ömürlerini uzatmaktan da uzak bakış açılarıdır.

Yine bu yüzden, toplumun atılım yıllarına tekabül eden yarınlara yönelik örgütlü kadro istihdamında düşülen bazı yanlış politik tedbirlerden sakınmak gerekir. Örgütsel pratiğimizden edindiğimiz zengin deneyimimiz ortaya koymuştur ki; toplumun ezilen sınıf ve katmanları-

nın hak arama mücadelelerinde geriye düştüğü yıllarda yarınlara yatırım olsun mantığıyla, saksıda çiçek yetiştirir gibi veya tazeliğini yitirmesin diye buzdolabında muhafazaya alma gibi yöntemlerle ne örgütlerin ömürleri uzuyor, ne de kadrolar söz konusu yarınlara kadar muhafaza edilebiliyor.

Toplumsal devinimle iç içe geçmeyen bir dönemin ardından bir de bakmışsınız, müteahhitlikle iştigal ettirdiğiniz kişi karşınıza gerçekten ve sadece bir müteahhit olarak çıkıvermiş; Avrupa'da konumlandığınız kişi bir daha kendi toplumuna ve topraklarına dönmeyi kafasından silip atmış; köyde çiftçilikle uğraşarak kendisini korumasını istediğiniz kişi tipik bir köylü kişilik oluvermiş; memuriyetini veya işçiliğini kaybetmeden 'derin' çalışmasını istediğiniz kişi, yaşayış biçimi ve özlemlerinde en az toplumdaki mevcut bireyler kadar sıradanlaşmış, konfor uğruna taksitlerin kölesi oluvermiş...

Değişim-dönüşüm süreçleri yönünden toplum ve örgütler arasında diyalektik bir ilişki vardır. Toplum ve bağrından çıkmış örgütler karşılıklı ihtiyaçlar çerçevesinde birbirleriyle o kadar iç içe, güçlenme veya güç kaybetme dönemleri o kadar paraleldir ki, toplumun hak arama bilinç ve eyleminin zayıfladığı dönemlerde örgütlerin de zayıfladığı görülür. Zayıflama dönemleri, örgütlerin kendilerini yenilemeye çabaladıkları ve aynı zamanda iradi duruşu son kertesine kadar zorladıkları dönemlerdir. Ancak bu irade kullanımından, kadroların toplumdaki kendilerini soyutlayarak korumaları gibi bir yönetsel sonuç çıkarırsak yanılgıya düşeriz. Öne çıkan irade kullanımının toplumda yeniden kök salma startı/çabası olarak anlaşılması gerekiyor ki, bu da ezilen kesimlerle süregelen organik ilişki halinde bir mücadeleyi, buna bağlı olarak risk göğüsleme, bedel ödeme hazırlığını her an kamçılayan bir heyecanı gerektirir.

Ve işte tam da bu nedenlerle, büsbütün 'işinde-gücünde'yken "ben yarınlara hazırlanıyorum, politik devamlılığınızın güvencesiyim" türünden garanti yoksunu sözlerin arkasına sığınıp, startını üç yıl önce verdiğimiz açık meşru mücadeleden kaçınanlara veya bu çalışmamızın kenarında/kıyısında dolaşanlara bu tavrın artık prim yapmadığını/yapamayacağını hatırlatmanın zamanıdır.

Yarınlara yatırım olsun mantığıyla, saksıda çiçek yetiştirir gibi veya tazeliğini yitirmesin diye buzdolabında muhafazaya alma benzeri yöntemlerle ne örgütlerin ömürleri uzuyor, ne de kadrolar söz konusu yarınlara kadar muhafaza edilebiliyor.

Tercihle netleşme zamanı

"Girişim" aşamasından "hareket" aşamasına geçişi tartışmaya başladığımız bugünlerde eski alışkanlıkların nüksetmesi zaten başlı başına bir tuhaflık, bir çelişkidir. Ama söz konusu eski tarzın, çeyrek asırlık yol-

daşlarımızın gidişatın olası sonuçları konusunda yaptıkları uyarıları bile dikkate almayacak kadar kendinden eminlikle, dahası uyarma ihtiyacı duyanlar by-pas edilerek gerçekleştirilmesi daha bir tuhaf oluyor.

"Hareket" sapağına varışın son kilometrelerinde hızdaki normal düşüşle aynı anda biraz sakın kafayla kendi kendimize bazı sorular sormamızda ve bu sorulara net cevaplar vermemizde fayda var. Çünkü verilecek net cevaplar, hem "hareket"ten ne anladığımızı ortaya koyacak, hem de yeni güzergahta daha sağlıklı yol almamızı sağlayacak.

1- MESOP'la politika, örgüt, kadro yapısı ve çalışma yönteminde her şeyiyle bir yeniyi mi hedefliyoruz; yoksa eski geleneksel birikimimizi rütüştürerek eskinin yeni halini mi?

2- Yeni örgüt kurmaktan anladığımız, "bizim de bir partimiz olsun" türü yetinmeci psikolojinin çerçevesini belirlediği bir uğraş mıdır; yoksa halkımızın/halklarımızın acil sorunlarını çözme ve geleceğini kurma yetisine erişmeyi yürüyüşünün asıl kıstası yapan geniş ufuklu bir mücadeleyi organize etmek mi?

3- Buna ikinci sorunun biraz daha açılmış hali de diyebiliriz: Kürdistan özgürlük mücadelesinde diğer siyasal aktörlerin dönemsel hesaplarıyla orantılı olarak bazen adı zikredilen, bazen dikkate bile alınmayan bir "renk" olarak kalmayı mı hedefliyoruz; yoksa halkımızın sorunlarının çözümüne öncülük etmede diğer aktörlerle rekabet etmeyi mi?

4- MESOP Girişimi, K. Kürdistanlı sosyalist birey ve grupların birliğini hedefliyorsa -ki hedefliyor-, olan-bitenin ağırlıkla bizim gelenekten eski kadroların etrafında döndüğü bir zemin, kalıcı birliğin zemini olabilir mi? Bu zemini yaratılmak için başta gösterdiğimiz bazı hassasiyetleri -örneğin aynı gelenekten gelen tanınmış

simaların aynı organda bile yer almaması vb.- son dönemde gerçekten terk etmek zorunda mıydık; yoksa örgütsel tarza dair tercihlerimiz mi bu noktaya gelmemizde belirleyici oldu?

5- Eski tarza ve ilişki ağına sıkışıp kaldığımız şu aşamada, yıllardır tanıdığımız olma şansına sahip olduğumuz mevcudumuz çoğunluğuyla meşruiyet mücadelesine ne ölçüde hazırız? Egemen sisteme ve rejime açık bir itaatsizliği gerektiren bu yeni çıkışımızda, örgütlülüğümüzü temsilen karşıımızdaki sistem sahipleriyle veya dost siyasal güçlerle konuştuğumuzda kaç kişilik konuşacağız?

6- Ve asıl kilit soru: Yeni yürüyüşümüzde sözlerimiz ile davranışlarımız arasında genel bir uyumdan söz edebiliyor muyuz? Söz ile davranış arasındaki uyum konusunda kendimizi mücadele yaşamının testlerine hiç tabi tuttuk mu?

Sıralanan sorulara verilecek cevaplarla genelde bir netleşme sağlanmadan atacağımız her adımda, iki geri adımlık tartışma, kaos ve tıkanmaların yaşanması kaçınılmazdır. Yine -biraz da

Yeni yürüyüşümüzde sözlerimiz ile davranışlarımız arasında bir uyumdan söz edebiliyor muyuz? Örgütlülüğümüzü temsilen karşıımızdaki sistem sahipleriyle veya dost siyasal güçlerle konuştuğumuzda kaç kişilik konuşacağız?

bizim özgün durumumuzdan kaynaklı sebeplerle- bu sorulara açık ve net yanıtlar verilmeden ortaya attığımız "gövdede güçlü örgüt", "yerelin merkezileşmesi", "özgürlük içinde disiplin", "organik birlik", "doğrudan demokrasi" vb. kavramlar üzerinde yürüteceğimiz tartışmalar,

bizler için bir beyin jimnastiği yapmaktan öte bir anlam ifade etmeyecektir. Bu sorulara konu olan temel sorunlarımızla ilgili yazı faaliyetlerimiz söz konusu kavramlarla ilgili yazı faaliyetlerimiz bizlerin siyaset fantezileri ya da sınırlı sayıda akademik müşteri kazanmanın kısa dönemli reklam unsurları olabilir; ancak örgüt, sınıf ve halk gerçekliğimizde somut karşılığı olan kavramlara dönüşemez.

Yaşam gerçekliğimizde bu kavramlara birer somut karşılık yaratmak ve bizleri bire bir tanımlamasına olanak sağlamak istiyorsak, bu yeni kavramları gerçekte yeni olanın üzerine oturtmak zorundayız. Eski ilişki ağı ve tarzı üzerine monte etmeye çalışacağımız her yeni kavram eğreti duracak, vidaları kendilerine uygun yuvalar bulamayınca devriliş kenara düşmekten kurtulamayacaktır.

Zihnimizdeki mit öldüğünde...

Munzur Gülapuşağı

İçinde yaşadığı toplumu ve o toplumu oluşturan her bir bireyin ortak özelliklerini anlayamamış bir devrimcilik toplumu ve insanın bilincini etkileyemez. Bugünden geçmişe baktığımızda, insan bilincini etkileme konusunda tarihimizin gözden geçirilmesi gerekiyor. Çünkü bir dönem sosyalist ve komünist partilerin etrafında kenetlenmiş ve devrim yapmış ya da devrim yapmaya kalkışmış insanların -konjonktürdeki değişmeye bağlı olarak- faşizme, şovenizme, gericiliğe zemin olduklarını görüyoruz. Yetmiş yıl sosyalizmi kurmaya çalışan insanların ya da sosyalizmi yaşamış insanların konjonktürdeki değişimle birlikte anti-komünizmi hezeyan haline getirmeleri, bizim açımızdan çözümlemeye muhtaç konudur.

Aklım ermiş ereli sosyalistler örgütlenme sorununu tartışır ve sonuçta örgütlenme so-

run olmaya devam eder. Birincisi; örgüt sınıf ve iktidar ilişkilerini içerir; örgüt de sonuçta sınıf ve iktidar ilişkilerince sarkatlanmış insanların bir faaliyetidir. İkinci olarak; fabrikalar, tarlalar, semtler ve diğer örgütlenme zeminleri iktidar ve mülkiyet zeminleridir; insanlar ruhsal, zihinsel olarak toplumsallaştıkları zeminler aynı zamanda iktidar alanlarıdır. Burada anlamamız gereken önemli bir nokta var; tümüyle yanlış bir zeminde direnç yaratmaya çalışıyoruz. Bu kaçınılmaz bir sonuç. Çünkü sonuçta örgütlenme de, direnç de verili koşullarda gelişecek.

Benim burada dillendirmek istediğim şey, mülkiyet ve egemenlik ilişkileri içinde şekillenmiş insanın var olana uyma çabasını desteklemek ne kadar devrimcidir? İnsanın zihnindeki, ruhundaki aristokrasiyi, patronu, otoriteyi, ezeni, kötülü-

ğü, mülkiyetçiliği görmeyen, anlamayan bir örgüt ne kadar devrimcidir? İnsanın var olanla uyum ya da entegrasyon sorunundan kaynaklanan ekonomik, toplumsal hak mücadelesi kitleleri ne kadar devrimci yapabilmiştir? Geçmişte ve bugün yapılmış olan hak ve özgürlükler mücadelesi elbette insana bir sayfa açmıştır, fakat nihayetinde devrimcileşmemiş bilinç çürümeye mahkumdur.

Avrupa'nın son iki yüzyıllık tarihine hak ve özgürlükler mücadelesi damgasını vurdu; Türkiye'nin bütün büyük işletmeleri, fabrikaları, sanayi bölgeleri toplumsal direnç zeminleriydi, şimdi bu zeminlerin anti-kapitalist mücadeleye soğuk durmaları sorgulanması gereken tecrübelerimizdir.

Var olana uyum çabası hayvanlara ait bir davranıştır. Hayvanlar yaşadıkları ortamı, koşulları değiştirmeyi düşün-

mezler; hayvanlar korunmak, beslenmek, hayatlarını sürdürmek için var olan doğal ortama uyum evrimi gösterirler; hayvanlar zamanla öyle bir evrim gösterirler ki, derisinin rengi coğrafyanın rengini alır. Bu momentte işçi hareketinin tarihine baktığımızda, işçilerin ruhsal ve zihinsel olarak kapitalizme daha fazla yakınlaştığını görürüz. Bugün işçilerin bulunduğu nokta, mücadele tarihimizin kötümser bir boyutudur. Sorun, bu kötümserliği hangi bilinçle, hangi yöntemle, hangi araçlarla aşabiliriz?

Bugünün insanı toplulardan ve çevresinden giderek daha çok kopmaya çalışıyor; kendisine ve çocuklarına bireysel istikbal yaratmayı en büyük marifet olarak görüyor.

İnsanın toplumsal ilgisinin giderek azaldığı bir ortamda, insanlar adeta kendisinden ve çıkarlarından başka hiçbir şeye ilgi duymuyor.

Bugünün sisteme eklemlenmiş insanı, insanın karşı çıkışını, toplumsal eleştirisini, toplumsal itirazını yıkıcılık, bozgunculuk, bölücülük olarak görmekte / görme eğiliminde. Sorun, çürümenin enine ve derinliğine insanı bu denli bozduğu bir ortamda insana nasıl umut telkin edebiliriz? Sistem karşısında derin bir çürümeyi yaşayan insanın bilincinde, ruhunda esinti yaratmanın güçlükleri karşısında nasıl bir örgüt?

Bu söylediklerimin aşırı kötümserlik içerdiğinin farkındayım ve bilerek yazıyorum. Çünkü sonuçta kaçınamayacağımız gerçekler bunlar. Bunun için öncelikle sosyalistlerin öz-

Adam olmayı "efendi olmak" olarak düşünen bir köle isyan edebilir, fakat ruhsal ve zihinsel olarak özgür ve devrimci olamaz. Bugün milyonlarca, milyarlarca insan isyan noktasına gelmiş olmakla birlikte isyan edemiyor.

saygıya ve öz-güvene ihtiyaçları var. Bunu pratiğin kazandıracağı düşünmek bir yanılsama. Aslında işçi hareketinin tarihi önemli oranda bu yanılsamalarla dolu. Biz hem bu yanılsamaları aşacağız, hem de örgüt yaratacağız. Bu zor ve önemli bir sorun.

Adam olmayı "efendi olmak" olarak düşünen bir köle isyan edebilir, fakat ruhsal ve zihinsel olarak özgür ve devrimci olamaz. Bugün milyonlarca, milyarlarca insan isyan noktasına gelmiş olmakla birlikte isyan edemiyor. Eskiden kölenin bilincinde sürekli olarak kaçma ya da firar etme bilinci vardı. Köledeki firar etme bilinci onun düş kurmasını sağlıyordu; ve bu düşleyebilme bilinci onu son kertede isyan ettirebiliyordu. Fakat bugünkü insanın en büyük sorunu sayıklayamaması; sayıklayamadığı için de isyancı ruhu kötürüm. Öyleyse ruhunda ve bedeninde aşırı yoğunlaşmış enerjiyi bugünkü insan ancak kendisinden zayıf ve güçsüz gördüğüne yöneltir. Ruhsal ve zihinsel olarak zihninde yarattığı ötekini linç eder. Ve sonuçta günümüzün çağdaş köleleri şiddeti ezene, egemen olana değil, kendinden güçsüz olana yönelterek, ötekileştirdiğini linç ederek şerefini tatmin etmeye çalışır.

Adam olmakla efendi olmak

arasındaki diyalektik çözümlendiğinde kölenin zihnindeki, bilinçaltındaki, gönlündeki egemene ait mitlerle karşılaşırız. Kölenin bilinçaltındaki aristokratik kişilik, ezilenin karşısındaki en büyük zaafı oluyor.

SSCB yıkıldığında yetmiş yıldır sosyalizmde yaşayan insanın ruhundaki, zihnindeki, bilinçaltındaki o kötürüm kişiliği gördük; kapitalizm karşısında nasıl bir aşağılık kompleksi içinde bulunduğu tanıklık ettik. Sosyalizmi yaşayan insanın bilinçaltında kapitalizm mit'leştirilmişti; sovyet işçisi, köylüsü, kadını, genci, yaşlısı kapitalist devleti yıktı, siyasi devrim yaptı, fakat bilinçaltındaki kapitalizmi yıkamadı.

Avrupa işçi hareketinin tarihinde de benzeri bir durumla karşılaştık. Avrupa işçi sınıfı kapitalizmi yıkamadı, aksine kapitalist sisteme daha fazla entegre oldu. Kapitalizmin tekniğe, bilimde, tarımda gösterdiği ilerlemeye işçiler tapındı, sistemi mit'leştirdi. Kapitalist zihniyet, yaşam tarzı, değerler sistemi işçilerin zihnine hakim oldu. İşçi sınıfı yeni bir kültür yaratamadı, aksine patronlarının hayat tarzını taklit ettiler. Eğer bugün Alman işçilerine 1918 Spartaküslerinden bahsedilse ürperirdi, kendi sınıfını böyle bir harekette bulduğundan dolayı ayıplardı. Erich Maria Remarque "Siyah Anıt" adlı yapıtında 1918 Alman İhtilali'nden bahsederken, "Garsonlar da şef-garsonlar diye çağrılmak hakkını elde etmişler, eski parti sekreterleri ekselans olmuş, sosyal demokrat savunma bakanları emri altında gerçek generalleri buldurmak mutluluğuna ermiş, böylece de Alman İhtilali uzun

havlı kırmızı kadifeler, rahatlıklar, masalarda yarenlikler ve komuta etmekle üniforma merakı içinde kaynayıp gitmişti..." diyor.

Keza aynı şekilde Türkiye işçi hareketinde de benzer bir gerçekle karşılaşmak mümkün. Burada sosyalistlerin kavraması gereken önemli bir sorun var: İşçiler ve diğer halk kesimleri daha iyi yaşamak, daha iyi ücret ve daha iyi sağlık için mücadele etti; işçiler kapitalizmi yıkmak için mücadele etmediler. Geçtiğimiz yüzyılın başlarından itibaren Avrupa işçi sınıfının ve mevcut sosyalist, sosyal demokrat ve komünist partilerin sürekli sağa kayması, devrim iddiasından giderek uzaklaşması, anlatmaya çalıştığım ekseninde tartışılması gereken bir konu.

Paris Komünü sosyalist sol açısından önemli bir kalkışmaydı. Batı kapitalizmi tehlikenin boyutunu anladı. Kapitalizm işçilere direnişleri karşılığında önemli ekonomik, toplumsal, siyasal haklar verdi, fakat işçi sınıfının tarihsel sürece katılma hakkını zimmetine geçirdi. İşçiler ve çalışanlar çalışma süresini sınırlandırdı, tatil yapma hakkını elde etti, eğlenme ve daha fazla dinlenme hakkını elde etti, seçme ve seçilme hakkını elde etti, fakat bütün bu kazanımlarla birlikte işçiler tarih yapma /devrim yapma haklarından giderek uzaklaştı.

Neden?

Çünkü ezilenlerin bilinçaltındaki açlık, aristokrat kişilik, sahip olma duygusu, sisteme uyma dürtüleri onun devrimci olmasını engelliyordu.

Bütün tarihsel yenilgilerde öncü hatalıydı, fakat halk ve işçiler masum(!).. Böyle bir tarih bilinci olamaz. Ülkelerinden kovdukları krallarını 50 yıl sonra ülkelerine başbakan yapan Bulgaristan halkları masum olamaz.

Devrimsel gelişmeyi ve insan bilincini salt üretici güçlerdeki gelişme bağlamında ele alan, politik-pratik tarzını bu eksen üzerine kuran bir sosyalizm teorik ve pratik olarak kendiliğindenciligi içinde barındırır. Eğer bir insanın bilincini üretim içindeki yeri belirliyorsa, ya belirleme hatalı ya da gerçek hatalı. Üretici güçlerdeki gelişmişlikle devrim arasında mutlak ve kaçınılmaz bir bağ varsa gelişmiş batı ülkelerinde devrimlerin olması gerekirdi. Tarihin böyle gelişmediğini gördük. Kendiliğinden gelişen, bilincimizden ve kişiselliğimizden bağımsız olarak ilerleyen bir tarihsel süreç var; bu süreç önlenemez, engellenemez bir zorunluluk. Burada tedrici bir süreç var ve ilerleyen süreç olgunlaşacak, zorunlu olarak sığrama yapacak.

Avrupa'da üretici güçler geliştikçe, bilimsel teknik bilgi ilerledikçe işçi sınıfının devrimcileşmesi beklenirken, işçiler daha fazla sisteme yaklaştı. Her ilerlemenin işçileri sisteme daha fazla yaklaştırdığını ilk gören kişi Bernstein oldu. Ve Bernstein'in de önerdiği politika kendiliğindencilikti. Görüldü ki, Alman işçiler kendi kapitalist devletlerini yıkmak bir yana, Alman devletinin bekası için siperlere koşular. Sonuçta ulusal bağ sınıf bağından kuvvetli çıktı.

Kitlelerin bilinçaltı süreçleri en kritik zamanlarda yönelimlerine yansır. İşte bu süreçte

devrimci sosyalistlerin ve partinin rolü ne olmalıdır; kitlelerdeki yönelimin arkasına mı takılmalı, yoksa gerektiğinde bu yönelimin karşısında mı olmalı? Birinci Dünya Savaşı'nda Avrupalı sosyalist ve sosyal demokrat partiler işçilerdeki milliyetçi yönelimin arkasından gittiler. Gitmeselerdi ne olurdu? İşçiler sosyal demokrat liderleri, sendika yöneticilerini linç ederdi. Böyle bir sonucun oluşmuş olmasında o günkü sosyalizmin teorik ve pratik sorumluluğu yok muydu? Bence vardı.

Mit'leştirmekten bahsettim. Ezilenler efendilerinin dünyasını yüceltiyorlardı, egemenlere ait rumuzları simgeleştiriyorlardı, iktidara ait şeyleri mit'leştiriyorlardı. Böyle şekillenmiş bir kölenin bilinci ihtilal yapamaz, ancak yeni bir efendi yaratır. Acaba biz sosyalistler de bu illetten muzdarip olmayalım?

İşçi sınıfı ya da proletarya kavramları sosyalist solda hem teoride hem de pratikte önemli oranda yüceltildi; proletarya kavramı her sosyalistin zihninde yeterince mit'leştirilmişti; fabrikalar, işlikler sosyalistlerin mabediydi. Efsunlanmış bilinçleriyle sosyalistler işçilerin gönlündeki aristokratik kişiliği göremediler. Kapitalistlerin haksızlıklarına karşı işçilerle birlikte fedakarca mücadele eden devrimci sosyalistler, işçilerin bilinçaltındaki patronla mücadelede ketum kaldı.

Bütün tarihsel yenilgilerde öncü hatalıydı, fakat halk ve işçiler masum(!) Böyle bir tarih bilinci olamaz. Ülkelerinden kovdukları krallarını 50 yıl sonra ülkelerine başbakan yapan

Bulgaristan halkları masum olamaz. Burada biz sosyalistlerin en büyük körlüğü, Bulgaristan halklarının gönlündeki kralı göremedik ya da insanların bilincindeki, bilinçaltındaki krallıkla mücadelede başarısız kaldık. Bu anlamda başarısızlığa mahkumduk, halk ve işçi sınıfını adeta kutsal varlıklar mertebesine yükseltmiştik.

Politik-pratik mücadelemizde öncelikle entelektüel bir ek-sen yaratabilmeliyiz ve bu bilincimizi insanların görüşü

haline getirecek olunluğu yakalamalıyız. Bilincin, bilginin önemini yadsımayan sosyal mücadeleler geliştirmeliyiz.

Politik-pratik mücadelenin iki temel ekseni vardır: Birinci olarak, insanlığımızı gasp edenlerle kendimiz arasındaki karşıtlık çok net olmalı; ikinci olarak, ezilenlerin bilincindeki kötülükle ve bilinçaltlarındaki kötülükle çelişkimizi gözden kaçırmamalıyız.

Politik verili koşullarda gelişecek verili koşullar da daha çok iktidar-egemenlik araçları ve egemenlik alanlarıdır. Bu anlamda politika güç ilişkileri içinde gelişmek

zorunda. Pratik-politik mücadelemizde öz-güven ve öz-güç oluşturmadan 'hemen şimdi'nin baskısı ve zorlaması altında güç ilişkilerinin içine girmek kendiliğindenliğimizi yitirmemizi getirecektir. Kendiliğindenliğini kaybetmeyecek politik-pratik mücadele öncelikle kendi sosyal alanlarını yaratmalı. Bu oluşturulacak sosyal alanlarımız bizim takii-ye yapacağımız bir zemin olmamalı. Politik-pratik mücadele salt ontolojik bir sorun değil, dönüşüm-devrimsel durum aynı zamanda epistemolojik bir sorundur.

Kadro

✍️ Yasin Yetişgen

MESOP projesi, Kürdistan'da yeni bir sosyalist aydınlanma, yeni bir ideolojik perspektif ve mülksüzler hareketi yaratma amaçlarının yanı sıra bunlar kadar önemli olan yeni bir örgüt yaratma projesidir. Örgüt sorununda, daha doğrusu bütün ülkeyi kuşatan, kapsayan yeni bir örgüt yaratmanın ilk adımlarını da henüz atabilmiş değiliz. Bu anlamıyla MESOP'un VII. toplantısı önemli bir dönemeç olabilir. Sosyalist Mezopotamya'nın 16. sayısında örgüt sorununun daha çok biçimi veya şekillenışı üzerinde durmuştum. Bu sayıda ise kadro sorunu ve sorunlarına değinmek istiyorum.

Elinizde bir araba bulunabilir, ama arabayı kullanacak şoför yoksa araba işe yaramaz. Elinizin altındaki araç sadece bir araçtır. Kendi kendine yol alamaz, bir işlev gösteremez.

Örgütü de bu anlamıyla biraz basitleştirirsek, elinizin altındaki bir araba gibidir. Nasıl ki arabayı yürütecek şoföre ihtiyaç varsa, örgütü de yürütecek kadrolara ihtiyaç vardır. Bir diğer önemli sorun ise şoför var, trafik canavarıdır; kadro var, örgüt canavarıdır. İşte bu yüzden ve yeniden kadroyu enine boyuna irdelemek gerekiyor.

MESOP GYK'sı bazı çalışmalarını sonucunda Sosyalist Mezopotamya'nın 15. sayısında "Politik Tarz ve Örgütlenme" üzerine bir sorunlama yayınladı. Bu sorunlamanın aslında en önemli ve can alıcı başlıklarından birisi "B- Her şeyi belirleyecek olan kadrolardır" arabaşlığıdır. Bu arabaşlık altında maddeleştirilen soru ve sorunlamalar öyle altından kolay kolay kalkılacak türden değil ve hepsinin genel geçer yanıtlarının da olduğunu sanmı-

yorum. Ama eğer biz yeni bir örgüt yaratacağsak, kadro kimdir, nedir, ne yapar veya kadronun belli başlı ölçütlerini çizmemiz gerekmektedir. Tabii ki mutlak doğrunun, mutlak mutluluğun ve mutlak mükemmelliğin olmadığı mutlak doğrusundan hareket edersek, mutlak bir kadro da yoktur. Kadroyu bir boyacının elinin altındaki renk katalogu gibi düşünmemiz gerekir. Yani sadece siyah ve beyaz olarak düşünemeyiz. Kısacası kadroyu tek bir tanımlamayla açıklamak mümkün değildir. Belki tanımlanabilir, ama o kadar genel kalır ki her yöne çekilebilir.

Kadro sorununa, "Politik Tarz ve Örgütlenme" ana başlıklı sorunlamadaki "Her şeyi belirleyecek olan kadrolardır" arabaşlığı altındaki sorunlamalara ve sorulara kendimce yanıt vermeye çalışacağım.

Her şeyi belirleyecek olan kadrolardır

"Her şeyi belirleyecek olan kadrolardır", ama nasıl bir kadro? Soruda belirgin olan bir unsur ve de belirgin olmayan başka bir unsur var. Evet her şeyi belirleyecek olan kadrolardır. Bu belirleme doğru ve yerinde bir tespittir. Burada düşünmemiz gereken ve genel bir soru olan ise "Nasıl bir kadro?" sorusudur.

Her şeyi belirleyecek olan kadrolardır. Buradaki kasıt tabii ki siyasal bir harekette neyin ne olacağını belirleyecek olan kadrolardır. "Her şey"den de bu anlaşılmalıdır. Yani hareketin veya örgütün önüne çıkardığı yol haritasında ilerleme seviyesini, başarısını-başarısızlığını, hareketin sağa mı sola mı kayacağını veya kaymayacağını belirleyecek en önemli unsur kadroların kendisidir. Örgüt araçtır, kadro ise şoför ya da kaptandır. Bir diğer deyimle önderdir. Kadrolar vardır, alabildiğine pragmatiktir, dolayısıyla örgüt de pragmatiktir. Duruma göre vaziyet çıkarırlar, renk değiştirirler. On gün önce ortaya konan örgüt perspektifi on gün sonrasında duruma göre değişir. Bu gerçekliği en iyi yansıtan örgüt de lideriyle birlikte PKK'dır. Kadrolar vardır, alabildiğine hantal ve enerjisi tükenmiştir. Dolayısıyla örgüt de hantallaşmış ve işlevsizleşmiştir. Kadrolar vardır, alabildiğine otoriter ve baskıcıdır, dolayısıyla örgüt tamamen merkezîyetçi olmuştur. Kadrolar vardır, yaşama/sınıfla bağı kopmuştur. Dolayısıyla örgüt kendini kadro sanan birkaç 'kadro!'yla baş başa kalmıştır. Evet bu örgüt sorunlarının he-

Kadro sorununu ele alırken, daha çok şu ana kadar yaşanmış ve yaşadığımız kadro sorunları ve yanlışları üzerinden hareket etmemiz bize ön açıcı olacaktır. Eğer olumluluklarımız varsa bunlar bizim artılarımızdır, bahsetmeye gerek yoktur.

men hemen bir çoğu kadro sorunlarından kaynaklanmıştır. Bunun için "Nasıl bir kadro?" sorusu çok önemli bir soru haline geliyor.

Kadro sorununu ele alırken, daha çok şu ana kadar yaşanmış ve yaşadığımız kadro sorunları ve yanlışları üzerinden hareket etmemiz bize ön açıcı olacaktır. Eğer olumluluklarımız varsa bunlar bizim artılarımızdır, bahsetmeye gerek yoktur.

Siyasal ve toplumsal hareketlenmelerin, her zaman için önündeki en ivedi sorunlardan birisi kadro sorunudur. Özellikle de Marksist sol, sosyalist hareketlerde bu sorun kendisini daha yakıcı bir şekilde hissettiriyor. Çünkü -nihayetinde insan olan- kadrolar, buldukları hareketin ideolojik-politik perspektifini doğrudan ve dolaylı yollardan kitleye öyle ya da böyle ulaştırıran insanlardır. En genel anlamıyla kadronun yaptığı ve yapacağı şey budur. Ama bunu nasıl bir kadro yapacak? İdeolojik ve politik perspektifleri ezberleyen herkes kadro olabilir mi?

Kadro olmanın ön koşulları

Bütün doğa ve toplumda bütün oluşum ve başkalaşımın gerçekleşmesi için nesnel durum ve şartların oluşması ve olgunlaşması zorunludur. Bir insanın komünist partinin kadrosu olabilmesi için gerekli olan asgari ön koşulları gerçek-

leşirmesi zorunludur. Sol, sosyalist hareketlerin son çeyrek yüzyılda kadro politikasındaki en büyük yanlışlıkları kadro olmanın ön koşullarını gözetmemeleridir. Her insan kadro olmaz. Nasıl ki ilkel komünal toplumdaki sosyalist topluma kadar -komünist toplum hariç- bütün üretim ilişkilerinde bir yöneten bir de yönetilen olmuşsa, komünist partide de yöneten ve yönetilenler olacaktır. İşte partideki bu yönetmenler veya operatörler kadrodur. Pe ki bu kadro olmanın ön koşulları neler olmalıdır?

Kadro olmanın ön koşullarının hemen hemen hepsini, S. Çiftiyürek yoldaşın Nisan 1994'te Pelê Sor Yayınlarından 1. baskısı, daha sonra Gün Yayıncılık'tan 2. baskısı çıkan "Kadro ve Gelecek" isimli kitabında bulmak mümkündür. Ayrıca bu yapıt Kürdistan ve özellikle de Türkiyeli sol hareketlerin referans aldığı kitaptır. Bizim de şu haliyle bu referansın üzerine koyabileceğimiz çok fazla şey yok gibi görünüyor. Dolayısıyla kadro olmanın ön koşullarını ben sadece burada tekrar vurgulayacağım.

-Sosyalizm ve onun mücadelesi mülksüzlüğe (komünizme) giden ilk adımdır. Dolayısıyla toplumu mülksüzlüğe taşıyacak olan devrimci kadroların öncelikle kendilerini mülkten ve onun şartlarından, esaretinden kurtarmaları zorunludur. Komünist devrimci kadro hem siyasetle hem de ticaretle uğraşamaz. Zaten ikisini bir arada yürütemez, çünkü bu işin doğasına aykırıdır. Ağırılığı ya ticaretten yana koyacak ya da sınıf intiharını gerçekleştirecek devrimci siyasetten yana

koyacaktır. Ama şu ana kadar daha çok birincisini gördük. Tabii ki devrimci komünist kadroların kapitalizm koşullarında yaşayabilmek, ihtiyacını karşılayabilmek için muhakkak ki bir şeyler yapması gerekiyor. Ama bu kadronun kendini bulacağı yer ticaret veya tüccarlık olamaz. Bu sorunu, birlikte çalıştığı ekip arkadaşlarıyla ortak bir sonuca ulaşılarak çözebilir.

-Kadro; kapitalist üretim ilişkilerinden doğan kapitalist kültür hegemonyasından kurtulmak zorundadır. Kadro özgür ve dinç bir beyin yapısına sahip olmalıdır. Komünistçe düşünüp kapitalist kültür hegemonyasının peşine takılırsa o devrimci kadro olamaz, sadece iş yapamayan bir çalışan olur. Bundan dolayı ya düşündüğümüz gibi ya da olduğumuz gibi yaşamalıyız.

-Kadro; çalışmalarında başarısızlığa uğradığında "bu toplumdan, bu halktan bir şey olmaz, hiçbir şey çıkmaz" diemez. Hiçbir devrimci komünist siyasetçinin bunu söylemeye hakkı yoktur. Bunu söyleyen bir insan elini siyasetten çekmek zorundadır. Kendi başarısızlığını topluma/halka mal edemez. Tersine kadronun uğradığı her başarısızlıkta kadronun halkına saygı ve sevgi duyması zorunludur. S. Çiftyürek yoldaş, "Kadro halkını tanımalı ve ona güvenmelidir" diyor ve devamında şunları belirtiyor:

"Halkta geleceğimiz gizlidir. Ve halk tüm değerlerin yaratıcısıdır. Bütün sorun kumu eriterek ıslık ıslık kristal elde eden kimyager ustalığıyla kadronun halka yaklaşabilmesidir. Halkta potansiyel olarak işlenmiş her

Tabii ki devrimci komünist kadroların kapitalizm koşullarında yaşayabilmek, ihtiyacını karşılayabilmek için muhakkak ki bir şeyler yapması gerekiyor. Ama bu kadronun kendini bulacağı yer ticaret veya tüccarlık olamaz.

şey vardır. Onu kristale, mobilyaya, çeliğe, enerjiye vb. dönüştürmek, kabalıklarını yontmak, mühendisin ustalığı ve teknik düzeyini gerektiriyor. Komünist parti ve onun kadrolarının, toplumu devrimci dönüşüme uğratmada, halka atbaşı misali öncülük edebilecekleri bir düzeyi tutturmaları gerekir. Halkın önünde yürüyerek; ama halktan kopmadan! Halkın önünde yürüyebilmek en başta halkı derinlemesine tanımakla olanaklıdır. Kumu kristale dönüştüren kimyager, kumun yapısını en ince ayrıntılarına kadar kavramadan ve aynı zamanda kumu dönüştürecek kristalin yapısını önceden bilmeden, dönüştürme eylemini gerçekleştiremez. Dikkat edilirse, kimyagerin başarısı salt yeniye (kristali) öngörmekle gerçekleşmiyor; dönüşümün ana ögesi yani kumu da tanımak başarı için şarttır. Kadro, değişimin öznesi olan halkı tanımadan ve yeniye hedeflemeden, halkın potansiyel olarak gebede bulunduğu yeniye ulaşmada halka öncülük yapamaz." (Kadro ve Gelecek, sy.13, S. Çiftyürek, Nisan 1994, 1. baskı, Pelê Sor Yayıncılık)

Bu alıntı fazla söze hacet bırakmıyor. Sonuçta elimizdeki malzeme ve hamur bu halktır. Uzaydan veya bilinmeyen başka bir yerden halk getiremeyeceğiz. Maalesef bu konuda seçim hakkımız yoktur. Bu halkı beğenmeyip de bu halk içinde

siyaset yapmak isteyenlerin bir kez daha oturup düşünmesi gerekiyor.

- Kadrolar beyin tembelligini bırakarak planlı çalışabilmelidirler. İnsan, bir insanın yaşadığı ömre baktığı zaman bu ömrün çok uzun olduğunu düşünür. Halbuki bu zamanın uzun ya da kısa oluşu o insanın ömrüne neleri sığdırdığıdır. İnsan ömrüne normal bir insanın yaşayacağı gerçeklerden çok daha fazla gerçeklikler sığdırırsa ömrünün kısalığından yakınacaktır. Ters durumda ise yaşantısının içine normalin dışında farklılıklar sokmadığı için zamanın hiç geçmediğinden ve uzunluğundan yakınacaktır. Bunun için genelde insanların, özelde ise kadroların yaşamlarını çok iyi bir şekilde planlamaları gerekmektedir. En azından gün içinde neler yapacağını bir önceki günde planlamalıdır. Gerçekten zamanımız çok kısıtlı. Bizim için bir sineğin ömrü ne ifade ediyorsa, uzaydaki zaman-yol denklemi de insan için aynı şeyi ifade ediyor. Günde 8 saat uyuyan bir insan 1 yılda yaklaşık 2924 saat uyuyor. Bu da yaklaşık 121 gün 8 saat yapar. Ortalama bir insan ömrünü 60 yıl olarak düşünürsek 60 yılda 7309 gün 8 saat yapar. Yıl hesabı olarak ise yaklaşık 20 yıl yapar. Evet, 60 yıl yaşayan ortalama bir insan günde 8 saat uyursa 20 yılı uykuda geçmiş demektir. Geriye kaldı 40 yıl. Biz bunların yanında günlük en az 8 saat çalışmayı, günde üç öğün yemeğe ayrılan zamanı, günde en az 1 saat televizyon izlemeyi, günün en az 10 dakikasının tuvalette geçtiğini, günlük ulaşımı ve gün içerisinde gevezeliğe ve eğlenceye ay-

rilan zamanı hesaplarsak, insanın ömründeki zamanın ne kadarını zoraki ve boş şeyler için harcadığını çok iyi göreceksinizdir. Tarihe mal olan bir çok lider günde ortalama 4 veya 3 saat uyumuştur. Tarihe mal olmalarının sebebi işte budur.

Burjuvazi ve onun yöneticilerinin de günlük uykuya ayırdıkları zaman, biz devrimci kadrolara nazaran daha azdır. Petrol Ofisi'nin genel müdürü günlük ortalama 3 saat uyuyor. Gecenin dördünde-beşinde şirket toplantıları yapıyor. Evet, bu temponun altında yatan şey planlı-programlı ve hedefli çalışmadır.

- Son zamanlarda kendilerini devrimci kadro olarak görenlerin bir çoğunda beyin tembelliği görülmektedir. Düşüncenin, fikriyatın gelişmesi ve işlevleşmesinin ön koşulunun en önemlilerinden bir tanesi hiç kuşkusuz ki okumaktır. Bütün insanlık okumadığı gibi, özelde de devrimci kadrolar gerçekten okumuyor. Bu ülkede her 6 kişiye bir kitap düşüyor. Japonya'da ise her bir kişiye 25 kitap düşüyor. Bu ülkede bir araştırma yapılırsa en az her 6 kişiye bir otomobil düşer. Devrimci komünist kadroların bir fikrinin olması için okuması zorunludur. Ama biz devrimci kadrolarda okumamak adeta bir moda haline geldi. Bu durumu özellikle bu aralar yaşamaktayız. MESOP projesinin başından beri yürüdüğümüz bir yoldaşımız, üstlendiği görev ve sorumluluklarını yerine getirmediği için arkadaşları tarafından eleştirilince kendini savunma adına "Ben zaten MESOP gibi düşünmüyorum ki" diyor. Bu vakada çok büyük, anlaşılması zor çelişkiler, han-

Tarihe mal olan bir çok lider günde ortalama 4 veya 3 saat uyumuştur. Tarihe mal olmalarının sebebi işte budur. Burjuvazi ve onun yöneticilerinin de günlük uykuya ayırdıkları zaman, biz devrimci kadrolara nazaran daha azdır.

dikaplar yatmaktadır. Bu arkadaşımız "Ben yatay değil dikey (onun kastı illegal) örgütlülüğü savunuyorum" diyor. Handikap bir; bu arkadaşımız ne savunduğunu bilmiyor, ama savunma psikolojisine bürünerek böyle bir bahane üretiyor. Handikap iki; dikey (hiyerarşik) örgütlülük bütün örgütlenmelerin içinde bulunmaktadır, aksi halde o zaten örgütlülük olmaz. Dolayısıyla yatay diye bir örgütlülük yoktur. Sadece demokrasinin ve merkezîyetçiliğin uyumu vardır. Yasal ve yasadışı vardır. Silahlı ve silahsız örgütlülük vardır. Handikap üç; her şeyi bir kenara bırakalım, bu arkadaş madem MESOP'un az çok belli olan perspektifleri gibi düşünmüyor, neden bulunduğu yerdeki yürütmeye illaki görev almak istedi. Üstelik onca eleştirilere rağmen. Hani bu arkadaş tanımasak akıllara başka soru işaretleri gelecek. Sen bu yürütmeye iş yaptırılmamak için mi girdin? Handikap dört; bundan önceki handikaplardan da anlaşılacağı üzere bu arkadaşımız sadece boş zamanını dolduruyor. Bu arkadaşımızın madem ki bu ve buna benzer (yanlış) fikirleri vardı, MESOP yayın ve platformlarında bunları neden dile getirmedin? Getirmedin, getiremezdi de... Çünkü bu arkadaşımızın bir fikri bulunmamaktadır. Çünkü fikirleri okumayanların fikirleri de oluşmaz, zikirleri de olmaz. Bu örnek, kendisini devrimci kadro olarak gö-

rüp de kadro olmanın en önemli ön koşulu olan okumayı gerçekleştirilmeyen kadrolara bir örnektir. Ortalıkta dolaşarak, ben böyle düşünüyorum ve böyle olur demekle iş oluyor. Ya düşündüğünü çıkarırsın paşa paşa yaparsın ya da konuşmazsın!

- Devrimci sol, sosyalist hareketlerde kadro denildiğinde nedense bir çok insanın aklına ücret karşılığında çalışmak geliyor. Bu durumun kaynaklandığı sebepler nelerdir? Bir; kadroyu bu şekilde düşünen insanların henüz kadro olmadığını. İkincisi ise; geçmişte topyekün devrimci hareketlerin kadroyu çalışan bir işçi gibi görmelerinden kaynaklıdır. Hareket bir insanı bir alanda görevlendirirken, kendisini onun bütün mali ihtiyaçlarını karşılamakla yükümlü hissediyor. Bu durum görev ve sorumluluğun niteliğine göre değişmektedir. Ayrıca illaki kadroya belli bir ücret bağlanmazsa o insanın kadronun gerektirdiği gereklilikleri yerine getiremeyeceği düşüncesi yanlıştır. Biz kadro anlayışımızı bu şekilde kurgularsak şimdiden yola çıkmadan çökmüşüz demektir. Kadroyu kadro yapan en önemli unsur veya ön koşul kadro vasıflarını almadan önceki devrimci siyasal çalışması veya aktivitesidir. Bazı şeyleri kazanabilmek için bazı şeyleri kaybetmek, kazanılanlar için bedel ve emek harcamak gerekmektedir. Zaten bir insanı hareket doğrudan kadro yapamaz, yapmamalı. O insan bunu yaşamıyla kanıtlayarak kendisi elde etmelidir. Bazı arkadaşların işlevsizliği ve iş yapmamaları eleştirildiği zaman o arkadaşlar "cebime parayı ve sigaramı koyarsanız

ben de yaparım" savunmasına giriyor. Bunu diyen arkadaş ve arkadaşların devrimci siyaseti, davayı ve sosyalizmi nasıl algıladıkları ve anladıklarını anlıyoruz. Bunu söyleyenler zaten kapitalizmin kültür hegemonyasına göbekten bağlı olduklarını bu şekilde ilan ediyorlar. Yani kapitalist üretim ilişkileri olmadan yaşayamayacaklarını ilan ediyorlar. Böyle insanların bize ne devrimciliği lazımdır ne de kadroluğu. Bize hiç yaklaşmayıp gitsinler, işlerini kapitalizmle onun çarkına ve girdabına kapılmakla yaşasınlar. Bizde ve devrimci siyaset anlayışında böyle bir anlayış yoktur. Bu baylar kendileri devrimci siyaset adına bir şey yapmayıp da eleştirildiklerinde, "bana da para verin, ben de yapayım" diyerek bu riyakarlığı gösterirken, kendi organında ya da yürütmesindeki insanların durumuna ise hiç bakmıyor. Kimi kadrolar var ki asgari ücretle fabrikada çalışır, kirada oturur, evdeki eşi ve çocuklarına ekme parası götürür ve bu kadrolar aynı zamanda hem bulunduğu çevrede işçi çalışmalarına, örgütlenmesine girer, hem de siyasal devrimci çalışmalarını yürütür. Ama kadro olmak için para isteyen arkadaşlarımız, kendileri bu çalışmalarını yapmadıkları gibi, bu çalışmalarını yapan arkadaşları da görmezlikten gelirler. Hem de aynı organda olmalarına rağmen. Tersine, paralı kadro olmak isteyen bu arkadaş yaptığı iş gereği paraya en az ihtiyaç duyacak insandır ve sürekli insanların, işçilerin yoğun olduğu yerlerde. Demek ki insan iş yapmak isterse yapar. Bundan ötürü bizim profesyonel kadro anlayışını yeniden oturup düşünmemiz gerekiyor.

Çok konuşan ama konuştukları nedense hiç pratiğe dönüşmeyen kadro soytarılığıyla da yüzyüzeyiz. Bu tip kendini kadro sanan insanlar tam anlamıyla zaman hırsızlarıdır. Gerçek kadroların çok önemli ve değerli zamanlarını çalmaktadırlar.

Tabii ki hiç kuşkusuz zamanın 24 saatini bu siyasal devrimci mücadeleye adanmış insanların öyle ya da böyle ihtiyaçlarının karşılanması yerindedir. Ama bu tür kadrolara da hareketin gerçekten mali gücü ya da ayıracağı olanakları yoksa bu işler yapılmayacak mı? Hayır, yapılmalıdır, yapılacaktır. Eğer kadro dediğimiz her şeyiyle davası için adapte olmuş ise, aynı zamanda öyle ya da böyle kendi ihtiyacını, hatta hareketin ihtiyacını karşılamak için çaba göstermek zorundadır. Aksi halde bunları yapamıyorsa o zaman kadro olmasının esprisi neredede kalacak? Çünkü kadro, davası uğruna kendisini her yönüyle donatmış ve donatmaya devam eden, ayrıca hareketinin bir adım daha ileri gidebilmesi için çabalayan unsurdur. Eğer bu şekilde kadrolar olmazsa, hareket mali ihtiyaçlarını nasıl karşılayacak?

- Kadro sorununun en önemli sorunlarından birisi de; o kadronun toplum içinde, çalıştığı alan içinde nasıl bir tarzla, yani konuşması, vücut dili, insanlarla kurduğu ilişki biçimi, şakaları, gülmeleri ve üzüntüleriyle vb. yer alması gerektir. Kimi kadrolar vardır, daha henüz konuşmaya başladığında kaybetmiştir; kimi insanlar var, fiziksel görünüşleriyle kaybetmiştir; kimileri ise insanlarla olan insani ve yapıcı ilişkilerinin yoksunluğundan dolayı kaybetmiştir. Siyasal

devrimci kadro, kendisinin ve hareketinin ilkelerinden ödün vermeden, her yerde yerine göre durum ve vaziyet almalıdır. Budan dolayı her devrimci kadro, davranışların kökenine inen psikolojiyle ilgilenmelidir. Bir insan çok zekidir, çok iyi konuşur, ama mimikleri, el-kol hareketleri, bakışları o zekilikle ve konuşmasıyla uyuşmuyorsa onun çok zeki ve iyi bir konuşmacı olması hiçbir şeye yaramaz. Bunun için her kadro, uzmanlaştığı alan üzerinde hangi davranış biçimleri uyumluysa onu geliştirmeli ve kendisiyle uyumlulaştırmalıdır.

- Son olarak, bunların yanı sıra çok konuşan ama konuştukları nedense hiç pratiğe dönüşmeyen kadro soytarılığıyla yüzyüzeyiz. Bu tip kendini kadro sanan insanlar tam anlamıyla zaman hırsızlarıdır. Partinin, hareketin ve gerçek kadroların çok önemli ve değerli zamanlarını çalmaktadırlar. Bu tip insanlar şurada şöyle ilişkilerimiz var, orada böyle çalışmalarımız var, buralarda bunları şöyle yönlendiriyoruz diyorlar, ama dönüyoruz geliyoruz ortada hiçbir şey bulamıyoruz. Kalkıyoruz, bu tür insanlarla haydi yeniden bir çalışmaya girelim diyoruz ve başlıyoruz çalışmaya. İşe başlamanın ilk heyecanı yıllardır her yeni işe başladığımızda gördüğümüz ilişkileri yeniden görüyoruz ve bunun adı yeni ilişkiler oluyor. Ve bu ilişkileri kendi adamlarımız, militanlarımız gibi yansıtıyoruz. Ama ne hikmetse, bu ilişkileri bir türlü hiçbir faaliyette göremiyoruz. Bu ne biçim bir ilişkidir, bağılıktır!? Bunun adı Stalin'in dediği gibi gevezelik ve soytarıktan başka bir şey değil.

"Kurtulmak zorunda olduğumuz -bu konuda herkes görüş birliğindedir- bürokratlar ve kırtasiyecilerden başka çalışmamızı frenleyen, onu güçleştiren ve ilerlememizi engelleyen iki militan tipimiz daha var.

Bu militanların birinci tipi, geçmişte hizmet etmiş, şimdi de büyük adamlık taslayan kişilerdir; bunlar, parti ve Sovyet devleti yasalarının kendileri için değil, avanaklar için yapıldığını düşünürler. Bu adamlar, partinin ve hükümetin kararlarını yerine getirmek zorunda olmadıklarını sanıyorlar ve böylelikle de parti ve Sovyet devletinin disiplin temelini yıkiyorlar. Partinin ve Sovyet devletinin yasalarını çiğnerken neye güveniyorlar? Sovyetler iktidarının, geçmişteki hizmetleri yüzünden kendilerine çatmayı göze alamayacağını umuyorlar. Bu kendini beğenmiş büyük beyler, kendilerini yeri doldurulamaz sanıyorlar ve ceza görmeksizin yönetici organların kararlarına karşı gelebileceklerini sanıyorlar. Bu militanlara nasıl davranmalı? Hiç duraksamadan, geçmiş hizmetlerine hiç bakmadan, bunları yönetici görevlerden almak gerekir. Bunların rütbelerini indirmek ve bunu da basında yayınlamak gerekir. Bunu, bu kendini beğenmiş bürokratların, bu büyük beyefendilerin kurumlarını bozmak için ve onları yerlerine oturtmak için yapmak gerekir. Bunu, bütün çalışmamızda, parti disiplinini ve Sovyet devleti disiplinini sağlamlaştırmak için yapmak gerekir.

Şimdi de ikinci tipe bakalım. Gevezelerden sözetmek istiyorum, namuslu gevezeler de diyebilirdim, evet bu na-

Hareketin kitleyi yönlendirebilmesi, arkasından sürükleyebilmesi için kadrolar arası bir işbölümüne gitmesi zorunludur. Tabii ki teorisyen örgütlenme faaliyeti içerisinde de yer almalı veya örgütçü bir kadro teori üzerinde çalışmalıdır.

muslu, dürüst, Sovyet iktidarına bağlı, ama ne olursa olsun bir şeyi düzenlemek, yönetmek ellerinden gelmeyen adamlardan sözetmek istiyorum. Geçen yıl, bu yoldaşlardan biri ile bir görüşmem oldu, çok değerli, ama iflah olmaz bir geveze, her işi o boş lafları içinde boğabilir. Bakın görüşmemiz nasıl oldu:

Stalin- Sizde ekim işleri ne durumda?

O- Ekim işleri mi Stalin yoldaş? Seferber olduk.

Stalin- Nasıl olur?

O- Sorunu tam cepheden ele aldık.

Stalin- Peki sonra?

O- Hızlı ve köklü bir değişiklik oluyor Stalin yoldaş; yakında, büyük bir köklü değişim olacak.

Stalin- Ya, peki başka?

O- Bizde ilerlemeler belirgin hale gelmektedir.

Stalin- İyi. Ama, öyle de olsa, ekim işleri nasıl gidiyor?

O- Ekim işleri konusunda, Stalin yoldaş, şimdilik herhangi bir hareket yok.

İşte gevezenin portresi. Onlar seferber olmuşlar, sorunu cepheden ele almışlar, hızlı ve köklü bir değişim var, ilerleme var, ama işler olduğu gibi duruyor.

İşte Ukraynalı bir işçi kısa bir zaman önce bir örgütün durumunu tastamam böyle karakterize ediyordu. Bu örgütün çizgisinin ne olduğu kendisine sorulduğunda, şöyle karşılık veriyordu: 'Çizgi, inan olsun ki

... çizgi var elbette, ama çalışma görülüyor ortalıkta.' O örgütün de böyle namuslu gevezeleri var, besbelli.

Ve bu gevezeler yerlerinden alındıkları ve pratik çalışmadan uzaklaştırıldıkları zaman, kollarını açıp şaşkınlıklarını gösteriyorlar: 'Neden bizi görevden alıyorlar? İşler yürüsün diye ne yapılmak gerekiyorsa hepsini yapmadık mı? Yıldırım işçileri konferansı toplamadık mı, bu konferansta partinin ve hükümetin sloganlarını herkese bildirmedik mi? Merkez Komitesi'nin tüm politbürosunu onursal başkanlığa seçmedik mi? Stalin yoldaşa selamlarımızı yollamadık mı? Daha ne istiyorsunuz bizden?'

Bu iflah olmaz gevezeleri ne yapmalı? Eğer onları pratik çalışma alanında bırakırsak, her işi, bitmez tükenmez ve dolambaçlı söylevler dalgası içinde boğmayı becerirler. Onları yönetme görevlerinden almak ve onlara başka bir iş, pratiğe ilişkin olmayan bir iş vermek gerektiği açıktır." (J. Stalin, SSCB Komünist (Bolşevik) Partisi XVII. Kongresi'ne Sunulan Merkez Komitesi Çalışma Raporu, 26 Ocak 1934, - www.kurtuluscephesi.com-)

Kadro ve eğitim çalışması

Yukarıdaki kadro olmanın ön koşulları az çok yerine getirildikten sonra, kadro adayının yine kadro olmanın son ayağı olan ön koşulu içerisinde yer alan, kendisini nitelikleştiren, vasıflandıran çalışma yöntemlerini yerine getirmesi gerekmektedir. Partinin veya hareketin kitleyi yönlendirebilmesi için, arkasından sürükleyebilmesi için kadrolar arası bir işbölümüne gitmesi zorunludur. Ta-

bii ki teorisyen örgütlenme faaliyeti içerisinde de yer almalı veya örgütçü bir kadro teorisinde de çalışmalıdır. Bunlar birbirinden bir bıçak keşiği gibi ayrılamaz, ayırmak doğru da değil. Ama her kadronun illaki bir uzmanlık alanı olmalıdır. Çünkü adı da üzerindedir ki kadro uzmandır. Diğer bir deyişle, bir alan üzerinde uzman olmayan insan kadro olmaz. Olsa olsa çorba olabilir. Benim de aralarında olduğum bir çok yoldaş ve arkadaşın konumu tam anlamıyla çorba kadrodur. Çorba kadrodan kastım; siyasal devrimci çalışmanın genel anlamıyla hemen hemen her şeyinden anlıyoruz, ama illaki bir alan üzerinde uzmanlığımız yoktur. Biraz basın-yayın işlerinden, biraz örgütlenme işlerinden, birazcık da teorisyenlikten anlıyoruz. Bu alanların hiçbirinde doğrudan bir uzmanlaşma durumu söz konusu değildir. Yani deyim yerindeyse, ne örgütçülüğümüz örgütçülük, ne teoris-

yenliğimiz teorisyenlik, ne de yayıncılığımız yayıncılık. Her şey karmakarışık. Bu durum hem hareketin işlevsellik alanını sınırlıyor, hem hantallaştırıyor, hem de insan üzerinde demoralizasyon yaratıyor.

Bunlardan dolayı, yukarıdaki ön koşullar tamamlanmak şartıyla her kadro adayının, doğal yeteneği sonucu veya hangi alana yatkın görüyorsa kendini o alan üzerinde uzmanlaştırması gerekiyor. Daha doğrusu kadro her şeyden anlamalı ama özellikle de bir alan üzerinde uzman olmalıdır. Bir uzman teorisyen örgütlenmeden anlamalıdır, daha da ötesinde sanattan, spordan, felsefeden, bilimden vb. bir çok alandan bir şeyler çıkması gerekmektedir. Yani ben teorisyenim, benim gözüm başka şeyi görmez demek yoktur. Kısacası tek başına bir alanda kupkuru uzman olmak, o insanın kadro olduğunu göstermez.

Devrimci komünist hareketlerin kitleyle, yerelle, hatta

üyelerinin organizasyonu ile doğrudan bağını kuracak ve geliştirecek olanlar kadrolardır. Dolayısıyla komünist partilerin kadroya yönelik bir dizi eğitim çalışmaları gerçekleştirmesi gerekmektedir. Yani örgüt içi eğitim çalışması. Tabii ki tek başına programlanmış, kurulmuş insanlar yaratmak da sorunların çözümü değildir. En iyi eğitim çalışması insanın yaşam içerisindeki pratiğiyle ortaya çıkar. Ama bu işin planlı, programlı olabilmesi için parti içi eğitim çalışmaları kaçınılmazdır.

MESOP 7. ve 8. genel toplantılarında bu konuya, yani kadro eğitimine yönelik çok ciddi sonuçlar çıkarmak zorundadır. Arkadaşlar, bizim teorisyenimiz yok denecek kadar azsa, örgütçümüz, ajitatörümüz yok denecek kadar azsa, bu örgütün nasıl örgütlenmesini bekleyebiliriz ki? Bir örgüt varsa kadrolarıyla vardır, kadroları yoksa örgüt de sadece adıyla varolabilir.

Sınıfın sermaye karşısında kendini yeniden kurma süreci

✍ Tuncay Atmaca

Son yıllarda sıkça duyar olduk; *"Bu halktan bir şey olmaz"* ya da *"İşçi sınıfı hiçbir şey yapmıyor, bu işçilerden adam olmaz"* diye. Gerçekten soruna böyle mi bakmak gerekiyor? Böyle bakmaya iten nedenler neler? Bu yazı çerçevesinde bunları açıklamaya ve sınıfın neden kendisini yeniden kurması gerektiğini belirlemeye çalışacağım.

Yukarıda belirttiğimiz düşünceye kapılanlar esasen iki gözleme dayanıyorlar.

İlk olarak; olağan yaşantının içindeki bireyler olarak gözlemledikleri işçilerin zaaf ve kusurları karşısında düş kırıklığına uğrayıp, *"Bunlar mı dünyayı değiştirecek!"* diye öfke leniyorlar. Oysa unutulmuş veya görülmek istenmeyen, genel olarak olağan dönemlerde ya da gericilik dönemlerinde işçi-

ler de burjuva toplumun ortalama bireylerinden pek farklı değildir. Bu dönemlerde işçilerden olağanüstü davranışlar beklemek aslında hayalciliktir. Çünkü işçi sınıfının tarihsel devrimci potansiyeli, işçilerin gündelik sıradan davranışları içerisinde değil, onların bir sınıf olarak örgütlü davranışlarında yatar. Zira işçilerin bir sınıf olarak davranışları ile birey olarak davranışları farklıdır. Nasıl ki bir su damlasının fiziksel davranışı ile bu damlalardan oluşan bir ırmağın fiziksel davranışının tümüyle farklı dinamiklere tabi olması söz konusuysa bu da aynı durumdur.

İkinci olarak; işçi sınıfı hareketinin durgun bir dönemdeki durumu gözlenip, *"Bu işçilerden adam olmaz!"* ya da *"Bu iş bitti!"* deniliyor. Oysa, örneğimizi devam ettirsek, ır-

mağın kurduğu mevsim dönemlerindeki ya da durgun bir gölü andırdığı dönemlerdeki davranışı ile gerçekte onu ırmak yapan genel akış karakteri farklıdır.

Aslında bu her iki yanışın temelinde de izlemeci yöntem yatar. Birincisinde, özellikle olağan dönemlerde birey olarak gözlenen işçilere dayanılarak izlenimler; ikincisinde, tarihsel bağlamdan koparılan işçi hareketine dayanılarak izlenimler yer alır. Her iki durumda da söz konusu olan, bütünsel sürecin farklı öge ve durumlarıdır. Süreci, inişleri ve çıkışlarıyla, durgunluk ve hareketliliğiyle, kısaca bütünlüğü içinde görmeyenler, sürecin içerisindeki kendi ruh hallerine uygun belirli öge ve durumları mutlaklaştırırlar. Onlara göre ırmak sonsuza kadar kurumuş-

tur ya da önümüzde duran bir ırmak değil, bir göldür! Aslında bu tarihsel bir süreci kavrayamayan miyopluk durumudur.

Marx'ın "toplumsal varoluş bilinci belirler, tersi değil" dediği tarihsel materyalizmin temel ilkesidir. Bir bireyin bilinçli ömrünü kabaca 50-60 yıl olarak kabul edersek, bilincin de toplumsal varoluşla belirlendiğini hatırlarsak, 20-30 yıllık bir gerici ve baskı döneminin birey için ne denli ağır bir yük olduğu sanırım anlaşılır. Toplum tarihinin zaman ölçüyle bireysel yaşamın zaman ölçüğü farklıdır. Tarih adımları genel olarak yüzyıla ölçülürken, birey yaşantısı aylarla, yıllarla ölçülür. Bireyin bilinci tarihin büyük ölçekli ritmine uyumlu bir yükseklikten sürece bakacak denli yükselmemişse, bir karabasan gibi çöken gündelik hayatın ağır gölgesi bireyin tüm ufku sınırlar. Sonuçta buradan da kaçınılmaz olarak tarihsel bir ufuk genişliği ve iyimserliği değil, ancak bireyi kemirip bitiren bir karamsarlık ve umutsuzluk ortaya çıkar.

Evet, kabul etmek gerekir ki; tarihsel olarak inişli-çıkışlı ve coğrafi olarak eşitsiz bir seyir izlese de, işçi sınıfının kolektif eylemi ve örgütlülüğü hiçbir zaman mutlak anlamda yok olmamıştır. Çünkü sınıfı kolektif eyleme sürükleyen temel dürtüler, soyut ve ulvi bir takım ahlaki ilkeler ya da üstün insani vasıflar değildir. Asıl onların kapitalist toplumda bir sınıf olarak işgal ettikleri nesnel konumlarıdır.

Tabii ki, birey olarak işçileri idealize edip yüceltmek son derece yersizdir. Birey olarak işçiler kafalarında sınıflı toplumlar tarihinin ve cehaletin bir çok önyargılarını, gerici dü-

Tarihsel olarak inişli-çıkışlı ve coğrafi olarak eşitsiz bir seyir izlese de, işçi sınıfının kolektif eylemi ve örgütlülüğü hiçbir zaman mutlak anlamda yok olmamıştır. Çünkü sınıfı kolektif eyleme sürükleyen temel dürtüler, üstün insani vasıflar değildir.

şünce biçimlerini barındırırlar. Birey olarak aldığımızda, bu önyargılar ancak bir sınıf bilinciyle yani devrimci bir eğitimle giderilebilir. Ama, işçiler kolektif örgütlülüklerinde ve eylemlerinde bireysel sınırlılıklarını aşmış, daha büyük bir organizmanın, işçi sınıfının bir parçası olarak hareket etmeye başlarlar. Çünkü mücadelede işçi sınıfının elinde tek silah vardır: BİRLEŞMEK, birlik olmak yani ÖRGÜTLENMEKTİR.

İşçi sınıfı hareketinin durgunluk dönemini aşmış, bir daha yükselip yükselemeyeceği sorunu salt bir nesnel gözlem sorunu olmaktan çok öte bir mücadele tercihi sorunudur.

Bugün işçi sınıfının ideolojik-politik-ekonomik mücadele bütünlüğü bozulmuştur. Ve bununla birlikte devreye giren yenilginin aşılması ihtiyacı, sınıfın önüne sorunları aynı boyutlar içinde koyuyor. Dolayısıyla, sınıfın bir bütün olarak kendi tarihini de kucaklayarak sorgulayan, sorgulamak zorunda olduğu bir süreçte olduğunun görülmesi gerekiyor.

Yıllardır halkımıza karşı yürütülen kirliliğe savaş, taşeronlaştırma, özelleştirmeler, işsizlik vb. sorunlarla büyüyen ekonomik fatura emekçi yığınların sofrasına uzanıyor. Başta işçi sınıfı olmak üzere emekçi yığınların bıçağın kemiğe dayandığı bu noktadan daha geriye gidebilmeleri, yapabileceklerini deneyip yenildikten sonra olabilir ancak. Ama işçi-emek-

çi yığınlar henüz bunu denememişlerdir ve şimdi tam da bu eşikte duruyorlar. Kuşkusuz bu eşikte fazla bekleyemezler. Şu ya da bu şekilde yürüyeceklerdir. Kendi çıkarlarına uygun sonuçlara ulaşmış olmayacakları ise bu yürüyüşe ne kadar hazırlanmış olduklarına bağlı olacaktır. Ama henüz böyle bir hazırlıktan söz edilemez kanısındayım. Tabii ki sınıfın günlük yaşamının dayattığı ve sınıfsal içgüdüleriyle hissetmeye başladıkları yığınla sorunla baş başalar. Buna karşın henüz sorun tam olarak kavranmamıştır. Ve yön tayini bulanıktır. Komünistler, sosyalistler ve işçi önderleri sorunu bu boyutlarıyla görerek çözümler üretmek göreviyle karşı karşıya bulunuyorlar.

Çözüm konusunda hemen iki yanlış eğilimle karşılaşılır. Birincisi; sol sektör yaklaşımıdır. Bu yaklaşım sahipleri, kendi inisiyatifinde olmayan her şeyi burjuvazinin veya onun işçi sınıfı içerisindeki "ajan"larının taktiği olarak görmekte ve cepheden tavır almaktadır. Bu tavır çeşitli biçimler altında ortaya çıksa da, temelde sınıflar mücadelesinin diyalektiğini kavrayamayan, tarihin gelişimini kendi iradesine bağlı gören bir anlayıştır. Böylesini daha çok kendileri açısından ne kazanıp kazanmayacakları ilgilendirmektedir. İşçi-emekçi yığınların çıkarının savunulması nasıl bir mücadeleye denk düşüyor, mücadelenin gelişme dinamikleri hangi yönde ve kendileriyle ne kadar uyumdadır, bunlar bir muhasebeyi gerektirmiyor mu gibi sorular bu anlayışa sahip olanları ilgilendirmiyor. Kendileri doğruları varoluşlarından itibaren görmüşlerdir ve bundan

sonra onlara düşen bunları öğretmektir. Öğrenmeye de ihtiyacı yoktur. Tabii ki bunlar, toparlayıcı, bütünlüklü çözüm önerilerinin sınıf içinde demokratik tartışma süreçleriyle ortaya çıkması yerine her şeyi kendi propaganda ve ajitasyonları çerçevesine sıkıştırmaya çalışırlar.

İkinci yanlış eğilim; işçi sınıfının içine girdiği kendini yeniden kurma sürecinin, sermayenin yeni birikim süreciyle ortaya çıkan saldırılar karşısında bir savunma taktiğine indirgenmesidir. Böylece içine girilen süreçte ihtiyaçlar ve çözüm alternatifleri de işçi sınıfının kurtuluş perspektifinden geriye çekilerek kapitalizm sınırları içine kapatılıyor. Ya da bu savunma taktiği her seferinde gerilemeyi gündeme getiriyor. Çünkü savunma adına her geri adım, var olan bir hakkın elden gitmesini gündeme getiriyor. Bu daha çok sendikacıların, işçi-emekçi yığınlar içindeki imtiyazlı kesimlerin dile getirdiği bir anlayıştır. Bu da kendisini burjuva demokrasisi yelpazesinde yer alma şeklinde somutluyor.

Sınıf hareketindeki gelişmeler dikkatle izlendiğinde bu iki yanlış eğilimin işçiler tarafından fazla ciddiye alınmadığı görülecektir. Zaten bu her iki eğilim de öteden beri varolagelen eğilimlerdir ve yetmezliğin birer unsur olarak karşımıza çıkmaktadırlar.

Yukarıda kısmen değinmeye çalıştık, kim ne derse desin bir sınıftan kaçış, hatta işçi sınıfının yerine başka katmanları geçirmek söz konusu. Oysa yaşanan tüm olup bitenlere rağmen işçi sınıfı hala devrimin öncü gücü olmaya devam ediyor. Kuşkusuz sınıf hareketinde bir

Bugün için mevcut durumun en belirleyici faktörü; her ülkede işverenlere teslim olmuş olan ve en gerici rolü oynayan sendika önderlerinin toptan çürümüşlüğüdür. Bunlar, sınıfı örgütlemek yerine işverenlerle anlaşmalar yapmak için çabalıyorlar.

gerileme durumu mevcuttur, buna karşın sınıfa dönük kuşkuca tavırlar hiç olmadığı kadar artmıştır. Oysa burada söz konusu olan en temel sorun örgütlülük sorunudur. Örgütlülük sorunu dendiğinde, bugün artık çok daha çetrefilli gözükken bir sorunla karşı karşıyayız. Bunun bir düzeyi sınıfın sendikal örgütlülük düzeyidir. Çünkü sendikalar Türkiye’de çalışan nüfusun (işçi sınıfının) yüzde 10’unu bile örgütleyebilmiş degiller. Bir diğer düzey ise sınıfın ileri unsurlarının örgütlülük düzeyidir. Bugün tüm iddialara rağmen hem Türkiye hem de K. Kürdistan için bu tablo sendikal örgütlülük düzeyinden çok daha vahimdir.

Sermaye, içerisinde geçilen süreçte hem Türkiye’de hem de K. Kürdistan’da ekonomik zor kullanarak -Kürdistan’da bir de ulusal baskı söz konusu-, toplumsal varlık olan insanı birey konumunda bırakarak, birbirinin rakibi duruma getirerek, kendi kokuşmuş düzenlerinin alternatifsizliğinin propagandası ile bütünleştiriyor. İnsanların en temel haklarından biri olan çalışma hakkı hiçe sayılarak, bir sömürü ve sefalet düzeni içerisinde yaşamaları isteniyor.

Taşeronlaştırma ve diğer “esnek çalışma” biçimlerinin yaygın biçimde uygulamaya sokulması güvensizlik duygusunu canlı tutmakta, mücadele azmi ve sendikal örgütlenme üzerinde baskılayıcı bir etki

uygulamaktadır. Öte yandan işgücündeki değişimler, önceden sendikaların kalesi diyebileceğimiz sanayi dallarında büyük iş kayıpları anlamına geldi. Bunun sonucunda ise sendika aktivistlerinden oluşan eski katman ağır bir darbe aldı. Bu durum cesaretlerini kırdı. Şimdi bunlar geçmişte baktıklarında yenilgilerden başka bir şey görmüyorlar, geleceğe bakmaya ve mayalanan fırtınanın doğasını anlamaya dönük Marksist beceriden ise yoksun durumdadalar. Mevcut duruma ilişkin gerçek bir kavrayışları olmadığı yukarıda da belirtildi. Kendi sorunları yüzünden işçi sınıfını suçlama eğilimi gösteriyorlar.

Bugün için mevcut durumun en belirleyici faktörü; her ülkede işverenlere teslim olmuş olan ve en gerici rolü oynayan sendika önderlerinin toptan çürümüşlüğüdür. Bunlar, sınıfı örgütlemek yerine işverenlerle anlaşmalar yapmak için çabalıyorlar. Bu anlaşmaların, onları işçileri örgütleme ve daha iyi ücret ve çalışma koşulları için dövüşme sıkıntısından kurtaracağını ümit ediyorlar. Oysa bu durum bütünüyle ütöpiktir. Belirttik, bir kez daha vurgulamak gerekir: Geriye atılan her adımda işverenler daha fazlasını isteyeceklerdir/istiyorlar. Zayıflık her zaman saldırganlığı davet eder. Böyle de oluyor. Sınıf hareketi güçsüzleştikçe, geri çekildikçe sermaye saldırmaya, daha fazla hak gasplarına devam ediyor/edecektir.

Bu genel değerlendirmeler ışığında Türkiye ve K. Kürdistan’a bakacak olursak tablo daha da vahimdir. Genel olarak bakıldığında K. Kürdistan’ı da kapsayan Türkiye’deki sendikalaşma oranı Çalışma ve Sosyal

Güvenlik Bakanlığı verilerine göre çok yüksek görünmektedir. ÇSGB-Çalışma Genel Müdürlüğü İstatistik Şubesi verilerine göre Ocak 2006'da toplam işçi sayısı 5.088.515, sendikalı işçi sayısı 2.987.431, sendikalaşma oranı ise yüzde 58.71'dir. Oysa bu istatistik bilgiler yeterince sağlıklı değildir. Çünkü bugün bir çok sendikacının da itiraf ettiği gibi toplam sendikalı sayısı 700 bin civarındadır. Peki bakanlık nasıl böyle bir veriye ulaşıyor? Bakanlık, işçi sendikalarının üyeliklerinde bakanlığa gönderilen üye fişlerini esas alıyor. Kamu sendikaları açısından ise aidat ödeyen üyeler esas alınıyor. ÇSGB, işçi sendikaları için, sendikalı işçi sayısını SSK kapsamındaki işçi sayısına oranlayarak sendikalaşma oranını elde etmektedir. Ancak bu hesaplamalarda yer alan gerek sendikalı işçi sayıları, gerekse

Bugün kimi verilere göre Türkiye ve K. Kürdistan'da yaklaşık 16 milyon kişi ücret ve gelirleriyle geçinmektedir. Özel ve kamu sektöründe çalışan işçilerin yalnızca yaklaşık 5 milyonu sigortalı ve bunların da yalnızca 700 bini sendikalıdır.

le açıklamaya çalışalım.

Devlet İstatistik Enstitüsü (DİE) 2003 verilerine göre toplam maaş, ücret ve yevmiyeli 11.001.469, buna karşılık sendikalı 1.119.004'tür. Bu tabloda sendikalaşma oranı ise yüzde 10.2'dir. Aynı yıl ÇSGB verilerine göre toplam işçi sayısı 4.781.958, sendikalı işçi sayısı 2.751.670, sendikalaşma oranı 57.54'tür.

ÇSGB 2004 yılında sendikalaşma oranını yüzde 58.05 olarak tespit etmiştir. Oysa, "DİE ve ÇSGB verilerinden yararlanılarak yapılan hesaplama; 2004 yılı için;

kalar bir bütün olarak tüm çalışanları örgütleyemeyeceklerdir. Bunun nedenlerine ve yeni emek örgütüllükleri gerekliliğine Sosyalist Mezopotamya'nın 16. sayısında değinmişim.

Soruna K. Kürdistan açısından bakacak olursak, bugün için K. Kürdistan'da işçi sınıfı var mı yok mu tartışması bizim açımızdan çok geride kalmış bir tartışmadır. Bugün için K. Kürdistan'da işçi sınıfı yüz binlerle ifade ediliyor ve her geçen gün bu sayı artmaya devam ediyor. Çarpıcı bir örnek olması babında sadece Antep Başpınar Organize Sanayi bölgesinde 100 binin üzerinde işçi bulunmaktadır. Bu rakam Antep, Adıyaman ve Malatya ile birlikte yaklaşık 500 bini bulmaktadır. Bu tartışmanın ötesinde, bugün Kürdistanlı komünistlerin önünde daha zor bir görev durmaktadır. Kürdistanlı komünistler, halkının ulu-

Toplam ücret ve maaşlı	TİS kapsamındaki işçi sayısı	İşçilerin sendikalaşma oranı %	Kamu görevlileri sendikaları üye sayısı	Toplam sendika üyesi	Toplam sendikalaşma oranı %
11.344.000	919.364	8.1	787.882	1.707.246	15.1
(Aziz Çelik, Çalışma ve Toplum Der., 2006/2)					

sigortalı işçi sayıları tartışmalıdır. Çünkü sendikaların üye sayılarının ne kadar sağlıklı olduğu bilinmemektedir. Sendika üyeliklerinin ne kadarının devam edip etmediği bilinmiyor. Yani çoğu sendika üyeliği kağıt üzerinde ve şişirmedir. Bunun nedeni sendikalar için mevcut barajın olmasıdır. Bunun, yani çoğu üyeliklerin kağıt üzerinde ve şişirme olduğunu bakanlık da, sendikalar da bilmektedir. Diyebiliriz ki karşılıklı danışıklı dövüştür. Bu rakamların ne kadar şişirme olduğunu iki örnek-

Bugün için kimi verilere göre Türkiye ve K. Kürdistan'da yaklaşık 16 milyon kişi ücret ve gelirleriyle geçinmektedir. Bunların 14 milyonu işçi, 1.5 milyonu kamu emekçisidir. Özel ve kamu sektöründe çalışan işçilerin yalnızca yaklaşık 5 milyonu sigortalı ve bunların da yalnızca 700 bini sendikalıdır. Yani bir bütün olarak Türkiye'de ücretle geçinenlerin (buna K. Kürdistan'da dahil) %65'i güvencesiz işçilerden oluşmaktadır. Bugün için sendikal örgütüllük düzeyinin yükseldiğini düşünsek dahi sendi-

sal ve sınıfsal kurtuluşunu başarmak ve sınıfsız-sömürsüz yeni bir dünya yaratmak istiyorlarsa 'devrimci işçi hareketi yaratmak' gibi zor bir görevin üstesinden gelebilmelidirler. Kuşkusuz bugün için hala kurtuluş mücadelesine sınıfsal değil, ulusal bakışlı görüşler Kürdistan devrimci hareketinde egemen konumda, bu da işin ayrı bir yanını oluşturuyor. Kabul edilir ki, Kürdistan işçi sınıfının daha ileri düzeyde politikleşmesi ya da kendisi için sınıf konumunu geliştirmesi, ko-

münist hareket ve sosyalist aydınlarla bağlıdır. Bilindiği üzere, Lenin'in 'Ne Yapmalı'da, "işçilere sınıfsal politik bilinç ancak dışardan, yani ekonomik mücadelenin dışından, işçilerle sermayedarın arasındaki ilişkiler alanının dışından getirilebilir" dediği -tabii ki bu tersten anlaşılabilir, "gelin bize katılın" çağrıları yapmak değildir- gibi Kürdistan işçi sınıfına da devrimci sınıf bilinci taşınmasına bağlıdır.

Evet, bugün için gerek Türkiye'de gerekse K. Kürdistan cephesinde işçi sınıfı tüm harekete politik ve örgütsel olarak öncülük yapacak bir konumda değilse, bunun bütün sorumluluğunu işçi sınıfına yüklemek gerçekçi değildir. Elbette sınıfa yönelik eleştiriler vardır ve olacaktır. Ama "çuvaldızı kendine, iğneyi başkasına batır" halk deyişinde olduğu üzere komünistler eleştirinin sivri ucunu kendilerine yöneltmelidirler. Eğer bugün Türkiye ve K. Kürdistan'da işçi sınıfı bu durumda, bunun en büyük sorumluluk payı her iki ülkenin komünistlerine aittir.

Gelinen noktada K. Kürdistanlı komünistler yeni bir işçi hareketi yaratmakla yüz yüzedirler. "Komünistler; iki halktan işçilerinin birleşik mücadele ve örgütlenmesine karşı olmak bir yana, tersine ısrarlı savunucusudurlar. Sorun bu birleşik mücadele ve örgütlenmede Kürdistan işçi sınıfının gerçek bir bileşen ya da taraf olabilmesidir. Dolayısıyla, Kürdistan topraklarında bağımsız bir işçi hareketinin yaratılması, dün de bugün de devrimcilerin, sınıf bilinçli işçilerin önünde duran görevler arasındadır." (S. Çiftyürek, Kürdistan İşçi Sınıfı) Evet, Kürdistanlı komünistler

Asıl püf nokta, Kürdistanlı komünistler nasıl bir işçi hareketi yaratacaklar sorununun da düğümlenmektedir. Sınıflar mücadelesi tarihinden ders çıkararak ve bu çıkarılan dersleri günün koşullarına göre değerlendirerek yol almalıdırlar.

"ulusal ve toplumsal özgürlük iki ayrı birbirinden kopuk bir sorun" olmadığını kavrayarak bir işçi hareketi yaratmaya yönelmelidirler.

Asıl püf nokta, Kürdistanlı komünistler nasıl bir işçi hareketi yaratacaklar sorununun da düğümlenmektedir. Sınıflar mücadelesi tarihinden ders çıkararak ve bu çıkarılan dersleri günün koşullarına göre değerlendirerek yol almalıdırlar.

Biliyoruz ki Türkiye'de, özel olarak K. Kürdistan'da ekonomik ve ek olarak ulusal baskı her geçen gün artarak devam etmektedir. Sendikasız, sigortasız ve güvencesiz çalışma koşulları alabildiğine artarak devam etmektedir. Ruhunu ve bedenini bir arada tutmasına ancak yeten bir ücret uğruna yaşamını tüketmektedir. Zincirlerinden başka kaybedecek bir şeyleri olan işçi kesimi, işverenlerin ağır sömürü ve baskıcı iş yasalarına karşı itaatkar, pasif davranışlar sergilemektedir. Bütün bunların yanı sıra özellikle son günlerde IMF ve sermaye çevrelerinin sözcüleri bölgesel asgari ücreti gündeme getirmişlerdir. Eğer bölgesel asgari ücret uygulamaya geçirilirse bunun uygulama alanının büyük bir kısmı Kürdistan toprakları olacaktır. Başta Adıyaman ve çevresi olmak üzere hızla yeni fabrikalar inşa edilmektedir. Bu fabrika inşaatlarının tamamlanmasıyla birlikte üretim Batı'dan daha ucuz işgücü nedeniyle K.Kürdistan'a

kaydırılacaktır. Bugün bile bu bölgede üretimde bulunan fabrikalarda işçiler mevcut asgari ücretin çok altında bir ücretle çalıştırılmaktadırlar. (Dile getirildiği üzere 180 YTL aylık ücretle bugün buradaki fabrikalarda işçi çalıştırılmaktadır.) Yani Kürdistan işçi sınıfını daha zor koşullar beklemektedir. Son 30 yıldır gerek Türkiye'de gerekse K. Kürdistan'da kitlesel bir mülksüzleştirme, proleterleştirme süreci yaşanmıştır. 30 yıldır uygulanan neo-liberal politikalarla taşeronlaştırma, ev eksenli üretim, işçi/işsiz ayrımının belirsizleşmesi vb. nedenlerle hızla büyüyen, kentlerin yoksul dış mahallelerinde yaşayan kadın, genç, sigortasız, sendikasız çalışan ve yoğun bir şekilde öfkeli bir kitle ortaya çıkmıştır. Ama bu öfkeli kitle henüz yön tayini yapacak durumda değildir. Her an patlamaya hazır bu öfkeli kitleye yön tayini yaptıracak olan komünist harekettir.

Öncelikle belirtmek gerekir ki; "her şeyi kaybetmeyi göze alamayanlar hiçbir şey kazanamazlar." Önce kaybetmeyi göze almak gerekir. Yukarıda bir biçimde değindik, sınıfın her geri adımında işveren, sermaye daha da pervasızlaşıyor. Bir örnekle açıklamak gerekirse; Antep'te bir fabrikada işçilerin sigara içme odası vardır. İşçiler burada üç-dört kişilik gruplar halinde sigara içebiliyorlar. İşveren keyfi olarak bu sigara içme odasını iptal ediyor. Onun yerine işçilerin sigara içerken dahi birbirleriyle görüşmesini engellemek için tek kişilik, deyim yerinde ise hücreler yapıyor. Bu uygulamaya karşı işçilerden bir tepki gelmiyor. Öyle görünüyor ki işçilerden buna bir tepki gelmediği için işveren

bir müddet sonra sigara içmeyi tamamen yasaklayacak. Yani her geri adım işverenler ve sermaye tarafından yeni yaptırımlar demektir.

Yeni bir işçi hareketi yaratmak dedik. Kabul edilir ki, gerek Türkiye ve gerekse K. Kürdistan işçi sınıfı açısından var olan durum iyi ya da kötü, bugüne kadar gerçekleştirilen mücadeleler sonucu elde edilen kazanımlar söz konusuydu. Şimdi asıl sorun var olan kazanımları korumak, -bugün için var olan kazanımları korumak da söz konusu değil- ve yeni kazanımlar elde etmek sorunudur. Kuşkusuz bunun için de mücadele etmek ve kaybetmeyi göze almak gerekir. Sorunu böyle koyduğumuzda, yani kaybetmeyi göze almak gerekir dediğimizde, içerisinde devrimcilerin, sosyalistlerin de yer aldığı genişçe bir kesimin tepkisini çekiyoruz. Refleks şu: *"Ne yani, işçilere işlerinden atılmalarını mı söylüyorsunuz bu kadar zor koşullarda!"* Hemen belirtelim ki, biz kimseye işinden atılmasını söylemiyoruz. Bunu da göze alması gerektiğini söylüyoruz. İşçi sınıfı bunu göze almadığı sürece, var olan işsizlik baskısı nedeniyle her saldırı karşısında işimi kaybederim korkusuyla geri adım atıyor. Her geri adım işçi sınıfının bir kez daha yenilmesi demektir. Çünkü her geri adım

Günümüzde basit bir hak alma mücadelesi bile sermayenin yeniden yapılanma ilkelerine bir karşı koyuşu gerektirmektedir. Bu yüzden özellikle sendikalarındaki klasik ekonomik mücadele ve politik mücadele ayrımı aşılmalıdır.

beraberinde yeni yaptırımları gündeme getiriyor. O nedenle yeni bir işçi hareketi yaratacağımız diyorsak, başta komünist, sosyalist ve devrimci işçiler olmak üzere herkes işten atılmayı, hatta aç kalmayı göze almak zorundadır. Çünkü diğeri yani işsizlik ve işini kaybetme korkusu işçileri mücadeleden uzaklaştırıyor.

İkincisi; yukarıda belirttik, kentlerin yoksul dış mahallelerinde öfkeli bir kitle ortaya çıkmış durumda. Yeni bir işçi hareketi ve örgütlülüğü bu kitleyi temel almadıkça bir ayağı boşta kalır. Marx, Alman İdeolojisi'nde *"bireyler ancak, bir başka sınıfa karşı ortak bir savaşım yürütmek zorunda oldukça bir sınıf meydana getirirler"* belirlemesini yapmaktadır. Günümüzde basit bir hak alma mücadelesi bile sermayenin yeniden yapılanma ilkelerine bir karşı koyuşu gerektirmektedir. Bu yüzden özellikle sendikalarındaki klasik ekonomik mücadele ve politik mücadele ayrımı aşılmalı, sınıf kimliği üretim (işyeri) ve yeniden üretim (ma-

hallerde) bizzat devlet ve sermayeye karşı mücadele sürecinde tanımlanmalıdır. Buradan çıkan sonuç, salt işyerlerinde değil, mahallelerde de örgütlenmek gerektiğidir. Çünkü bugün mahalleler de sermayenin rant alanı haline gelmiştir. Buralarda yoğun bir çocuk/kadın proleterleşmesi, işsizlik vb. mahallelerde emek-sermaye çelişkinin temel belirleyen olarak yaşanmasını sağlıyor. Eğer mahalle düzeyinde örgütlenme gerçekleştirilebilirse, işçi sınıfının eylemi tüm halkın eylemi haline dönüşebilir. Bir bölge hatta bir kent bile işyeri haline gelebilir.

Sonuç olarak diyebiliriz ki, Kürdistanlı komünistler, ulusal özgürlük savaşımıyla sınıfsal savaşım arasındaki ayrılmaz bağı kavrayıp, bu uğurda mücadeleye öncülük edecek yeni bir işçi hareketi yaratmak istiyorlarsa, aslında komünistlerin yapması gereken -bugün başkaları (özellikle İslami hareketler) bunu iyi yapıyor- ama bugüne kadar yeterince yapılmayan işyeri ve mahalle örgütlülüklerine yüzlerini dönmelidirler.

Unutmayalım ki, tarihi yapan kuramcı değil, kuramcıları yaratan evrimiyle tarihtir. Ve tarihin kökleri, atölyelerde, tarlalarda, fabrikalarda aranmalıdır.

Politik tarz ve örgütlenme sorunlamasına dair düşünceler

Ali Kendav

Rejim içi örgütlenmeler amaç ve işlevleri açısından iki ana grupta toplanabilir: Birincisi; rejimin devamını, bekasını hedefleyen ve bu doğrultuda faaliyet gösteren örgütlenmelerdir. Statükocu grup olarak da adlandırılabilir. İkincisi; rejimde değişim, dönüşüm yaratmayı hedefleyen ve bu doğrultuda faaliyet gösteren örgütlenmelerin oluşturduğu gruptur.

Bu değişimci grup, tarihten günümüze hemen hemen tüm rejimler tarafından değişik araç ve yöntemlerle sürekli bir baskıya tabi tutulmuş, zaman zaman varlıklarını sona erdirmeye

ve yönelik topyekün saldırılara maruz kalmıştır.

Türkiye rejimi gibi Kürt tobisinin halet-i ruhiyesini belirlediği anti demokratik bir rejimde değişim, dönüşümü hedefleyen gruplara yönelik baskı ve yok etme amaçlı topyekün saldırıların örnekleri gayet boldur.

Varlığını koruma, geliştirme, kendi kaderini belirleme gibi en doğal hakları uğruna mücadele eden Kürt halkının rejim içinde hukukilik arayışları da rejim sahipleri tarafından hep baskı ve şiddetle cevap buldu. Bu nedenledir ki illegallite de bir olgu olarak hep va-

rola geldi.

Ülkede sosyalist hareketi temsil edecek, ulusal özgürlük mücadelesinin sosyalist dinamiği olacak yeni bir yasal partinin bütün bunları hesaba katması, hedefleri ile şartların uygunsuzluğunun yarattığı ağır sorunların üstesinden gelebilecek bir yapıyı oluşturması zorunludur.

Bu noktada öne çıkan örgüt, kadro, kitle konularına geçmeden önce şunu da belirtmekte yarar var: Ekonomik, sosyal, kültürel vb. alanlarda örgütlenmeler olmadıkça veya zayıf kaldıkça siyasal alandaki örgütlenmelerin de başarı şansı

olmayacaktır. Başka bir ifade ile yaşamın her alanında örgüt- lülük gerekli, hatta zorunlu. Pratiğin içinde, ihtiyaçlara göre şekillenebilecek değişik alan- lardaki örgütlenmeler partiye sağlam bir zemin sunacak ve güç verecektir.

Kurulacak partinin örgütü, rejimin baskı ve şiddet yöne- limlerini göğüsleyebilecek bir tarzda yapılandırılmalıdır. Bu konu, kadrolar konusuyla di- rekt bağlantılıdır. Nitekim, parti örgütü kadroların genel bir dayanışması üzerine kuruludur ve bu şekilde somutlaşır.

Sosyalist bir partinin sınıfsal dayanağı doğal olarak işçi- emekçi sınıflardır. Ulusal öz- gürlük sorununu henüz çöze- memiş Kürt halkının işçi-emek- çi sınıfları ve onların sosyalist partisi önüne ulusal ve sınıfsal kurtuluşu hedef olarak koyma- lı, kadroları ulusal ve sınıfsal bilince sahip olma niteliğini ta- şımalıdır.

Ülkemizdeki az ve çarpık gelişmiş ekonomik ve sosyal yapı ve doğurduğu sorunlar; iş- çi sınıfının zayıflığı, hala etkili olan feodal değer yargıları, eği- tim düzeyinin düşüklüğü, din olgusunun güçlü oluşu vb. sor- unlar yeterli sayıda nitelikli kadroların yetişmesini de zor- laştırıyor. Kurulmaya çalışılan sosyalist partinin de bu konuda zorlanacağını söylemek pek de yanlış olmasa gerek. Ne var ki, partinin başarısı ilk etapta nitel ve nicel yeterliliğe sahip kadro- ların uyumlu, disiplinli ve istik- rarlı çalışmalarına bağlıdır. Partiye kitlelere taşıyacak olan da bu kadrolardır. Dolayısıyla ilk etapta nitel ve nicel yeterli- liğe sahip kadrolar oluşturul- muş olmalıdır. MESOP Girişimi bu konuda kendini yeterli gö- rüyor mu? Yanıt evet ise sorun

Kurulacak parti, rejimin baskı ve şiddet yönelimlerini göğüsleyebilecek bir tarzda yapılandırılmalıdır. Bu konu, kadrolar konusuyla direkt bağlantılıdır. Nitekim, parti örgütü kadroların genel bir dayanışması üzerine kuruludur ve bu şekilde somutlaşır.

yok. Ancak, hayır ise bu konu üzerinde yoğunlaşılmalı. Örne- ğin, daha bir müddet yereller- de halkla buluşma çalışmaları - tanıtım, panel vb.- yararlı ola- caktır.

Legal bir parti öncelikle mevcut rejimin yasal gereklilik- lerini yerine getirmek zorunda- dır. Onun öngördüğü şekilde örgütlenecek, organlarını kura- cak ve anayasa ve yasalarla çizilen çerçeve içerisinde faali- yetlerini sürdürecektir. Aksi takdirde kapatma dahil çeşitli yaptırımlara uğrayacaktır. Ana- yasa Mahkemesi'nde görülen ve kapatmayla sonuçlanan bir çok siyasal parti davası yakın tarihimizde kayıtlıdır. Aynı şe- kilde, rejim içi değişim, dönü- şüm arayışında olan partilere, kadrolarına ve tabanlarına yön- elik bir çok fiili saldırı da yak- in tarihimizde görülen olgu- lardır. Bu şartlar altında parti örgütünün yapısını yasalardan tamamen veya kısmen bağımsız belirleme olanaklı mıdır? Olanaklı ise nasıl? Bu sorunun birden fazla yanıtı olabilir. Bunlardan şartlara en uygunu- nu bulmak, kanımızca parti gi- rişimcilerinin önünde duran en önemli sorunlardan biridir.

Kanımızca, yasallık tercihi yapıldığına göre, öncelikle ve zorunlu olarak Anayasa ve Si- yasi Partiler Yasası'nın öngör- düğü şartlar şeklen yerine geti- rilecektir. Ancak hedefleri ve hatta varlığı ile mevcut siyasal rejimle doku uyumsuzluğunun gereği olarak şartların zorunlu

kıldığı şekilliliği de kapsayacak tarzda daha geniş örgütlenme- ler kaçınılmazdır. Parti kadro- ları zorunlu şekilliliği aşacak tarzda örgütlenmeler yaratabil- melidir. Bu konudaki önerimiz; tüm yerleşim birimlerinde, meslek ve alanlardan oluşan ihtisas birimlerinde meclis türü örgütlenmelerin yaratılmasıdır. -İkincisi, birincisinin kapsamın- da veya özerk olabilir.- Köy meclisi, ilçe meclisi, il meclisi; işyeri meclisi, ziraat meclisi, üniversite/öğrenci meclisi, ka- dın meclisi vb. Bu meclislerin ortak hedefler doğrultusunda uyumlu ve verimli işleyişlerini düzenleyecek bir hiyerarşik ya- pılanma belirlenerek, yerellerin iradelerinin bileşimi genele yansıtılabilir.

Bu tarz, hem mümkün olan en geniş kitlelerin söz sahibi olmalarını hem de partinin dış- tan gelebilecek/gelmesi kuvvet- le muhtemel baskı ve şiddete karşı meşru savunma ve yaşam alanlarını yaratacaktır. Aynı za- manda, ülke dışında yaşayan halkımızın da yaşadığı tüm ül- kelerde örgütlülüğünü ve mü- cadeleye katkılarını sunabile- ceikleri bir tarzdır.

Yukarıda genel hatlarıyla ortaya koyduğumuz görüş ve önerilerimiz doğaldır ki detay- landırılabilir, tartışmaya açıktır.

Yukarıdaki bölümlerde de vurguladığımız gibi partiyi kit- lelere taşıyacak olan kadrolar- dır. Sosyalist bir partinin sınıfsal dayanağı işçi-emekçi sınıflardır. Kadroların da esasen bu sınıflardan çıkması beklenir. Yine kadroların ilk temasa ge- çeceği halk kesimleri işçi ve emekçilerdir. Ne var ki ülke- mizde gelişmiş bir işçi sınıfın- dan söz etmek zordur. Dünya- daki hızlı gelişimle orantısız, yavaş bir gelişim kaydetse de

işçi sınıfı, ülke siyasetinde söz sahibi olmaya aday, gelişim halinde bir sınıf olarak toplumsal yapımızda çoktan yerini almıştır. Bununla birlikte yoksul köylüler, işsizler, esnaf ve küçük memurlar nüfusun önemli bir oranını oluşturuyor.

Kadroların kitlelere yönelik çalışmalarında bu toplumsal yapıyı; sınıfları ve sorunlarını iyi tanınması gerekir. Bu noktada kadroların uzmanlaşması ve doğru ikameleri, üzerlerinde hassasiyetle durulması gereken önemli ayrıntılardır.

Partinin/kadroların kitlelerle buluşmasında ana yöntem olan bireylerle ilişkilerde, bireyin mücadeleye hassasiyetini ve sahiplenmesini yaratacak tavır ve yöntemler geliştirilmelidir.

Bu noktada kadroların yaratıcılık yeteneği taşıması gereği ön plana çıkmaktadır. Her şeyi önceden kalıplara koymak mümkün değildir. Her somut ilişkinin kendi özgünlüğünde sunabileceği olanaklar kadroların yaratıcılığı ile buluştuğunda olumlu sonuçlar doğurabilecektir.

Bireylerle ilişkilerde, bireyin iradesine saygı esas olmalıdır.

Kadroların özellikle ve ayrıca birey ve kitle psikolojisi hakkında eğitilmesi gereklidir. Burada yeri gelmişken şunu da belirtmek gerekir ki; kadroların çok yönlü eğitimi, belli aralıklarla eğitim çalışmalarının sürdürülmesi, yeni kadroların eğitimi ve bu tür çalışmaların sürekli kılınması/kurumlaştırılma-

sı için bir parti okulu da programa alınmalıdır.

Kitlelerle bütünleşme yoğun, özverili, disiplinli ve sürekli çalışmaları gerektirir. Bu bilinçle aceleci yol ve yöntemlerden, kadro ve taraftarlarda yılgınlık, hayal kırıklığı yaratacak yanılsamalar yaratmaktan kaçınılmaya özen gösterilmelidir ki halkımızın içinde bulunduğu durum bu hassasiyeti zorunlu kılmaktadır.

Kurulacak partinin yeterince kitle desteğine ulaşması başarılı olabilmesi için şart. Kürt siyasal yaşamı gibi dört bir yanı ateşlerle çevrili bir alanda başarılı olmaktan başka bir seçenek de yok.

Örgüt ve örgütlenmede insan ve insani değerler

✍ Enver Alpaşar

İçinden geçmekte olduğumuz süreç, bir bütün olarak ya da belirleyici olarak insan ve onun üzerinden şekillenen değerlerin dibe vurduğu, tükendiği, yozlaştığı ve bunun gittikçe daha da derinleşeceğini gösteren bir tablo sunmaktadır bize. Bu tabloyu bütünüyle göremeyen ressamlar bugün ya da gelecekte tuallerine neyi resmedecekler, merak ediyorum doğrusu.

Sevgi, dostluk, kardeşlik, paylaşmak, dayanışmak, fedakarlık ve güven gibi kavramlar bugünkü insan ilişkilerinde anlamını yitirdiği gibi, kirli hesapların güzel görünümlü maskelerine de dönüştürüldü. Kapitalizmin tanrısı olan paranın insanın merkezine yerleşmesiyle birlikte insan için insanın ve insan için doğanın anlamı da yavaş yavaş silinmeye başladı.

Bir şair günümüz toplumsal ilişkilerini şöyle betimliyor: Düşler ceplere, sevgiler ve aşklar ise iki bacak arasına sıkıştırılmış. Doğru! Yani bugün insanla insan arasındaki ilişkiyi ağırlıklı olarak belirleyen iki olgu vardır; para ve seks. Şairin bu tespitinin hem sosyolojik bir realiteyi, hem de siyasette örgüt ve örgütlenmede işe nereden başlanması gerektiğini anlamak açısından önemli olduğunu düşünüyorum.

Kültür egemen bir dünya olan komünizm, insanı ve onun özgürleşmesini hedeflemektedir. Neden? Çünkü komünizm insan kaynaklı bir ütopyadır, onu düşünde vareden de, gerçeğe dönüştürecek olan da insandır. Bunun anlamı şudur: İnsan ya da insani değerler çökünce komünizm bile ufukta belli belirsiz bir çiz-

giye dönüşür, temiz bir ütopya olmaktan çıkar ya da siyasette sözde yoldaşlar arası entrikanın, ayak oyunlarının argümanlarına dönüşür. Demek ki hedefte insan var, o halde işe ilk önce insanı tanımakla başlamalıyız. Örgüt ve örgütlenme diyalektiğinde örgütçü de bir insan, örgütlenmesi hedeflenen de bir insansa -ki öyledir-, o halde örgütçünün örgütlemeyi hedeflediği insan üzerinde kalıcı bir etki yaratabilmesi için öncelikle o insanın mevcut durumunu iyi resmetmesi gerekiyor.

Maymundan insana, ilkel komünal toplumdaki sınıflı topluma kadar insanın yaşadığı süreçle, sınıflı toplumdaki günümüze kadar yaşadığı/yaşayan olduğu süreç birbirinden temelden farklıdır. Her iki sürecin insanda yarattığı yapısal

özellikler, duygu ve düşünceler ve değerler de birbirinden tümüyle farklıdır. İktisadi yapı psikolojik ve sosyolojik dokuyu da bütünüyle değiştirmektedir.

Birincisinde düşünce ve dolayısıyla emek özgürdür. İnsan insanlaşma kavgasında (yani dışındaki canlılar ve doğayla girişmiş olduğu kavgada) edindiği sevgi, dostluk, kardeşlik, paylaşmak ve güven gibi olguları yaratarak, manevi açıdan mutlu bir yaşam sürmekteydi. Yani insanla insan arasındaki bağlar güçlü, yalansız ve sade idi. Mesela; kabile ya da kabile üyelerine yönelik herhangi bir tehdit söz konusu olduğunda, her biri bunu direkt kendisine yöneltilmiş bir saldırı olarak algılayıp tereddüt etmeden birlikte savaşıyorlardı.

İkincisinde ise özel mülkiyetle birlikte insan artık bölünmeye başladı. Ve artık insanı mülk sahibi ve mülksüzler olarak iki kategoride değerlendirmek gerekti. Kapitalizm ilerledikçe, insan ve doğa üzerindeki tahribatını da derinleştirdi. Ve sonuçta insan önce insana, sonra doğaya ve nihayetinde kendine karşı da yabancılaştı/duyarsızlaştı. Dün insan için kutsal olan değerler ve toplumsal ilişkilerde birer ilke, birer yasa olarak kabul edilen gelenekler, bugün birer birer para ve kendinden menkul istemler uğruna bir tarafa itiliyor. Anne, çocukları içerisinde hangisinin cebi daha kabarıkça ona daha fazla annelik güdüsüyle yaklaşabiliyor ya da tersinden bir çocuk babasına senet karşılığında borç verebiliyor. Arkadaşlık ilişkilerinde öncelikler ekonomik çıkar ve statü üzerinden kurgulanıyor. Sevgiler ve aşklar ise tam da şairin yo-

Özel mülkiyetle birlikte insan artık bölünmeye başladı. Ve artık insanı mülk sahibi ve mülksüzler olarak iki kategoride değerlendirmek gerekti. Kapitalizm ilerledikçe, insan ve doğa üzerindeki tahribatını da derinleştirdi.

rumu gibi iki bacak arasına indirgeniyor, ayak üstü yaşanıyor ve günlük tüketiliyor. Yüzümüzü nereye çevirirsek orada bir yalan, dalavere, ikiyüzlülük, entrika ve ayak oyunları bir tiyatro sahnesini andırır gibi oynanıyor. Ve bireyde gün geçtikçe derinleşen güvensizlik ve geleceğe yönelik belirsizlik nihilizme yatak oluşturuyor.

İnsan yaşamla arasındaki bağı yitirdikçe, insan için yaşamla ölüm arasındaki farkta siliniyor. Bu yüzden ceviz kabuğunu bile doldurmayacak şeyler yüzünden, hatta günlük yaşamda gülüp geçilecek olaylar yüzünden insanlar ölüyor ya da öldürülüyor. İşte bu yüzden, sokakta yürürken kendi kendine konuşan insanların sayısı gün geçtikçe artıyor. Ve işte bu yüzden, çayını yudumlar-ken akşam haberlerinde bir ülkenin işgalini bir film izler gibi izliyor. Bu ve buna benzer örnekler günlük yaşamımızda sıkça karşılaştığımız şeylerdir. Dolayısıyla bugün artık örgüt ve örgütlenmede insanla insan arasındaki ilişkileri, paylaşım ve güven duygusunu geliştirebilecek araç ve yöntemleri üretmeliyiz.

Bir mahalle, bir semt ya da bir ilde yapılacak pratik çalışmalarında, o mahalle, il veya semt sakinlerine Afrikalının, Iraklının, Filistinlinin sorunlarını götürmek yerine -ki bunu küçümsemiyorum, ama kabul

edelim ya da etmeyelim, bunun bir karşılığı olmuyor-, insanların öncelikli sıkıntıları üzerinden yürütülecek bir çalışmayı esas almak bence daha anlamlı olacaktır. Çünkü yanıbaşındaki insana selam vermekten kaçınan bir insanı, Afrikalı, Iraklı, Filistinli ne kadar ilgilendirir ki!..

MESOP, 'sorunlama belgesi'nin en başına insanı koymakla doğru yaptı, çünkü işe buradan başlamak gerekiyordu. Çünkü sosyal yaşamda insan yok oluyor, dibe vuruyor ve buna paralel olarak siyasi atmosfer ise insan dayanağını yitiriyor. Siyasi yelpazenin bugün hala yaşıyor olduğu en yakıcı sorun insanlarla buluşama sorunudur. "Yerelin merkezileşmesi" başlığını da buradan içeriklendirmek ve onu insanla buluşabilmenin adresi olarak görmek gerekiyor. Bulunduğumuz yerelerde her şeyden önce insanlar arası dayanışmayı, sevgiyi ve güveni yeniden diriltecek, Ahmet ile Hasan'ın ilişkilerini yeniden güçlendirecek, Mehmet ve Hüseyin'e sorumluluk, fedakarlık, duyarlılık yetilerini yeniden kazandıracak bir çalışma ve bu çalışmaya uygun yöntem, tarz ve araçlar geliştirmeliyiz.

Biz, Adana MESOP çalışanları olarak kök salmayı hedeflediğimiz bir mahallede, o mahalle sakinleri üzerinden kültür ve dayanışma derneği çalışmalarına başladık. Amacımız sade ve yalın bir dille yürüteceğimiz çalışmalarla insanlar arası diyalogu yaratmak; mahallesini, komşusunu ve sorunlarını önemseyen, herhangi bir soruna karşı birlikte hareket etme yetisini gösterebilen bir mahalleli aidiyeti yaratmaktır.

'Ulusal sorun yüz yıldır işçi sınıfının da sorunudur'

Röportaj: Hurşit Kaşıkırmaz

Celal Özcan kimdir?

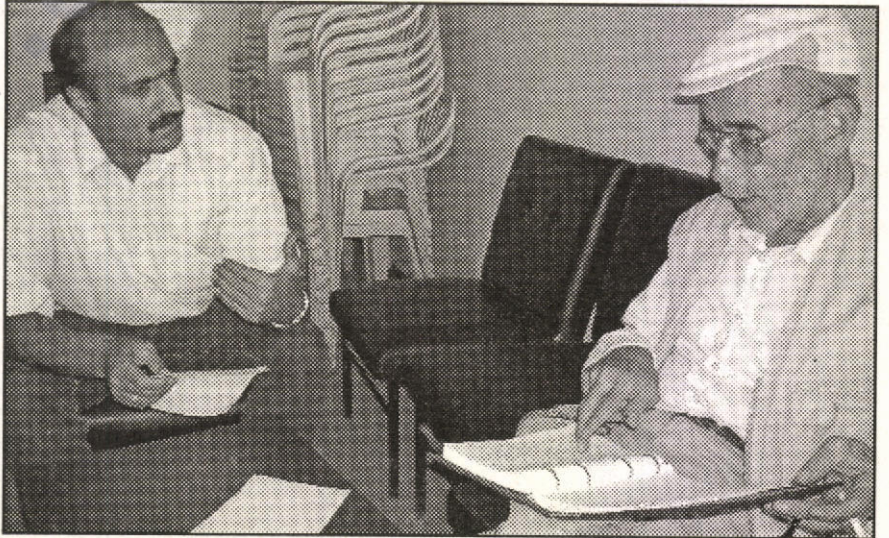
1940 yılında Nizip Salkım (Xıyam) köyünde doğdu. Askerlik dönüşü sol hareketle Türkiye İşçi Partisi (TİP) döneminde tanıştı. Filistin'de 1969-1972 yıllarında siyonizme ve emperyalizme karşı iki yıl savaştı. Incirlik Hava Üssü'nü vurmak için silahlanarak harekete geçen 14 arkadaşıyla birlikte Hatay-Samandağ'da 11 Haziran 1972'de tutsak düştü. 5 yıl Adana ve Niğde cezaevlerinde tutuldu. Cezaevinden çıktıktan sonra sendikal çalışmalara başladı. Cezaevi sonrası süreçte bağımsız olarak siyasal ve sosyal çalışmalar içerisinde yer aldı. Zamanının önemli bir bölümünü teorik ve politik kitap ve metaryaller okumaya ayıran Celal Özcan, "Konfiçyüs'ün 'Ne bildiğini bilmek ve de ne yaptığını bilmek; bilgi budur!' özdeyişine yürekten inanıyorum" diyor. Özcan'la arkadaşımız Hurşit Kaşıkırmaz konuştu.

Hurşit Kaşıkırmaz:

Türkiye'de TKP ile başlayıp TİP'le devam eden tarihsel süreçte THKO, THKP-C, TİKKO'nun yarattığı değer ve etkiler nelerdir sizce?

Celal Özcan: TKP, gelişmişlik düzeyi itibariyle ilkel koşulları bünyesinde taşıyan bir sosyo ekonomik yapı içerisinde doğdu ve gelişmeye çalıştı. Ekonomi geleneksel, geçimlik prodizyonik, filkarist değerleri taşıyordu. Bu mo-

delin doğal sonucu olarak kitlelerde bilinç ve sorgulama yok denecek kadar azdı, cılızdı. Komünist hareketin ekonomik gelişmenin evrimleşmesinin değişim sonucu olarak doğmadığını söylemek abartı sayılmamalıdır. Kısaca söylemek gerekirse: TKP elitler arasında taraftar buldu ve gelişti. Bu elitler komünizm adına ilerlemeyi, modernizmi savunuyorlardı. İdeolojik çıkış noktaları 1789 Fransız Devrimi'nin düşünsel temellerini oluşturan aydınlanma felsefesi ve onun değerleriydi. Eylemlerine referans olarak 1848 Devrimi ve 1871 Paris Komünü deneyimleriyle 1917 Büyük Ekim (Bolşevik) Devrimi'ni hedeflediklerini savunduklarına inanıyorlardı. Özlemleri halka rağmen halkı ve ulusu kurtarmaktı. Ödünsüz enternasyonalistlerdi. Bu anlayış ve tavırları nedeniyle ulusal kurtuluş savaşında bütün varlıklarını ortaya koyarak destekledi-

Celal Özcan (sağda), arkadaşımız Hurşit Kaşıkırmaz'ın sorularını yanıtladı.

ler, gizlendiler ve izlendiler. Örgütlenmelerini ağırlıklı olarak bürokraside yaptılar. Bu davranışlarıyla kitlelerden uzaklaştılar, yalnızlaştılar ve soyutlandılar. Değişik bir anlatımla; egemenlerin ideolojik baskısıyla "umacı" durumuna düştüler, düşürüldüler. Bu gizlilik ve dar

çevre durumu TKP'lilerde Moskova kutsalını yarattı. Söylemeye dilim varmıyor ama Sovyet Komünist Partisi'nin seksiyonu oldular. Halk deyişi ile "ismi var cismi yok" durumuna düştüler. Her şeye karşın TKP'lilerden bir düşünce uğruna bütün olumsuzluklara katlanmayı, inançlardan ödün vermemeyi öğrendik. Ölümsüz şair Nazım ustadan kavganın, yaşamanın anlamını, güzelliğini miras aldık. Yaşam biçiminin böyle olması gerektiğini kabullendik. Arif Damar'dan, her şeye karşın severek bir zeytin ağacı gibi bin yıl yaşamayı yaşam felsefesi olarak öğrendik. Sevgiyi paylaşmayı öğrendik. Tam sırası geldi, söylemeden geçemeyeceğim. Her düşünce ve ideoloji toplumun somut koşullarının ürünüdür. Ayrıca toplumun ilerlemesini, değişmesini sağlayan yapısal örgütlenmeler, gelenekler geçmişin izlerini taşır. Bunu söylemekle bir yapı, bir düşünce öncekinin aynısı olur demek istemiyorum. Yaşanan zaman dilimindeki ayrıntılar, bilimsel buluşlar, sosyal bilimlerdeki ufuk açan yaklaşımlar ve eğilimler yeni yapılanmaları ve yeni mücadele biçimlerini geliştirir, olgunlaştırır.

Türkiye İşçi Partisi (TİP), bütün özgün söylemlerine, TKP geleneğiyle hiçbir ilişkilerinin olmadığını altını çizmelerine karşın TKP'nin uzantısıdır. TİP'in sosyalist ve devrimci geleneğe katkısı savaşımın gün ışığına çıkmasıdır. Sol söylemler ile halkın karşısına çıkan TİP, 15 milletvekilinin parlamentoya girmesini sağlamıştır. TİP'in Marksist öğretiyi çakışmayan teorik yaklaşımlarını tartışmanın bu röportajın amacını aşacağını belirtmekle yetineceğim. Çünkü devrimci kuramı (Marksizm) felsefi, ekonomik, politik sınıf savaşımını boyutlarıyla yeniden değişen ve gelişen bir dünyada, teknolojinin devasa boyutlara sıçrama yaptığı bir ortamda tartışmak gerektiğinin ötesinde yaşamsal bir sorundur.

Sözü fazla uzatmadan konuya döneceğim. Sorunun yanıtını bitirmek istiyorum. 1968'de "yasak yasaktır" diyen, daha özgür bir dünya istemli Avrupa gençliği direnişi, Türkiye gibi az

"12 Eylül Darbesi tartışmasız faşist bir darbedir. Topluma şiddet bütün boyutlarıyla uygulandı. İnsanın düş kurmasını önlediler. İnsanı insan yapan değerler zorla çarpıtıldı. Halen 12 Eylül dayatmacı anlayışlarının sonuçlarını bire bir yaşıyoruz."

gelişmiş ülkelerde anti-emperyalist ve tam bağımsız bir içerik ve anlayışla siyasi bir kimlik kazandı. Fikir Kulüpleri'nin devami olan eylemlerine bu düşünce yol gösterici oldu. DEV-GENÇ boyunu ve boyutunu aşan bir misyon yüklendi. Bir parti gibi sınıfların temsilciliğine soyundu. Geçmişte teorik bir birikimi olmadığı için yönlendirildi. Cuntacıların ve Milli Demokratik Devrim'cilerin (MDD) yaptığı gibi. DEV-GENÇ'in türevi olan THKO, THKP-C, TİKKO gibi örgütler kuruldu. Hepsinin ortak özelliği; sarsılmaz bir inanç ve yiğitlikti.

ne soyundu. Geçmişte teorik bir birikimi olmadığı için yönlendirildi. Cuntacıların ve Milli Demokratik Devrim'cilerin (MDD) yaptığı gibi. DEV-GENÇ'in türevi olan THKO, THKP-C, TİKKO gibi örgütler kuruldu. Hepsinin ortak özelliği; sarsılmaz bir inanç ve yiğitlikti.

H.K.: Türkiye'de üç darbenin yarattığı etkiler nelerdir?

C.Ö.: 27 Mayıs 1960 Darbesi asker-sivil bürokrasisinin utkusudur. Burjuva anlamda Türk siyasetine yeni kavramların girmesi ve bu kavramların anayasa korumasına alınmasıyla görece ileri bir görüntü sergiler. Basın özgürlüğü devletin sosyal içeriği üzerinde yoğun bir tartışma ortamı sağlar. Buna karşın, toplumsal dinamiklerin eseri olması gereken değişimi frenlemesiyle tutuculuğa da zemin sağlar. En tehlikeli olanı da sonraki askeri darbelere de meşruluk sağlamasıdır.

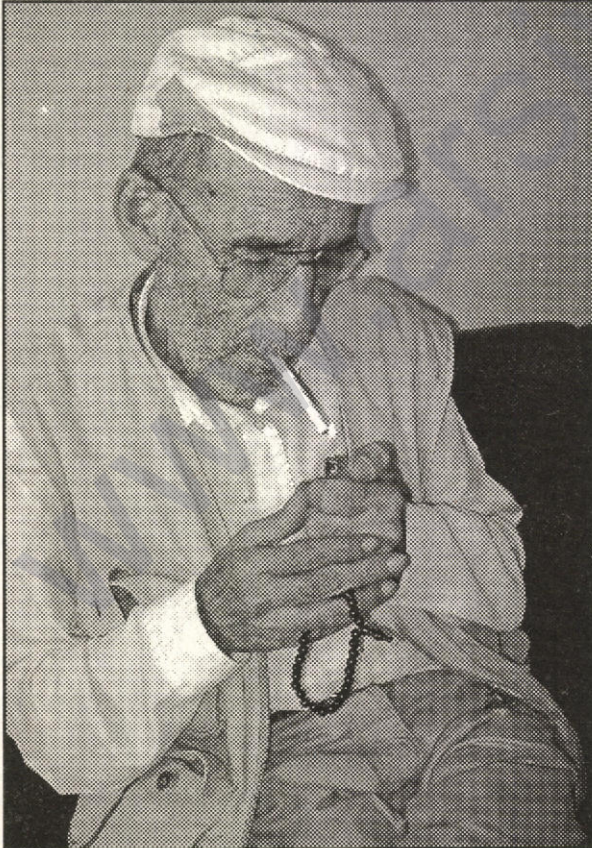
12 Mart 1971 Darbesi; kendilerini Kemalist ve ilerici diye adlandıran generallerin işbirlikçi büyük sermayenin çıkarlarını garantiye almasının öyküsüdür. Devrimci hareket içerisindeki ordu çılgınlarının umutlarını da bitiren bir harekettir. Öyle ki; Malatya'da Doktor Hikmet Kıvılcımcı, "Ordu kılıcı çaldı. Takke düştü, kel göründü" diye cuntacılar övgüler diziyordu. Oysa ki generaller solu bitirmekle işe başladılar. Yarı faşist bir yapılanma modeli geliştirdiler. 1971 Darbesi, sol hareket için ekonomik süreçteki dinamiklerden beklentilerin sona erdirilmesiyle geleneğe çeki-düzen verilmesinin de bir anlamda başlangıcıdır.

12 Eylül 1980 Darbesi tartışmasız faşist bir darbedir. Topluma şiddet bütün boyutlarıyla uygulandı. İnsanın düş kurmasını önlediler. İnsanı insan yapan bütün değerler zorla çarpıtıldı. Bu konuda ayrıntıya girmenin gereği de yok sanırım. Halen 12 Eylül'ün buyurgan, dayatmacı anlayışlarının sonuçlarını bire bir yaşıyoruz. Devrimci ve komünist hareketin 12 Eylül anlayışıyla

hesaplaşmadan toparlanabileceğini kişi olarak kabul edemiyorum. Bu hesaplaşma sanatta, ideolojide ve hayatın bütün aşamalarında sürdürülmelidir. Kişi ve yapılar olarak bu hesaplaşmanın içinde olmamızın gerekliliğine yürekten inanıyorum.

H.K.: Hikmet Kıvılcımlı'dan verdiğiniz bu alıntıyla onun Kemalizm'den kopmadığını mı belirtmek istiyorsunuz?

C.Ö.: Hikmet Kıvılcımlı'nın komünist hareket geleneğindeki yerini yadsımıyorum. Kendi kuşağı içinde teorik olarak en verimli, bizim açımızdan yeri doldurulamayacak bir saygın kişidir. Onların kuşağının ulusal kurtuluş savaşına fiilen katılması, ardından Türkiye coğrafyasında toplumun batıcı anlamda değişim yoluna girmesi, bütün olumlu değerleri yapısı gereği ordunun getirmesi anlayışıyla bütünleşerek, ordunun hiçbir zaman bir gerici anlayışı, bir tutucu yapıyı savunamayacağına inançlarının gereği yukarıdaki cümleyi söylemiştir.

“Açık yüreklilikle şunu söyleyebilmeliyiz: Türkiye ve Kuzey Kürdistan sol hareketinde teorik yetmezlikler vardır. Bilim olarak Marksizm tam anlamıyla yaşadığımız ülke özgünlüğünde tartışılmamıştır ya da eksik tartışılmıştır.”

H.K.: Yukarıda belirttiğinizden anlaşıldığı gibi, aydınlar, devrimci ve komünist hareket 12 Eylül'ün yarattığı sonuçlarla hala hesaplaşmadı. Bunun sebebi genel anlamda dünya sol hareketindeki tıkanıklık mı, yoksa Türkiye ve K. Kürdistan çözümünün özel bir durumu mu?

C.Ö.: Günümüz koşullarında dünyadaki hiçbir gelişim yerelden ayrı düşünülemez. Bütün olaylar birbiriyle etkileşim içindedir. Bu meteryalist anlayışın basit bir söylemidir de. Elbette dünyadaki sol hareketin tıkanıklığı, sol hareketteki insanların savrulmuşluğu, genel anlayış ve yoğun liberal ideolojik saldırılarla bu hesaplaşma görece başarısızdır. Her ne kadar özgün düşünceler genel düşüncenin parçaları ise de, sonucu o hareketin içinde yer alan yerel dinamikler belirler. Açık yüreklilikle şunu söyleyebilmeliyiz: Türkiye ve Kuzey Kürdistan sol hareketinde teorik yetmezlikler vardır. Bilim olarak Marksizm tam anlamıyla yaşadığımız ülke özgünlüğünde tartışılmamıştır ya da eksik tartışılmıştır. Bence esas belirleyici nedenin son söylediklerimiz olması gerekir.

H.K.: Devrimci hareketin şu andaki durumuna bakışınız nedir?

C.Ö.: Dünyada olduğu gibi ülkelerimizde de devrimci hareket bir arayış içinde. Bu arayış dünya dengelerinin ülke sorunsalının çözümünün de bir anlamda yansımasıdır. Ortak bir dilimiz yok. Bütün atıp tutmalara karşın, iri iri tumturaklı söylemlerle konuşmanın halen geçerli olduğu kanısındayız. Oysa önemli olan somut projelerle ülke sorunlarına çözüm üretmek; ülke kültür ve coğrafi koşullarını kucaklayacak, çerçevesi belirtilmiş, yanlış anlaşılmaya açık kapı bırakmayan bir yapılanmayı sağlamaktır. Elbette ki bu yapılanmanın omurgasında devrimci ideoloji olacaktır. O nedenle, Alman şairin dediği gibi “hayatın yeşillikleri” içinde kendi somutumuzda teorik katkılar üretmek tek amacımız olacaktır.

H.K.: Dünyada bir çok hareketin yeniden bir üretim için arayış içerisinde olduğunu biliyoruz. Fakat belli bir kesim için yeniden üretime gerek yok, eski klasik yöntemlerle yola devam edili-

yor. Bu konuda ne düşünüyorsunuz?

C.Ö.: Bu yaklaşım ve tavır acıdır ama gerçektir. Literatürde bunun adı dogmatizmdir. Soruyu yanıtlamak açısından Engels'in bir sözünün bugünler için söylenmiş olduğunu düşünüyorum. Engels der ki: "Bir teori ne kadar mükemmel olursa olsun kağıda geçtiği anda eskir." O nedenle bizler Engels'in ikinci cümlesi için "komünizm bir harekettir" demeli, yani biz teorik yaklaşımlarımızı hayatın somutluğunda aramalıyız. Yani genel anlamda her şey harekettir. Değişmez ve gelişmez hiçbir olay, düşünce, felsefi anlayış yoktur. Aksini savunmak idealizme girmek, elimizdeki kitapların dinsel kitaplar gibi değişmezliğini kabullenmektir.

H.K.: Kürt sorununu geldiği nokta itibariyle nasıl değerlendiriyorsunuz?

C.Ö.: Kürt sorunu inatçı ve kahredici bir çalıışmayla anlaşılır net bir içerik kazanmıştır. Özünde ulusal olan bu sorunun çözümünde düşüncemizin odağında Marksist ideoloji olursa anlamlı olur, derinlik kazanır. Genel olarak bir çerçeve çizersek, ulusal sorun son yüz-yüz elli yıldır işçi sınıfının da sorunudur. Bu sorunun yanıtının genel çerçevesiyle bence böyle olması gerekir.

H.K.: Son yıllarda emperyalistlerin bölgeye yeni bir metotla yaklaşımlarından dolayı Kürtlerin yakaladıkları bu fırsatı nasıl değerlendiriyorsunuz?

C.Ö.: Sosyal mücadeleler bir ilkeye, bir modele bağnazca sarılmakla verilmez. Yeni fırsatlar çıktığında, anlayışımızın ve düşüncemizin esprisine zarar vermemek koşuluyla yeni fırsatları değerlendirmek o savaşı verenlerin sorumluluğundadır. Kişi olarak şunu eklemeyi istiyorum: Büyük güçlerle ilişki kurmak zor ve tehlikeli bir iştir. Koşullar değiştiğinde büyük güçlerin -ki büyük güçlerden emperyalist güçleri anlıyorum- tavrının değişmeyeceğinin garantisi yoktur. Bu nedenle çok temkinli davranmak gerekti-

"Türkiye devrimci hareketinde Güney Kürdistan'daki yeni fırsatın değerlendirilmesine yüzeysel anlamda itirazlar var. Utangaç anlamda karşı çıkışlar da var. Bu arkadaşların bilinçaltılarında hala Kemalist gelenekle organik bağları vardır."

ğini tekrar ediyorum. Çünkü sorun gerçekten karmaşıktır. Sorunun karmaşıklığı, yani şu anda mücadelesini verdiğimiz harekete ve savaşıma katkısı varsa neden reddedilsin.

H.K.: Yani bu anlayışınızla Kürtlerin bu fırsattan yararlanmalarını olumlu karşılıyorsunuz. Peki devrimci hareketin bir kısmı bu fırsatı işbirlikçilik olarak görüyor. Siz bu durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?

C.Ö.: Bu sorunun yanıtını üç örnekle vermek istiyorum:

1- Kemalistlerle Bolşeviklerin tarihsel olarak anlaşması ve yardımlaşması olayını herkesin bildiğini sanıyorum. Özellikle sol kesimde buna itiraz eden bir kitleye rastlamadım. Bu konuda hiçbir belge de yok.

2- Çin komünistleriyle Chan Kay Şeg partisinin Japon emperyalizmine karşı anlaşarak savaşmalarına da itiraz yok. Üstelik Mao'nun dile getirmesiyle adı geçen kişinin savaş bitmeden ya da savaş hemen bittiğinde komünistlere savaş açacağına altının çizilmesine rağmen yapılan bu işbirliğine itiraz olmadı.

3- Hepimizin bildiği Filistin örneğidir. Filistin hareketinin önderliği, İsrail hariç bütün dünyadan yardım istemiştir, maddi anlamda almıştır da.

Türkiye devrimci hareketinde Güney Kürdistan'daki yeni fırsatın değerlendirilmesine yüzeysel anlamda itirazlar var. Ayrıca utangaç anlamda karşı çıkışlar da var. Nedenine gelince, bu arkadaşların bilinçaltılarında hala Kemalist gelenekle organik bağları vardır. Bu bir suçlama değil. Bu deminden beri inatla üzerinde durduğum teorik yaklaşımın sağlıksız ve eksik gelişmesinden kaynaklıdır. Bu Kemalistlerle organik bağ olugusu, adı geçenlerin tarihten miras olarak aldıkları, Kürtleri özgün bir halk ve ulus olarak görmemelerinin psikolojik olarak dışı vurumudur.

H.K.: Bize zaman ayırdığınız için teşekkür ederiz.

C.Ö.: Ben teşekkür ederim.

Seyit Rıza ile Gekilê Mentî

Metin Aktaş

S evgili Sosyalist Mezopotamya okuyucuları! Size bu ay, yaşanmış gerçek bir öyküyü anlatacağım. Ne demişler atalarımız: Bir musibet bin nasihattan iyidir. Biz halk olarak musibetlerden ders almıyoruz ya, ama umarım size anlatacağım bu öyküyle ne anlatmak istediğimi anlarsınız.

1938 Dersim Kürt İsyanı'nı anlatan "Sürgün" adlı romanımı yazmadan önce Dersim'de uzun bir araştırma yaptım. Yüzlerce canlı tanıkla konuştum. Bu konuşmalarda çok önemsedim, beni derinden etkileyen hayat öyküleriyle karşılaştım. Bu öykülerden biri; 1938 Dersim Kürt İsyanı'nın önderi, büyük bir toprak ağası ve önemli dini bir şahsiyet olan Seyit Rıza ile yoksul bir değirmenci olan Gekilê Mentî arasında yaşanan olaydır. Bu olay beni öylesine etkiledi ki, düşünsel anlayışımı değiştiren bu öyküyü sizinle paylaşmak istedim.

Seyit Rıza, Dersim'de otoritesi tartışılmayan, ağızında çıkan her sözün kutsal bir emir sayıldığı bir insandır. Bütün Dersim halkının sözlerine, kararlarına uyduğu Seyit Rıza'nın sözlerine uymayan, kararlarına

kaşı çıkan bir insan vardır Dersim'de. Bu, yoksul yaşlı bir insan olan değirmenci Gekilê Mentî'dir. Gekilê Mentî'nin kararlarını, sözlerini eleştirdiğini duyan Seyit Rıza, kızarak bir elçi gönderip Gekilê Mentî'yi yanına çağırır. Ama giden elçi kısa bir süre sonra yalnız geri döner. Gekilê Mentî, "Rıza benimle konuşmak istiyorsa kendisi yanıma gelsin!" diye haber göndermiştir elçiyle. Gekilê Mentî'nin bu sözleri Seyit Rıza'nın çevresinde bulunan insanları kızdırır. Kimileri silahlarını alıp bu dik başlı değirmenci Gekilê Mentî'yi öldürmeye gitmek ister. Ama Seyit Rıza o kadar kızar ki, Gekilê Mentî'yi cezalandırmak için onları engellemek için onları başına Gekilê Mentî'nin yanına gider. Değirmenden içeri girer girmez, undan bir adama dönmüş ufak-tefek bir insan olan Gekilê Mentî'ye "Sen ne hakla benim sözlerimi, kararlarımı eleştirirsin!" diye bağırır. "Senin kararların sadece seni ve aileni ilgilendirseydi senin gibi aptal bir insanı eleştirmeye değer bulmazdım. Ama sen benim, çocuklarımın, dostlarımın, tüm Dersim halkının yaşamını etkileyen kararlar verdiğin için se-

ni eleştirme hakkımı kendimde buluyorum." der Gekilê Mentî gayet sakin bir şekilde. Gekilê Mentî'yi dövmek için hışımla değirmene giren Seyit Rıza, Gekilê Mentî'nin kendisine aptal demesine rağmen sakinleşir. Çünkü Gekilê Mentî haklıdır. Verdiği kararlar onun ve ailesinin yaşamını da etkilemektedir. Adamın yaşamını etkileyen kararlar konusunda söz söyleme hakkı vardır. Ama kendisine "aptal" demesini hazmedemez. Bağırarak, "Bana neden aptal dedin? Mantıklı bir açıklama yapmazsan seni buracıkta öldürürüm!" der.

"Sıradan bir insanın aptal oluşunun sadece ona ve ailesine zararı dokunur. Ama bir kralın, yöneticinin, komutanın aptallığı çok daha tehlikelidir, zararlıdır. Çünkü zararı çok daha büyük bir insan kitlesine dokunur. Bu Dersim'de sende zararlı aptal yoktur!"

"Neden?" diye bağırarak Gekilê Mentî'nin konuşmasını keser Seyit Rıza.

"Çünkü sen başta kaybedeceğini bildiğin bir savaşa aileni, halkını sürüklüyorsun. Bundan daha büyük aptallık olmaz. Hadi kendine acımıyor sun, ailene, halkına da mı acı-

mıyorsun?"

"Biz haklıyız! Haklı davamız için benim ailemin canı feda olsun!" der ve devletin halka yaptığı zalimane uygulamaları bir bir saymaya başlar Seyit Rıza.

Bu kez Gekilê Mentî sinirlererek Seyit Rıza'nın konuşmasını keser:

"Önemli olan davamız değil, biziz. Biz var olduğumuz için davamız vardır. Biz yok olduğumuzda davamız da yok olacaktır. Aklını başına topla Rıza! Her haklı olan dava kazansaydı bugün yeryüzünde kurtla kuzu birlikte gezerdi. Mezarlıklara bak! Mezarlar haklıların, kahramanların cesetleriyle doludur. Kazanmak için haklı olmak yeterli değildir. Kendi gücünü, düşmanın gücünü, dostlarının gücünü, uygun ortamı bilen insanlar kazanmıştır. Sen bunu yaptın mı Rıza? Kendini, düşmanını ne kadar tanıyorsun? Senin gücün nedir, düşmanın gücü nedir, biliyor musun? Sen kendini çok akıllı biliyorsun ama hiç akıllı değilsin. Şuraya yanıma otur, sana bir masal anlatayım. Ondan sonra da beni dövecek misin, öldürecek misin, ne yaparsan yap."

İkisi ocakta yanan ateşin kenarında oturur. Gekilê Mentî tütün tabağını çıkararak, ceviz ağacından yapılmış piposunu doldurur, başlar masal anlatmaya:

"Derler ki; çok sık, karanlık, zengin bir ormanda yaşayan hayvanlar arasında çoğalan aslanlar, ormanda onlarla birlikte yaşayan diğer hayvanlara eziyet etmeye başlar. Bu eziyet öylesine artar ki dayanmak imkansızlaşır. Aslanların gücünü bilen hayvanlar çar naçar as-

Gekilê Menfî: "Aklını başına topla Rıza! Her haklı olan dava kazansaydı, bugün yeryüzünde kurtla kuzu birlikte gezerdi. Mezarlıklara bak! Mezarlar haklıların, kahramanların cesetleriyle doludur. Kazanmak için haklı olmak yeterli değildir."

lanların bu eziyetlerine katlanarak, özgürlüklerini elde etmek için uygun anı beklemeye başlarlar. Ama bu ormanda yaşayan kurtların başına gelen kral akıldan biraz noksandır. Aslanların kurtlara yaptığı eziyetleri sayıp dökerek kurtları aslanlara karşı ayaklandırma çalışmalarına girişir. Bu çalışmalardan haberdar olan yaşlı bilge bir kurt bir gün kurtların kralının huzuruna çıkarak ona şöyle der:

- Sevgili kralım, duydum ki kurtları aslanlara karşı savaşa sokma hazırlıkları yapıyorsun? Kral kurt cevap verir:

- Evet. Yaşadığımız eziyetleri görmüyor musun? Ya kazanacağız ya öleceğiz!

- Sevgili kralım. Şu an aslanlar çok güçlü. Üstelik de ormanda yaşayan diğer hayvanlar ve diğer ormanlarda yaşayan aslanlar da onlardan yana. Bu koşullarda aslanlarla gireceğimiz bir savaşı kesin kaybedeceğiz. Başta kaybedeceğimizi bildiğimiz bir savaşa girmek doğru değildir. Sabredip uygun ortamı bekleyelim. Mücadele etmenin yolları sınırsızdır. Kendimizi savaşa kilitlemeyelim. Başka mücadele yöntemlerini geliştirelim.

Savaş ve kahramanlık şiarlarıyla zehirlenmiş kurtlar bilge kurdu dinlemez. Onu korkaklıkla suçlayarak dışarı atarlar.

Derken savaş başlar. Çok geçmeden aslanlar kurtların büyük çoğunluğunu öldürür, hayatta kalan bir avuç kurdun

çevresini sararlar. Hayatta kalan çoğu yaralı olan kurtlar savaşı ölmeyi önerirler. Ama o sırada bilge kurt yine ortaya çıkar. "Ölü kurtların özgürlük şansı yoktur. Ama yaşayan kurdun tutsaklığı ne kadar ağır olursa olsun bir gün özgürlüğünü elde etme şansı olacaktır. Beni dinlerseniz, savaşı bırakarak yok olacağınıza teslim olarak soyunuzun devamını sağlayın. Bunu yaparsanız bir gün özgür olma şansını yakalarsınız." der.

Kurtlar arasında çetin bir mücadele başlar. Sonunda bilge kurdun söylediklerine uyarak teslim olup yok olmaktan kurtulurlar.

Biliyorum, masalın sonunu merak ediyorsun değil mi Rıza? Aradan uzun yıllar geçer. Kurtlar yaralarını sararak toparlanır. Ve bir gün ormanda aslanlarla filler arasında savaş başlar. Bu savaşta aslanlar büyük yaralar alarak güç kaybeder. İşte o an bilge kurt kurtların önünde aslanlarla savaşa girerek kurtların özgürlüğünü sağlar.

Senin bu masaldaki yerin aptal kurdun yeridir Rıza. Düşmanın gücünü bilmeden, tanımadan kaybedeceğin bir savaşa giriyorsun. Düşmanın da istediği bu; çünkü sen çok zayıf, o çok güçlüdür. Böylesi anda seni tuzağına düşürüp yok etmek istiyor. Bu savaşı kazanmak için haklı olman yetmez. Yenilenin dostu olmaz Rıza! Öyle bir an gelir ki herkes sana düşman olur. Saklanacak yer bulamazsın. Ağacın arkasında saklansan ağaç 'Rıza burada!' diye bağırarak, taşın arkasında saklansan taş 'Rıza burada!' diye bağırarak, yaprağın altına girmek istesen yaprak 'Rıza burada!' diye bağırarak..."

Seyit Rıza, Gekilê Mentî'yi dövmez ama onun söylediklerini de dinlemez. Derken isyan başlar. On binlerce asker Dersim'e girer. Dersimi yakıp yıkar, nüfusunun üçte ikisini öldürür, geriye kalanların çoğu zorla batı illerine sürgün edilir. İsyancılar dillere destan kahramanlıklar göstermelerine rağmen yenilmekten kurtulamazlar. Çünkü asker çok güçlüdür. Seyit Rıza'nın bütün ailesi öldürülür. Yanındaki insanlar onu bırakarak kaçar. Bir zamanlar ağzından çıkan her sözün kutsal bir emir sayıldığı, binlerce insanın peşinden gittiği Seyit Rıza'nın yanında kala kala tek bir insan kalır; yoksul bir köylü olan Silê Pitî.

Devlet, Seyit Rıza'nın kellesini getirene büyük para ödülü koyar. Yüzlerce insan Seyit Rıza'nın peşine düşer. Bunların içerisinde Seyit Rıza'nın iki yeğeni Zeynel Top ve Rayber de vardır. Seyit Rıza, öz yeğenlerinin, yakın dostlarının onu yakalayıp başını keserek devlete götürmek için peşine düştüklerini öğrenince üzüntüden yıkılır. Kendini öldürmek ister. Seyit Rıza'nın bu ruh halini bilen sadık dostu Silê Pitî, bu zor anda onu bırakmaz, adım adım izler. Nereye giderlerse kelle avcıları izlerini bulurlar. Koca Dersim bir ceviz kabuğu içi kadar küçüldür. Saklanacak yer bulamazlar. Durumun kötüleştiğini gören Silê Pitî, Seyit Rıza'yı Dersim'in dışına çıkmaya ikna eder. Çünkü Dersim'de kaldıkça peşine düşmüş insanların eline düşeceklerdi. Dersim dışına çıkmaktan başka şansları kalmamıştı. Seyit Rıza, Silê Pitî'yi haklı bulur, Dersim dışına çıkmayı kabul eder. Ondan Dersim dışına çıkmadan önce Gekilê Mentî'yi bulması-

Tarih kötü bir şekilde teker-rür ediyor, değil mi? Altmış yıl sonra yine aynı sorun ve aynı sonuç. Bence bunun tek bir nedeni var: Bizim Seyit Rıza'larımız çoktur, ama bir tek Gekilê Mentî'miz olmadı. Bir Gekilê Mentî'ye ihtiyacımız var.

nı ister. Silê Pitî buna karşı çıkar. Çünkü Gekilê Mentî'nin sağ mı ölü mü olduğunu, sağsa nerede saklandığını ya da yakalanıp sürgüne mi gönderildiğini bilmiyordu. Seyit Rıza inat eder, "Gekilê Mentî'yle buluşup konuşmadan Dersim'i terk etmem!" der. Gekilê Mentî'yi bulmadan Dersim'i terk etmeyeceğini söyleyen Seyit Rıza'nın inadını gören Silê Pitî, çaresiz bir şekilde Seyit Rıza'yı bir mağarada bırakarak Gekilê Mentî'yi aramaya çıkar. Bir hafta süren bir aramadan sonra Gekilê Mentî'yi bir ormanda bulur. Yaşlı adam yıkılmış haldedir. Bütün ailesi öldürülmüştür. Gekilê Mentî'yi Seyit Rıza'nın yanına götürmek ister, ama Gekilê Mentî bunu kabul etmez, "İstiyorsa Rıza gelsin yanıma!" der. Silê Pitî yalvarır yakarır, Gekilê Mentî'nin inadını kıramaz. Mağaraya geri döner, Seyit Rıza'yla birlikte Gekilê Mentî'nin yanına giderler. Seyit Rıza, Gekilê Mentî'yi görünce eğilip onun elini öpmek ister, ama Gekilê Mentî bunu kabul etmez, Seyit Rıza'ya sarılarak ağlar. Ailesini kaybetmiş bu iki insan uzun süre ağlarlar.

"Sen haklıydın." der Seyit Rıza. "Başta kaybedeceğim belli olan bir savaşa halkımı sürüklemem bir çılgınlıktı. Senin de ailenin ölümüne sebep olduğum için beni bağışla! Bu acıyla yaşayamam."

"Ne yapmayı düşünüyorsun?" der Gekilê Mentî tedirgin

bir şekilde. Çünkü Seyit Rıza'nın ruh hali onu korkutmuştur.

"Bu acıya dayanamam. Kendimi öldüreceğim."

"Değirmende sana anlattığım masalı hatırlıyor musun?"

"Evet."

"O masalda bilge kurt, yenilen kurtlara ne söylüyordu?" diye sorar Gekilê Mentî.

Seyit Rıza'dan yanıt alınca konuşmasına devam eder: "Ölü kurdun özgürlük şansını olamaz. Yaşayan kurdun tutsaklığı ne kadar ağır olursa olsun yaşadıkça bir gün özgürlüğünü elde etme şansı olacaktır. Kendini öldürmeyi unut. Acılarının ne kadar ağır olduğunu biliyorum. Çünkü aynı acıları ben de ruhumda hissediyorum. Özgürlük için yaşamalıyız."

"Çok pişmanım. Keşke isyandan önce seni dinleseydim!" der Seyit Rıza. Hüngür hüngür ağlamaya başlar.

Bu buluşmadan sonra Seyit Rıza, Silê Pitî'yle birlikte Dersim'i terkeder. Ama Erzincan girişinde tutuklanırlar, idam edilir.

Size anlattığım bu öykü gerçektir. Yüzlerce insan tarafından teyit edildi.

Tarih kötü bir şekilde teker-rür ediyor, değil mi? Altmış yıl sonra yine aynı sorun ve aynı sonuç. Neden peki? Neden? Bence bunun tek bir nedeni vardır: Bizim Seyit Rıza'larımız çoktur, ama bir tek Gekilê Mentî'miz olmadı. Bizim bir Gekilê Mentî'ye ihtiyacımız var.

Bir ata sözüyle öykümüze başlamıştık, bir ata sözüyle bitirelim. "Akılsız kafanın cefasını bacaklar çeker." demiş atalarımız. Bilmem ne söylemek istediğimi anladınız mı?

Ortadoğu'da savaş ve barış

✍ Hasan Canbeg

Savaş ve barış kavramları, dünyanın her yerinde olduğu gibi Ortadoğu'da da yan yana kullanılır. İki kavram birbirine içerik katar ya da biri diğeri anlamlı kılar. Her savaşın bir barışı olmuştur. Fakat Ortadoğu'da savaş da barış da bir başka nitelikte geliyor. Özellikle siyonist İsrail devleti kurulduktan sonra, klasik anlamıyla ne savaş ne de barış yaşanmadı. Savaş denilen şey, emperyalist batının maddi, askeri desteğini sonuna kadar alan İsrail'in, belli aralıklarla kafa tutan Arap rejimlerini ve Filistin halkını, dünya halklarının gözü önünde adeta evire çevire dövmesi olarak gelişti hep. 1956, 1967 ve 1973'te adına "Arap-İsrail Savaşları" denilen savaşlarda olup biten budur. 1982'de İsrail'in Güney Lübnan'ı işgal edip, FKÖ karar-gahını Lübnan'ı terketmeye

zorlaması da böyle gelişti. Barış denilen şey ise; Arap rejimlerinin ve Oslo süreciyle de Filistin yönetiminin emperyalizme ve Ortadoğu'daki askeri kararolu İsrail'e boyun eğmesi olarak gelişti.

Ortadoğu'da, özellikle de Filistin topraklarında, tam "barış sağlandı, sağlanıyor" denildiği anda, atılan küçük bir taşla aniden savaşın alevlendiğine defalarca şahit olundu. Ortadoğu'nun "tradejiye doymayan toprağı" iddiası bunun nedeni olmadığı gibi; son yüz yıldır, özellikle de İsrail devletinin kurulduğu son 60 yıldan bu yana süren savaş Ortadoğu halklarının genetik özelliği de değildir.

Birinci neden; Ortadoğu'daki zengin enerji kaynaklarının varlığıdır. Nasıl ki "silah icat oldu, mertlik bozuldu"ysa, petrolün enerji kaynağı olarak kul-

lanılmasıyla da Ortadoğu'dan savaş eksik olmadı. Emperyalist gerici siyasetin Ortadoğu enerji kaynakları üzerinde egemenlik kurma arayışı, savaşın birinci temel nedenidir.

İkinci neden; İsrail rejiminin Arap'la çevrili küçük coğrafyada sürekli savaş halini, varlığının nedeni ve her defasında sınırlarını genişletmenin aracı olarak görmesidir.

Üçüncü neden; başta Mısır, Suudi Arabistan, Ürdün olmak üzere gerici, işbirlikçi Arap rejimleri içerisinde emperyalist elin varlığının güçlü olmasıdır. Arapların coğrafik olarak 20'ye yakın devletçiğe bölünmesinin yanı sıra Sünni-Şii karşıtlığı da, içlerindeki emperyalist elin istediği gibi kendileriyle oynamasına zemin hazırlıyor.

Arapların asıl düşmanı ne ABD, İngiltere, Fransa gibi emperyalist devletler, ne de İsrail

siyonizmi değil, bizzat Arapların kendisidir. Arabın düşmanı Araptır. Zenginlikse, petrodollarların haddi hesabı yok; silahsa, en gelişmiş silahlara sahipler ya da istediklerinde sahip olabilirler; nüfus ise, 200 milyonun üzerinde bir insan gücüne sahipler. Bütün bunlara rağmen 6 milyonluk İsrail 50 yıldır Arapları evire çevire dövüyorsa, Arap halkının kendini ve rejimlerini sorgulaması gerekiyor. Öyle rejimler ki bunlar, kendi can düşmanları olan İsrail'in stratejik müttefikleri olarak ABD, İngiltere gibi emperyalist rejimlerin işbirlikçileridirler.

Arapların coğrafik ve özellikle derin mezhepsel parçalanması, İsrail'in son günlerde Lübnan'da sergilediği vahşete karşı Arap dayanışmasını bile engelliyor. Dünya kamuoyu İsrail'i lanetlerken ve Arap olmayan İslam ülkelerinde ciddi kitlesel tepkiler gelişirken; Mısır, Ürdün, S. Arabistan gibi Sünni mezhepli Arap rejimlerinden ses yok! Nedeni gayet açık: Yukarıda belirttiğimiz faktörlerin yanı sıra Lübnan Hizbullah'ının Şii mezhebinden olmasıdır. Hizbullah da iki askerini kaçırdığı İsrail'in işgaline bahane sunarken ve İsrail'e karşı beklenenin üzerinde bir dirençle savaşırken, Arap kimliğinden çok Şii kimliğini ve Hamas'ın yükünü hafifletmekten çok sıkışan İran'a manevra imkanı sunmayı ön planda tutuyor. Dolayısıyla Arapların "Mısırsız savaş olmaz, Suriyesiz barış olmaz" sözü de çoktan geçerliliğini yitirdi. Ve bu, şimdi Hizbullah'ın Lübnan'da İran destekli sürdürdüğü savaşla daha da netleşti.

Sosyalist sistemin yıkılmasının ardından emperyalizmin

ABD'nin Avrasya egemenlik stratejisinin gereği olarak giriştiği ve girişeceği askeri işgallerin sürekli diri tuttuğu savaş iklimi, bölge ve hatta dünyaya barışın değil savaşın yayılım göstereceğine işaret ediyor.

bilinçli olarak derinleştirdiği Şii-Sünni çatışmasının kökleri ise epeyce gerilere dayanır. Fatımilerin yıkılışından beri yani 800 yıldan bu yana İslam dünyasında, özelde Arap dünyasında Sünnilerin egemen olması, pusuda bekleyen Şiiileri harekete geçirmiştir. Bir süreden beri İran İslam Rejimi de bunu zaten tetikliyordu; Irak'ta Saddam iktidarının yıkılmasıyla yeni iktidara egemen olan Şiiilerle bu süreç hız kazandı. Tacikistan, Azerbaycan, Pakistan, İran, Irak, Bahreyn, S. Arabistan, Suriye ve Lübnan'a uzanan geniş coğrafyada, kimisinde çoğunluk kimisinde azınlık nüfusuyla Şiiiler hareketleniyor, bir nevi "şimdi egemen olma sırası bizde" diyerek yeniden iktidarı ele geçirmenin kavgasına girişiyorlar. Bu durum başta Irak olmak üzere Arap coğrafyasında ciddi mezhep savaşlarını alevlendirecek mayınlı bir zemin hazırlıyor. Onca maddi üstünlüklerine rağmen Araplar küçük İsrail kaşısında yenilgi üstüne yenilgi almaktan kurtulamıyorlarsa, savaşta başarı kazanmanın maddi öğelerden çok manevi öğelerde odaklandığı gerçeği ortaya çıkar. Araplarda para, insan, silah gücü var, ama ne ideolojik ne inançsal (dini) dolayısıyla ne de politik olarak manevi irade birliğinden söz edilemez. Ortadoğu'daki bu son gelişmelere bir de bu cepheden bakmakta yarar var.

Savaşın taraftarları

Filistin'den Lübnan'a sığıyan savaş "yeni alanlara, ülkelere sığmaz" denilemez. Savaşta açık mevzilerde duran, görünen ve görünmeyen taraftarlar dikkate alındığında, savaşın bölgeye hatta dünyaya yayılma ihtimali zayıf da olsa var. Ayrıca her krizin yeni krizleri tetiklediği, krizlerin karşılıklı birbirini temizlediği niteliğini de göz önünde bulundurmak gerekir. Filistin-İsrail krizine Irak krizi eklendi, derken Kürt krizi, İran nükleer krizi, Suriye krizi ve Lübnan krizi oluştu ya da oluşturuldu. Filistin, İsrail, İran, Irak, Kürdistan, Suriye ve Lübnan'da birbirine bağlanan kriz ya da sorunların yaşandığı bu geniş coğrafyada -ki bu coğrafyanın dünyanın enerji deposu olduğu gerçeği de dikkate alındığında- "benim çıkarlarım, milli çıkarlarım yok" deyip, sessiz, tepkisiz kalacak bir tek uluslararası güç merkezi ve bölgesel devlet düşünülemez.

Gerek bu tablo, gerekse ABD'nin Avrasya egemenlik stratejisinin gereği olarak giriştiği ve girişeceği askeri işgallerin sürekli diri tuttuğu savaş iklimi, bölge ve hatta dünyaya barışın değil savaşın yayılım göstereceğine işaret ediyor. Filistin ve Lübnan'da süren savaşın taraftarlarına dikkatli bakıldığında bu işareti görmek mümkün.

İsrail savaşın taraflardan biridir ve İsrail'i ABD ile İngiltere aktif desteklerken, AB pasif (dolaylı) destek sunuyor. Hatta ilginçtir; Mısır, S. Arabistan, Ürdün gibi gerici Sünni Arap rejimleri bile İsrail vahşetine sessiz kalarak, Şii Hizbullah'ın ezilmesini bekliyorlar. İsrail sa-

dece ABD-İngiltere blokunun değil, genelde batının taşeronluğunu yapıyor. "Düğmeye ilk basan İran'dır. İsrail gerçekte radikal İslama, kökten dincilere karşı savaşıyor. İsrail'in bu savaşı geçmişteki savaşlar gibi değil, desteklemek gerekiyor." şeklindeki değerlendirmeler hem ABD ile AB'nin İsrail saldırısına bakışlarını, hem de İsrail'in salt kendi adına değil, aynı zamanda batı emperyalizmi adına da savaştığını doğruluyor. İsrail ile batının, esas olarak da ABD'nin amaç birliği içinde olduğu ve amacın Lübnan'la sınırlı olmayıp Suriye ve İran'ı da kapsayan, bölgeye dönük "yeni düzen arayışları"nın içerdiği anlaşılıyor.

Savaşın diğer cephesinde Filistin (Hamas), Hizbullah, Suriye ve İran bulunuyor. Hizbullah'ın kuzeyde İsrail'i savaşa çekerek açtığı ikinci cepheyle Filistin'de sıkışan Hamas'ın yükünü hafiflettiği, ama esas olarak Suriye ve İran adına savaştığı ve onlardan aktif destek aldığı gün geçtikçe daha belirginleşiyor. Hem nükleer programı nedeniyle sıkıştırılan İran, hem de ABD-İngiliz blokunun BOP çerçevesinde kısıkaça aldığı yine İran ve Suriye, salt Hizbullah aracılığı ile gerektiğinde neler yapabileceklerini gösteriyorlar. İran, Suriye ve Hizbullah ortak payda olarak Şii fikriyatı ve egemenliğinin güçlendirilmesi üzerinde buluşmuş oldular. Özellikle İran, kendisine bir saldırı olması durumunda Şii hilalini çok yönlü harekete geçirerek dünyayı herkes için cehenneme çevirebileceği mesajını Hizbullah üzerinden veriyor.

Tahran son aylarda santraç oyununu iyi oynayarak, nükleer kriz nedeniyle kendisine

İsrail ile batının, esas olarak da İsrail ile ABD'nin amaç birliği içinde olduğu ve amacın Lübnan'la sınırlı olmayıp Suriye ve İran'ı da kapsayan, bölgeye dönük "yeni düzen arayışları"nın içerdiği anlaşılıyor.

odaklanmış baskıyı önce Filistin sorununu tırmandırmasıyla, sonra da Lübnan cephesinin açılmasıyla geçici olarak dağıtmış görünüyor. G-8 Rusya toplantısı gündeminin önemli maddelerinden biri Suriye ile İran olacaktır. İran nükleer programının durdurulması, Suriye'de rejim değişikliği gündemin önemli konularındandı. Ancak G-8 bunları ele alamadı, ağırlıklı olarak Lübnan sorununu görüştü. Fakat Lübnan'a barış gücünün yerleştirilmesi sorununun konuşulmasının ötesinde elle tutulur bir sonuca da ulaşamadı.

Ortadoğu'da oyun içinde oyun, hesap içinde hesaplar bulunuyor. Kim kimi hangi hesapla nereye çekiyor? Burası net değil. İran ve Suriye Hizbullah üzerinden yeni açılımlara girerek manevra alanlarını genişletmek mi istiyor, yoksa ABD-İngiliz bloku dolaylı girişimlerle Hizbullah üzerinden İran ve Suriye'yi savaşa çekerek kendi planlarını hayata geçirmek mi istiyor? Yani "işte görüyorsunuz; terörizmin arkasındaki İran ve Suriye'nin rolü tüm çıplaklığıyla ortada" diyerek, saldırı ve rejim değişikliği için ortam mı hazırlıyor? Filistin'de iktidar olan ve İsrail gerçeğiyle çıplak yüzleşen Hamas'ın özellikle de siyasi kanadının İsrail'in varlığını tanımının ilk işaretlerini vermeye başladığı süreçte, aynı örgütün askeri kanadı tehlikeyi sezip bir İsrail askerini kaçırmak uzlaş-

mayı önlemeyi mi amaçladı? İsrail karşısında sergilediği direnişle genelde İslam dünyasında puan toplamasına karşın, Lübnan'da diğer dinsel, ulusal (Maruni, Dürzi, Sünni, Hristiyan) gruplarca "Hizbullah İran'la birlikte Lübnan'ı felakete sürükledi" diyorlar. Bu tespit doğrusuysa Hizbullah Lübnan'da altının boşaltılmasını amaçlayan İsrail oyununa mı geldi? Tüm bu soruların yanıtlarını şu an kesin bir netlikle ortaya koymak mümkün değil, süreç ve zaman aydınlatacaktır.

ABD stratejisinin açmazları

ABD-İngiliz bloku, son Lübnan savaşı üzerinden hedefini açıkça koymakta gecikmedi. ABD Dışişleri Bakanı Rice, "Aşırı güçlerin her istediklerinde roketlerini ve ellerindeki imkanları kullanarak masum hayatları esir aldıkları eski duruma geri dönemeyiz. Üç hafta, üç ay ya da altı ay sonra aşırıları barış ortamını istikrarsızlaştırdığında buraya geri gelmek istemiyorum." dedi. Hanımefendi devamla da, "Yeni bir Ortadoğu'nun zamanı geldi, yeni bir Ortadoğu'yu istemeyenlere onların değil bizim galip geleceğimizi söylemenin zamanı geldi." diyerek, amaçlarını açıkça dile getirdi. (Milliyet, 26/07/2006)

Bu söylemle ABD, Lübnan'da olup bitenden çok öteye hedefler peşinde. İran ve Suriye başta olmak üzere Ortadoğu çapında "yeni düzen" arayışında olduklarını gösteriyor. Zaten ABD'nin Avrasya egemenlik stratejisi ve bunun alt versiyonu olarak BOP bu hedefleri içeriyor. Yakın vadede Hizbullah'ı silahsızlandırmak ve Lübnan'da yalnızlaştı-

mak, Suriye'yi İran'dan uzaklaştırarak Tahran-Şam eksenini kırmak, bunun için Suriye'ye bir uzlaşma paketini sunmak; orta vadede Suriye'de rejim değişikliği koşullarını hazırlamak, yalnızlaştırılan İran'ı nükleer programından caydırmak, vazgeçmezse ekonomik yaptırım ve saldırı planlarını hayata geçirmek; uzun vadede ise Güney Lübnan'a BM, özünde NATO gücünü yerleştirerek hem İsrail'i rahatlatmak, hem de İran ve Suriye'nin Lübnan üzerindeki etkisini kırmak...

Irak, işgalin üzerinden üç yıl geçtiği halde istikrar bir yana, iç savaşın eşiğine gelmişken; Afganistan'da ABD ve NATO askeri gücü her geçen gün daha fazla zorlanırken; Şii hilalini harekete geçirme, petrol ve doğal gazda ambargo uygulama tehdidi ve stratejik derinliği gibi daha bir çok kartı elinde tutan İran dururken; dünya çapında genelde anti emperyalizm, özelde anti ABD'cilik güçlenirken; ve nihayet Rusya-Çin öncülüğündeki Şanghay İşbirliği Örgütü'nün uluslararası bir güç odağı olarak yeri daha da belirginleşirken, ABD-İngiliz blokunun planlarını hayata geçirmesi mümkün değil. Tersine bütün veriler ABD'nin Avrasya stratejisinin açmazlarının derinleştiğini gösteriyor.

ABD emperyalizminin stratejisi sorun ve çelişkilerle yüklü de İran ve Suriye rejimleri rahat mı? Biri Kürt halkına, işçi ve emekçilere, kadınlara kan kusturan şeriat rejimiyle, diğeri (Suriye) ise yıllardır azınlık Şii iktidarı ile hem halkını hem de

Ortadoğu'da savaşın iki tarafı belirgin; biri emperyalist-siyonist odak, diğeri bölgenin gerici rejim ve örgütleri. Savaşın asıl tarafı olarak halklar, işçi sınıfı ve onların komünist dinamiği olarak devrimci alternatif ise son derece zayıf.

ezilen ulus olarak Kürt halkını katı ve gerici bir diktatörlükle baskı altında tutuyor. Kısacası bu iki rejim başta olmak üzere bölge rejimlerinin her biri ciddi iç çelişki ve sorunlarla yüklüdürler.

Ortadoğu'da savaşın iki tarafı belirgin; biri emperyalist siyonist odak, diğeri bölgenin gerici, şeriatçı rejim ve örgütleri. Savaşın, sınıflar savaşının asıl tarafı olarak halklar, işçi sınıfı ve onların komünist dinamiği olarak devrimci alternatif ise son derece zayıf. Savaşı da barışı da anlamlı kılacak ve ezilenler/sömürülenler lehine sonuçlandıracak olan komünist alternatif ayrı bir siyasi aktör olarak halen devreye girebilmiş değil. Sorunların kronikleşmesinin altında yatan temel nedenlerden biri budur. Halklar ve ilerici, devrimci dinamikleri, emperyalistlerin dayattığı savaş içi savaşa dönüştürerek, devrimlerle süreci kendi lehlerine çeviremezlerse kaos, savaş ve sömürü devam edecektir.

Türkiye durumdan vazife çıkarmak istiyor

Türkiye rejimi, BM Güvenlik Konseyi'nin kararının çıkması ve ayrıca Lübnan hükümetinin kendilerini istemesi halinde Lübnan'a asker gönderebileceğini açıkladı. Bununla

NATO ve batı nezdinde pozisyonunu güçlendirerek, kendi isteklerini ileri sürecek. Öne çıkaracağı istek ise kendisinin de Irak Kürdistanı'na müdahale hakkı! Burada asıl hedef Kandil Dağı değil, Güney'deki Kürt Federal Devleti'nin kendisidir. Ayrıca 2007'de Kerkük'ün statüsünü belirleyecek olan referandum gibi gelişmeler de dikkate alındığında, Türkiye'nin amacı daha net anlaşılır. ABD askeri varlığına, Irak hükümetine ve Kürt Federal Devleti'ne rağmen Irak'a müdahaleyi göze alamayan Türkiye, ABD stratejisi içerisindeki pozisyonunu güçlendirerek Güney'deki Kürt ulusal iradesini baskılamak, gerektiğinde müdahale etmek için zemin arama arayışında. Fakat ABD'nin BOP stratejisi içerisinde yer almak Türkiye açısından özellikle de İran ve Suriye hedefleri nedeniyle çift taraflı keskin kılıç misalidir. Türkiye'nin elini güçlendireceği gibi kesen tarafı da bulunuyor.

Kandil'e müdahaleye gelince; Kandil sorunun kendisi değil, sadece yansımasıdır. Kürt sorununun kendisini bırakıp yansımalarıyla uğraşmak bugüne kadar sorunu çözmemiştir, bundan sonra da çözemez. Bugüne kadar defalarca gerçekleştirilen sınırötesi operasyonlar bunun kanıtıdır. Kürt sorununun kaynağı Ankara'daki üniter rejimin inkar ve ret politikalarıdır. Ankara siyaseti değişmedikçe ya da değiştirilmedikçe, askeri politikalarla Kürt sorunu bugüne kadar çözümlenemedi, bundan sonra da çözümlenemez.

Globalizm, Avrupa ve Kürtler

Hasan Devrim Işık

“Ortadoğu’da kendi jeopolitik oyunlarını oynayan büyük güçler, sık sık Kürtleri piyon olarak kullandılar. Bu süreçte Kürtler zaman zaman bağımsızlığa yaklaştılar. Acaba şimdi Kürtler bağımsızlığa kavuşabilecekler mi? Kürt politikacılar -belki de Amerikalılardan aldıkları talimat nedeniyle ‘Irak tek devlet olarak kalmalı’ diye tekrarlayıp duruyorlar. Fakat gayri resmi, samimi konuşmalarda amaçlarının Kürdistan’ın bağımsızlığı olduğunu söylüyorlar. Kur’an da sabırlı olmayı tavsiye ediyor.” (18 Mayıs 2006, Yelena Suponina, Vremya Novostey)

Evet, acaba Kürtler artık ya-

kın zamanda kendi toprakları üzerinde bağımsızlıklarına kavuşabilecekler mi? Ancak bu sorunun cevabına Kürtler hep kuşkuyla bakmışlardır. Kürtlerin endişelenmediklerini ise söylemek elbette zor. Amerika bizleri geçmiste olduğu gibi tekrar yüzüstü bırakır mı? Tekrar Kürtler için yeni felaketler olabilir mi? Kürtlerin kaygılarını anlamak için, ABD’nin geçmiste onları yüzüstü bıraktığında hiç pişmanlık duymadığını görmemiz yeter de artar bile. Ancak bugünkü dünya konjoktüründe Ortadoğu farklı gelişmelere gebe. Şimdi durum hızla Kürtlerin lehine dönmektedir, en azından Güney Kürdis-

tan için bunu söylemek çok daha doğru. Ve şimdi Kuzey Kürdistanlıların önünde duran asıl önemli sorun, aciz bir umutsuzluk mu, yoksa ulusal birliktelik mi sorunudur.

Kürtlerin ulusal birlikteliklerini bugüne kadar çözememiş olmaları elbette ki kırk milyonluk bir halk için büyük bir handikap. Şu ayrıntıyı belirtecekssek; Kürtler adına siyaset yapanlar ulusal birliktelik için siyaset üretmediler. Kürtler için ironik de olsa, bugün bu birliktelik globalizmin Kürtlerle tanışmasıyla gerçekleşmektedir. Artık globalizm tek boyutlu insan tipolojisi istememektedir. “Globalizmle birlikte ulus-dev-

let işlevini tamamlayıp sona erdi mi, yoksa halen oynayacağı hayati bir rol var mı?" sorusu günümüzün düşünürlerinin üzerinde en çok tartıştıkları konu olsa da, globalizmin yeni yüzyılda ulus-devlet kavramlarına bir farklı mercekte baktığını, artık ulus kavramına çok uluslu belirlenmelerle yaklaştığını ve ulus-devletlerin politikalarını devre dışı bıraktığını görmekteyiz. Üçüncü dünya ülkelerine monte etmek istedikleri ise, sivil toplum örgütlerinin etkinliğini ve federatif devlet modellerini, yerel (desantralizasyon) anlayışını her alana yaymak olacak. İletişimin gelişmesiyle birlikte temelde ekonominin uluslararası bir nitelik kazanması sonucu ülkeler arasındaki sınırların anlamını yitirmesi; iletişim teknolojisinin yaygınlaşmasıyla insanlığın çevre, toplumsal yaşam, hukuk, sağlık vb. alanlara girdiğini görmekteyiz. Makro çapta yaşanan bu gelişmeler (teknolojideki, iletişimdeki ve reklam sektöründeki gelişmeler) tüketicilerin tercihlerini de yönlendirebilmektedir. Sermayenin artık dünya çapında dolaşması, ülkelerin birbirlerinin iç işleyişlerinde duyarsız olabilme durumunu ortadan kaldırmıştır. İnsan hakları, hukuk, çevre sorunları, salgın hastalıklar vb. konular artık evrensel bir platformda çözülmesi gereken ortak sorunlar haline gelmiştir.

Globalizmle artık ceberrut ulus-devletlerin hükümrancılığını, bir siyasal kurum olarak etkinliğini büyük ölçüde sınırlandırmak istemektedirler. Hükümrancılık ise artık bilgi akışını sağlayan (microsoft, google örneğinde olduğu gibi) dev şirketlerin ellerinde bulunmaktadır.

Bu durumda Kürtler ulus olarak ne istediklerini bildikleri sürece Avrupa Birliği'ne somut taleplerini dayatabilirler. Bu talepler de, Kürtlerin uluslararası arenadaki kabullerini içeren bir nevi kriterleri olur.

Bugün dört parçadaki egeyen devletlerde dilleri yasak olmasına rağmen Kürtler artık kendi ulusal televizyonlarını kurarak, dünyanın her tarafında izlemektedirler. Bununla birlikte binlerce Kürt (özellikle Avrupa'da) internetiyle birbirleriyle muazzam bir iletişim sağlayabilmektedirler.

Maalesef Kürtler bu araçları kullanırken önlerine özellikle çok önemli bir problem olarak "dil sorunu" çıkmaktadır. Ayrıntı olarak baktığımız değişimin basında görülen boyutları, iletişim teknolojisindeki gelişmeler, sınır ötesi sermaye hareketlerinin artması, kültürün yerelleşmesi, kitle tüketimi, komünikasyonun yerelle buluşması, çokuluslu şirketlerin güçlenmesi, yeni uluslararası işbölümü, ulus-devletin gücünün azalmasına neden olan olgular olarak başta gelmektedir. Kürtler tüm bu yukarıda saydıklarımından "nasıl faydalanabiliriz"i ortaya çıkardıklarında, sanırım ulusal anlamda Kürtler adına siyaset üretenlerden çok daha muazzam kazançlı çıkacaklardır. Keza Kürtler hiç zaman yitirmeden dil sorununu çözmek için dil konferansını gerçekleştirmeliler. Kürtçe'yi çağın gereklerine cevap verecek standartta kavuşması için medya dili haline getirmeleri ve birbirlerini tam anlamıyla anlayabilmeleri gerekir. Yani bugünün komünikasyonunu kullanabilmemiz için Kürtçe dilinin modern hale getirilmesi şart.

Dil/Alfabe sorununu çözemeyen Kürtler, ulusal çalışmalarında hangi dili kullanacaklar!? Bu nedenle bu sorun oldukça önemlidir.

Bugün baktığımızda Kürtler maalesef sosyal, siyasal ve her alanda dumura uğratılmışlardır. Bunu Avrupa'da yaşayan Kürtlerde görmek çok daha mümkün. Durum böyle olunca, Kürtlerin elindeki seçeneklerden savaş seçeneği son derece cazip gelmektedir. Tüm bunlar da diplomasinin, siyasetin olmadığı yerlerde başlamaktadır. Bu da şunu göstermektedir ki Kürtlerin siyaset (dünya siyaseti) yapma kabiliyeti yok denecek kadar az. Siyaset harmoni işidir; kaba bilinmezlikleri, birbirine karşı anlaşmazlıkları harmonileştiren, dizayn eden siyasettir.

Kürt ulusal hareketi, siyasi statü kazanma mücadelesini AB'yi de muhatap alarak yükseltmeli, ama Ortadoğu'nun yeniden şekillendiğini ve Kürtlerin kendilerine biçilen kefeni yırtmak için daha fazla olanaklar oluşabileceğini de gözardı etmemeleri önem kazanıyor.

Bu durumda Kürtler ulus olarak ne istediklerini bildikleri sürece AB'ye somut taleplerini dayatabilirler. Bu talepler de, Kürtlerin uluslararası arenadaki kabullerini içeren bir nevi kriterleri olur. Avrupa gibi ulusal sorunlara yabancı olmayan bir topluluğun, Kürt sorununun çözümüne yönelik de elbette normları vardır. Burada acı olan ise, Kürtlerin bu talepleri sunabilecek siyasi kadrolarının eksikliğidir.

Türkiye devletine baktığımızda tüm kurumlarıyla AB'ye girmek için her türlü şantaj, tehdit yöntemlerini kullanmaktadır. AB'nin Kürt siyaseti adı-

Şekillenmekte olan Federal Avrupa Anayasası, Kürtleri herhalde ilgilendirecektir. AB sınırlarının Kürdistan'ı da bölen yapay sınırlara dayanmasının uzun vadede sonuçlarının ne olacağı konusunda Kürtler şimdiden kafa yormak zorundalar.

na davet ettiği Leyla Zana'nın AB Parlamentosu'nda yaptığı konuşma, sembolik olarak Kürt siyasetinin, olabilecek bütün siyasal taleplerin en alt sınırında olduğunu gösterdi. Ve Kürtlerin Avrupa Parlamentosu kanalıyla dünyaya duyuracakları mesaj bence çok önemliydi. Maalesef bu fırsatı kaçırdık. AB, Türkiye'yi kendine "uyum" için zorlarken, Kürtler adına siyaset yapanların da Kürtleri Türkiye'ye uyum sürecine zorladıklarını görmekteyiz.

Yakın gelecekte şekillenmekte olan Federal Avrupa'nın Anayasası, Kürtleri herhalde ilgilendirecektir. Keza en fazla bu soru ile ilgili kafa yoracak olması gerekenler yine Kürtler adına siyaset yapanlar olmalıdır. AB sınırlarının Kürdistan'ı da bölen yapay sınırlara dayanmasının uzun vadede sonuçlarının ne olacağı konusunda Kürtler şimdiden kafa yormak zorundalar.

Gelecekte oluşabilecek federal Kürt bölgelerinin (Irak, Suriye ve İran), AB'ye girmiş olacak Türkiye Kürdistan'ına katılmak istemeleri durumunda ne olacaktır? Veya tam tersi; Kuzey Kürdistan'ın diğer federal parçalara katılması söz konusu olabilirse yeni bir durum ortaya çıkacaktır. O halde Kürtler adına siyaset yapanlara bunu da bildirmek gerekiyor; bu soru ile alakalı bir çalışmanız var mı? Çünkü AB'yi artık Kürdistan sorununun Ortadoğu'daki asli muhatap ve taraflarından biri olarak görmek zorundaysak..!

Kürtlerin kendi ulusal çıkarlarını başka halklardan çok daha fazla düşünmek zorunda olduklarını görmeleri gerekir. Kürtlerin ulusal çıkarı bugün hangi devletlerle işbirliğini ön-

görüyorsa onlarla bu işbirliğini karşılıklı çıkarlar temelinde gerçekleştirmek en doğal haklarıdır. Tüm bu gelişmelerle birlikte Kürtlerin de stratejik hedeflerinin çok da uzağında olmadığını söyleyebiliriz, ancak bu yeni durum Kürt halkı adına siyaset yapanlara çok yabancı gibi gözükmektedir. Çünkü Kürtler -özellikle Kuzey Kürdistan için söylüyorum-, şu anda ulusal anlamda Kürt halkının taleplerini dünya kamuoyuna siyasi ve diplomatik kanallarla ulaştırabilecek argümanlardan maalesef yoksunlar.

Ulusalılık Kürtler için bir ölçüt olmalıdır artık; Güney Kürdistan kazanımlarını korumak bütün Kürtlerin sorumluluğunda olmalıdır. Kürdistan sorununda gelinen son aşama, artık Kürtlerin dünyada uluslararası hukuki varlığı meselesidir. Bir başka deyimle Kürtlerin uluslararası hukukta halk olarak kabul edilme meselesidir, bunu Birleşmiş Milletler'e kabul ettirmek zorundalar.

Kürtler Türkiye'de ne "azınlıktır", ne de "asli unsur"dur. Onlar siyasal statü açısından "hiçbir şey!"dir. Türkiye'de tek bir asli unsur varsa o da Türk halkıdır, diğerleri ise olsa olsa "köledir"ler. İsmail Beşikçi'nin sık sık belirlediği "Kürdistan sömürge bile değildir" belirlemesi bu statüsüzlüğü vurgulamaktadır. Çünkü sonuçta "sömürge" statüsünün de bir hukuku, siyasal bazı çerçeveleri bulunmaktadır. Siyaseten ne

anlam ifade ettiği bilinmeyen "asli unsur" kelimesi Kürt ulusuna hakarettir.

Sonuçta Kürdistan'la ilgili son bir kaç not düşmek gerekirse, şimdilik Federal Irak'ta bağımsız bir Kürt Devleti'nin kurulması doğrultusunda ilerlemektedir. O halde Kuzey Kürdistanı partiler kendi ulusal davaları için harekete geçme zamanlarının gelmediğini mi düşünüyorlar, yoksa Avrupa'da diasporada yaşayan Kürtlerin siyaset ve diplomasi alanında yapacakları çalışmalara mı umut bağlamaktalar? Eğer ülke toprakları üzerinde siyaset yapanların böyle düşünceleri varsa, durumun vahametini sanırım kavramış değiller.

Bir çoklarından duyduğumuz sözlerden biri de şu: "Kürtler şu an dünyanın en politize olmuş halkıdır." Ancak bu bugünkü dünyanın siyasi arenasında hiçbir şey ifade etmez. Çünkü dünya artık köylü siyasetiyle yöneltilmemektedir. Kürtlerin ise ne kendi toprakları üzerinde ne de Avrupa'da bu siyasi kapasiteyle yapacakları çok şey yok kanısındayım.

Kürtler önce ne istediklerini bilmek zorundalar. Bugün Kürtlerin söylemleriyle yaptıkları arasında paradoks yaşamaları gerekir. Her şeyden önce Kürt toplumunun çeşitli kesimleri adına politika yapan örgütler, kişiler ve kurumların sorununa ulusal bakmalarında fayda vardır. Kürt sorununu sadece sömürgeci devletlerin durumuna göre tarif etmek, talepleri buna göre şekillendirmek zorunda değiller. Kürtler genel anlamda bir ulustur, halktır ve Kürdistan diye bir ülkeleri vardır. Bu ulusun kendi ülkesinde özgür olma, kendi kaderini tayin etme hakkı vardır.

Şayet bekleyip görelim dersek, Avrupa'daki Kürt siyasi parti ve örgütlerinin yapacakları çok fazla şeyin olmadığını göremeyecek kadar siyaset yoksunu değiliz sanırım. Umarız, bu varolan siyasal örgütler artık Kürtleri ilgilendirmeyen sorunlarla uğraştırma çabalarını çok yakında bırakmış olurlar. Kürtler artık tarihin sayfalarına ölü bir millet olarak geçmemeli. Ulusal bilincimizin siyasal, sosyal, kültürel boyutunu AB'ye taşımak için siyaset üretebilecek miyiz? Ve Kürtlerin siyasi kriterleri (Diyarbakır Kriterleri gibi) olmalıdır. Bu da ancak ulusal birlik çalışmalarıyla mümkündür. Bu nedenle Kürtler hiç zaman kaybetmeden ulusal kadrolar oluşturma-

lılar, ulusal birlik çalışmalarını başlatmalılar. Türkiye'nin AB'ye girmesi sonuçlanırsa, artık var olan partilerle bu söylediklerimi olamayacaksa -ki öyle görünüyor- o halde başka veriler oluşturmalıyız. Kürt milletinin geleceği için, diasporada yaşayan Kürtler uzun ölçekli olsa dahi lobiler oluşturmalı, ulusal sivil kurumlar kurabilmeliler. Kürtlerin Avrupa'da yapması gereken, ihtiyaç duydukları, hayati önem taşıyan faaliyetler lobi çalışmalarıdır. Maalasef şu anda Kürt halkının bir lobisi, lobi çalışması Avrupa'da yoktur. Kürtler Avrupa'da lobi oluşturabilirler, tabii ki bir günde olmaz, ama süratli gelişebilir. Bununla Kürtler sorunlarını kesintisiz olarak AB

milletvekillerine, parlamentolarına, medyanın ve yönetimlerin dikkatlerine sunabilirler. Ve 'neyi nasıl alabiliriz'in etkili mücadelesinin stratejisini, referanslarını oluşturmak zorundalar.

Tüm Kürtlerin şunu çok iyi bilmeleri gerekir ki; Güney Kürdistan'ın kazanımlarının başarısızlığa uğraması halinde, bu bütün Kürdistan halkı için bir kez daha büyük bir felaket olacaktır. O halde umuda güvenmekten başka da bir şey göremiyorum. Ve tek umudumuz; çökmekte olan Ortadoğu'dan kimsenin bir daha zincirleyemeyeceği özgür bir Kürdistan'ın doğması, Kürtlerin bütün bölge için başarılı bir modeli oluşturabilmeleridir.

Yeni bir aydınlanma atağı için...

21.yy'da aydınlanma, değişim ve devrimin olanakları... Yanıtı zor bir soru. Hele K. Kürdistan özgülünde bu yanıt daha da zor ve karmaşık. Beynin, iradenin, yaratıcı devrimci öznenin sınırları olduğunu bilerek yamacı tırmanacağız...

Birinci Baskıya

Gün Yayıncılığın Notu

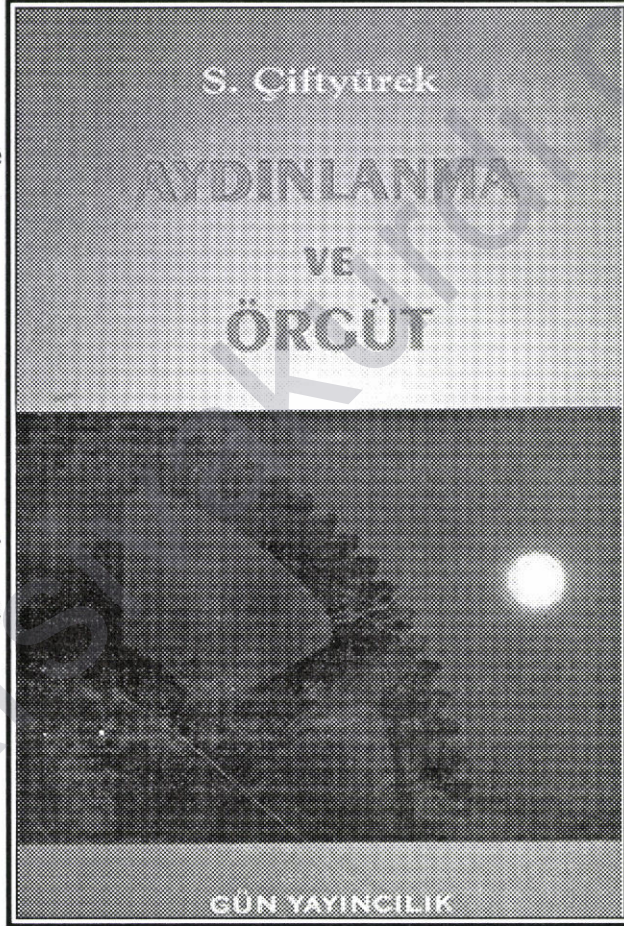
"Aydınlanma ve Örgüt" adlı kitap; yazarın, Kürt Solu'nun 5 ile 6'ncı sayılarında yayınlanan "21. Yüzyılda Aydınlanma, Değişim, Devrim Dinamikleri" dosyası kapsamında yer alan iki yazısı ile; Kürt Solu'nun 7 ve 8. sayılarında yayınlanan "21. Yüzyılda Örgütlenme" dosyasında yayınlanmış bulunan iki yazısını içeriyor. Ek olarak, yazarın Fıratta Yaşam Gazetesi'nde örgütlenme üzerine yayınlanan kimi makalelerini içermektedir.

Kürt Solu dosyaları kapsamında yayınlanan yazılar, yayın tarihleri sıralamasıyla bir araya getirildiğinde, kitapta yazılar arasında bütünlük ve akışkanlığın olduğu görüldü, ek çabaya gerek kalmadı.

21. yüzyılda aydınlanma ve örgüt sorunları üzerine birbirini bütünleyen bu yazıların bir

kitapta toparlanmasını, konunun önemi açısından yayınevimize yararlı gördü. Ayrıca okuyucudan da bu yönlü istekler zaman zaman yayınevimize ulaşıyordu, bu istekleri karşılamış olduk.

Yeni bir devrimci dalganın giderek şekillendiği bir süreçte, kitabın devrimci değişim ve örgüt/örgütlenme arayışı yönünde yararlı olacağı umuduyla..."

İsteme adresi: Gün Yayıncılık Tel/Fax: 0 212 2196906

İnönü Mah. Babil Sok. 27/3 Harbiye-İstanbul

“Bugünün insanı toplumdan ve çevresinden giderek daha çok kopmaya çalışıyor; kendisine ve çocuklarına bireysel istikbal yaratmayı en büyük marifet olarak görüyor. İnsanın toplumsal ilgisinin giderek azaldığı bir ortamda, insanlar adeta kendisinden ve çıkarlarından başka hiçbir şeye ilgi duymuyor. Bugünün sisteme eklenmiş insanı, insanın karşı çıkışını, toplumsal eleştirisini, toplumsal itirazını yıkıcılık, bozgunculuk, bölücülük olarak görmekte / görme eğiliminde. Sorun, çürümenin enine ve derinliğine insanı bu denli bozduğu bir ortamda insana nasıl umut telkin edebiliriz? Sistem karşısında derin bir çürümeyi yaşayan insanın bilincinde, ruhunda esinti yaratmanın güçlükleri karşısında nasıl bir örgüt? Bu söylediklerimin aşırı kötümserlik içerdiğinin farkındayım ve bilerek yazıyorum. Çünkü sonuçta kaçınamayacağımız gerçekler bunlar. Bunun için öncelikle sosyalistlerin öz-saygıya ve öz-güvene ihtiyaçları var. Bunu pratiğin kazandıracağını düşünmek bir yanılsama. Aslında işçi hareketinin tarihi önemli oranda bu yanılsamalarla dolu. Biz hem bu yanılsamaları aşacağız, hem de örgüt yaratacağız. Bu zor ve önemli bir sorun.”